

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti: Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy		Segédszerkesztő: BENEDEK MIHÁLY őrnagy
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342.	Megjelenik: minden hónap 1-én és 15-én Telefon: 153-079.

A m. kir. Belügyminiszter Úr

valamennyi csendőrparancsnokságnak és hivatalnak a következő rendeletet adta ki:

A felszabadult keleti és erdélyi területek birtokbavétele a m. kir. csendőrséget is rendkívüli feladatok elé állította. A magyar csendőr, mint a Szentistváni Magyarország egyik legjellegzetesebb és legjobban visszavárt képviselője, az elmúlt huszonkét év alatt úgy élt megszálltterületi testvéreink képzeletében, mint a magyar igazságnak, törvénytiszteletnek, pártatlanságnak és becsületes közigazgatásnak megtestesítője. A magyar csendőrség működéséhez fűződő ezek az emlékek csak fokozták a várakozást, amelyet magyar testvéreink a végre újra megjelent kakastollhoz fűztek.

Jóleső örömmel állapítom meg, hogy a magyar csendőrség maradéktalanul megfelelt ennek a várakozásnak, nemkülönben a feladatoknak is, amelyeket közbiztonsági vonatkozásban eléje tűztem. Mintaszerű készséggel és lelkesedéssel, a magyar csendőr erényévé vált hűséges lelkiismeretességgel és minden magánérdek feláldozásában megnyilvánult önzetlenséggel sietett minden csendőr oda, ahová feladata állította. A helyzetadta és az átmeneti viszonyok fokozta nehézségek sem tisztet, sem csendőrt meg nem torpantottak és nem tartottak vissza attól, hogy nehéz kötelességének maradéktalan jószándékkal és eredménnyel tegyen eleget. Az, hogy a felszabadult területeken a közbiztonsági viszonyok örvendetesen jók, nem kismértékben a magyar csendőrségnek is köszönhető.

Köszönöm ezt a magyar csendőrség minden tagjának, e köszönetem kifejezője ez a dicséret, amellyel ezt a kiváló szolgálatteljesítést nemcsak mint miniszter, hanem mint magyar ember is, örömmel elismerem.

Budapest, 1940. évi december hó 31-én.

Keresztes-Fischer s. k.

A biztosítási ügyletekről és az azokkal kapcsolatos bűncselekményekről.

Egészen röviden ismertetjük a biztosítási ügyleteket azért, hogy a csendőr, aki ezekkel bűncselekmény gyanúja esetén kapcsolatba kerül, bizonyos általános ismeretre tegyen szert. Ez szükségesnek látszik, mert ily esetek nyomozása során rendszerint felkészült, óvatos, ravasz, sokszor pedig „kitanult” tettesekkel kerül szembe a csendőr. Felkészültségéhez tehát ezek az ismeretek is szükségesek.

Mindenekelőtt az életbiztosítással foglalkozunk. Az 1875. évi XXXVII. t.-c. 498. §-a az életbiztosítás fogalmát következőképp határozza meg:

„Életbiztosításnak azon ügylet tekintetik, mely által valaki ellenérték (díj) kikötése mellett bizonyos összeg fizetésére kötelezi magát olyképpen, hogy a fizetési kötelezettség valamely személy élettartamától, vagy egészségétől, vagy testi épségétől tétetik függővé.”

Mi az életbiztosítás célja? A családról való gondoskodás. Ez a cél a legszebb, hiszen a nemzet testét alkotó egyedek, családok jövődjének biztosítására hivatott. Joggal gondolhatnánk, hogy ez a kérdés érdeklődésre talál a társadalom legszélsőbb rétegeiben is, hiszen egyéni és nemzeti szempontból egyaránt nagy jelentőségű.

Pedig nem így van. Éppen ezzel az emberbaráti és nemzetvédelmi elgondolással kapcsolatban annyi vélemény kelt szárnyra, hogyha azt érdemben mind felsorolnánk, hosszú oldalak telnének meg vele. Mivel erre sem mód, sem pedig szükség nincs, elégedjünk meg azzal, hogy az embereknek az életbiztosítással kapcsolatos állásfoglalását három nagy csoportba tömörítsük.

Tolvajok.

Írta: CSURKA PÉTER.

Úgy karácsony táján Györgye levágta a malacot. Megperzselte, megkaparta, felbontotta, rendesen széjjelszedte, úgy, mint minden esztendőben ilyen tájon szokta. Györgye állami útkaparó volt, irigyelt személy a havasok között, teltett neki disznóra is minden esztendőben. Kezdett kiurasodni pásztortársai közül, akik, ha még tudtak volna malacot vágni így téli decembereken, sohasem vágtak, mert meg lehet a havasi ember malac nélkül is. A malákenyér nagyon jó s vadat is ad az Isten hozzá eleget.

Az asszonyok segédkeztek Györgyének. A felesege, meg a mostoha anyja, akit kegyeletből tartott, mint apjáról rámaradt egyedüli örökséget, akit nem volt szíve kikergetni a világba az öreg Topesán halála után. Otthagytá és dolgoztatta.

Délután, éppen a húst apitotta Györgye a bárdal, az öregasszony azt mondta, hogy rosszul érzi magát, engedjék őt lefeküdni. Györgye dühözött, hogy most jön rá a nyavaja, mikor annyi dolog van. De az öregasszony reszketett, sápadt volt, mint a sárga levél, belátta, hogy igazán nyavalyás az asszony, hagyta, hogy lefeküdjön.

Este, midőn már a húst is besózta Györgye, dészakban betette a kamrába, két istentelen alak állí-

Az első csoportba tartoznak azok, akik nem kötnék életbiztosítást, bármennyit hallanak arról.

A második nagy csoport tagjai ismerik, sőt az-al kérkednek, hogy „túlságosan” is tisztában vannak az életbiztosítás fogalmával, csakhogy... És itt egyénenkint színeződő, de ugyanazon eredményt leszűrő végelethatalatlan elbeszélésbe kezdenek: „Nehogy beugrassa magát, nehogy ilyesmire szánja nehezen szerzett kis pénzét, mert tudja... Volt nekem egy nagynéném, annak a keresztlányának a vőlegényjelöltje is rávette egyszer a nagynéném mostoha-ővérenek az apósát, hogy kössön életbiztosítást és mit gondol, mi lett a vége? Odaveszett a szerencsétlen ember pénze a háborúban, egy fillért sem kapott sem ő, sem a családja, látja, ezért mondom!”

Végül a harmadik csoportba számlálhatjuk azokat, akik levetkőzve nemtörődömséget, sőt ellentállva a jóismerősök lebeszélő erőszakosságának, mégis biztosították magukat.

Életbiztosítás megkötésére elsősorban azoknak van szükségük, akik foglalkozásuknál fogva jobban ki vannak téve balesetnek, szerencsétlenségnek, azután azoknak, akik nyugdíj nélküli állásban vannak s így haláluk esetére családjuk megélhetése és jövője nincs biztosítva. Az életbiztosítás lehetővé teszi, hogy ezek az egyének a legteljesebben biztosítsák özvegyük és gyermekeik jövődjét, boldogulását. Azok is, kiknek halála esetén nyugdíj jogosultságot élvez az özvegy, igen gyakran élnek a biztosítással.

De felhasználható az életbiztosítás arra is, hogy amikor egy dolgozó élet gyümölcseként akarja valaki élvezni megtakarított pénzét, kézhez kapjon olyan nagy összeget, amely már gondtalan megélhetést biztosít, esetleg családi ház, gazdaság készpénzen vételét teszi lehetővé.

tott be Györgye házába. Mind a kettőt ismerte Györgye. Az egyik Ploestből jött át Erdélybe. Regáti volt és az egyik aranybányában kapott állást. Onnan egyenesen a tömlöcbe szállították pár évvel ezelőtt. Úgy hallotta Györgye, hogy nagy lopáson kapták rajta. A másik Turen Felicián volt, a „doktor” úr, aki a falvakat járta és „gyógyította” a népet. Nagy híre volt a doktornak, akiről úgy tudták, hogy az Isten még ifjú korában áldotta meg ezzel a roppant tehetséggel, amikor még a mármárosi havasok között tilinkozott friss patakok mentén. A nép áldotta Feliciánt, de nem éppen úgy a hatóságok, akik gyakran hívőre tették a csodadoktort.

— Éreztük a jó szagot, Györgye, és bejöttünk. A jó hurkát, korbácsot mi sem vetjük meg! Ne haragudj, de éhesek vagyunk...

— Honnan jöttök?

— Mit törödsz vele?... Ha azt kérdeznéd, hogy hova megyünk, arra inkább volna kedvem felelni. Én megyek vissza a bányába... Felmentettek. Kiderült, hogy ártatlanul ültem... A doktor meg Kapnikra megy... A bányaigazgató hívta meg, hogy gyógyítsa meg a feleségét... Ugy-e, Felicián?

A doktor meglóbálta kegyetlen nagy fejét, úgy van, úgy van.

— Adok egy vacsorát — szolt Györgye —, ha megvizsgálod a mostohaanyámat...

A sarokba bökött a vacok felé, ahol az öreg-

Ezek után rátérhetünk a különböző biztosítási módokat felsorolására. A felsoroltak korántsem merítik ki azt a rengeteg változatot, amely az életbiztosításnál szinte minden eshetőségre számítva igyekszik a biztosítottnak megfelelő feltételeket szabni.

Az életbiztosítás egyik főcsoportja a vegyes-tőkebiztosítás.

Vegyes-tőkebiztosítás esetében az egyén meghatározott időre (életbiztosításnál mindig 20 éves időtartamot veszünk) életbiztosítást köt. Ha a határidő letelt, akkor a biztosított kézhezkapja a biztosított összeget. Abban az esetben, ha biztosított még a határidő letelte előtt elhalálozna, a biztosító intézet a hozzátartozói kezéhez juttatja el a biztosított összeget.

A vegyes-tőkebiztosításnak sokféle alcsoportja van, melyek közül az alább felsoroltak figyelemre-méltók:

1. A díjat kikötött tartamig kell fizetni, de csak akkor válik esedékessé, ha biztosított meghal.

Például Kiss János eszerint a módozat szerint köt életbiztosítást. Meghatározott ideig fizeti a kikötött díjat, tehát 20 évig és bár eléri a 20 esztendő, annak leteltével nem kapja meg a biztosított összeget, csak halála után a hozzátartozói. Viszont 20 év letelte után a díjak fizetése természetesen meg-szűnik.

2. Tőke csak kikötött tartam elérésekor kerül kifizetésre, akár él a biztosított, akár nem. Ez gyermekekről való gondoskodás lehetőségét adja meg.

Például, ha egy családapa fenti módozat szerint kötött életbiztosítást, amely mondjuk 1960-ban jár le, tekintet nélkül arra, hogy az édesapa mikor halálozott el, a biztosító intézet 1960-ban kifizeti a biztosított összeget. Sem előbb, sem később.

3. Az eredetileg biztosított összeg fele a kikötött

tartam felének elérésekor kifizetésre kerül, míg másik fele csökkentett díjjal továbbra is érvényben marad.

Pl. Kiss János eszerint a módozat szerint köt életbiztosítást 10.000 P erejéig. Ha a meghatározott időtartam, tehát 20 év fele letelt, megkapja a biztosított tőke felét, azaz a biztosítás megkötése után 10 évvel 5000 pengőt kap kézhez. Természetesen a második 10 év alatt kevesebb díjat fizet, mint mikor még az egész 10.000 pengő érvényben volt.

4. Szerényebb fizetésűek életbiztosítása, mert a biztosított tőkéért első 5 évben fél díjat kell fizetni, a teljes díj csak 5 év letelte után lesz fizetendő. (Ügyes módozat, tekintettel az alacsonyban induló és fokozatosan emelkedő fizetésekre. Viszont, ha valaki így okoskodik: „Nekem inkább van pénzem fiatalabb koromban, amikor a gyermekek még kicsinyek, mint később, mikor iskoláztatásuk stb. még egyszer anynyiba kerül“, akkor ennek az egyénnek is kedveznek a biztosító társaságok azzal a biztosítási módozattal, ami fentebb említettnek teljes fordítottja. Vagyis az első 5 évben magasabb a biztosítási díj és fokozatosan száll alá.

5. Tanulmányi és hozománybiztosítás.

a) Tanulmányi biztosítás szerint az egyetemi évek idejére évi 1000 P járadék biztosítható. (Legfeljebb 5 évre.) Avatási és szigorlati költségekre további 1000 P kerül kifizetésre.

b) Hozománybiztosításnál a biztosított összeg a leánygyermek 18. életévének elérésekor, esetleg férjhezmenéskor kerül kifizetésre.

Mind a tanulmányi, mind a hozománybiztosítás újabb, szociális módozat. Segítséget nyújt tanítással, férjhezmenési költségek fedezésére. Minden apa életének folytatását látja gyermekében s annak minden tekintetben többet akar biztosítani az élet-

asszony feküdt. A „doktor“ felállt, az ágyhoz ment, megfogta az asszony kezét. Lehajolt hozzá, hallgatózott.

— Mélyen alszik! — mondta s visszaült az asztalhoz.

Megvacsoráztak. A két istentelen alaposan bevett a hurka-kolbászból. Megitták Györgye maradék pálinkáját is s úgy éjfél felé útnak indultak.

— Meghalt ez az öregasszony! — mondta fázósan Györgye és arrébb lépett az ágytól. Felesége összecsapta a kezeit, rakta szaporán magára a keresztet. Ott volt a halál a kis útszéli házban s megkövült lélekkel állt a két ember az örök mozdulatlanság mellett. A kutya kint különösen csaholt, a kéményen besüvöltött a vad hegyi szél. Györgye ijedezett a halott asszonytól. Ezzel együtt aludni reggelig!... Nem lehet, kell vele valamit csinálni.

Kiment rogyadozó térdekkal s behozta a nagy mosóteknőt. Az öregasszonyt pedig belehelyezte a teknőbe. Intett párjának, hogy fogná meg a teknő végét.

— Minden mindegy már — mondta Györgye —, a halottnak egyre megy, hol tölti az éjszakát.

A két istentelen ezen időben Kapnikbánya alatt járt, ahol Felicián egyszer csak visszafordult.

— Te doktor! — mondta a nagyfejűnek —, gyere velem, mert én azt terveltem ki, hogy elhozzuk Györgye disznáját. Mindent elhozzunk, hurkát, kolbászt, sózott húst, szalonnát, mert szent igaz az, hogy nem hívott tégedet se a kapniki bányaigazgató, hogy gyógyítsd a feleségit. Úrinépek nem hívnak téged, hiába ámitod a világot. És te is oda-készülsz, ahova én. Felmegyünk a cseszorai hegyek közé, letanyázzunk a sportházba, a régibe, ott telelünk ki. A dráku se jön oda, vad van ugyan elég, de sokat segít mégis ez a disznó rajtunk. Más az íze... Na, mit huzogatsz a válladat, te is éppen olyan csavargó vagy, mint én, gyere, mert fejbe-váglak.

Felicián szótlánul követte a regátit.

Az ajtó nem volt bezárva, Györgyéék elfelejtették a nagy bajban bezárni. Belábujjhegyeztek a konyhába. Az egyik gyufát rántott s a fellobbanó fénynél megpillantották a teknőt, Benne a halott asszonyt. A halott asszonynak megmerevedett tekintetét. A tiltakozást, mely a pillanatnyi fénynél cikázott belőle. Ütést éreztek a mellükben, az arcukon.

Az ütés kiverte őket az udvarra, az útra. Átkozottul megfagyott szívvel húzták az utat maguk után. Meg se álltak a cseszorai régi sportházig...

ben, mint amennyiben neki volt része. A mai világban oly fontos a kellő iskoláztatás, hogy az édesapák, ha arcuk verejtékével is, de nagy nehezen előteremtik azt az összeget, amely a fiúgyermek tanulmányaihoz szükséges. Minden évben megismétlődő súlyos gondok azonban a szigorlati költségek, lakás-ellátás, tandíjköltségek stb.

Az életbiztosítások megkötésénél a biztosító intézetek egyetlen feltételt szabnak csupán: hogy a biztosított egészséges legyen. Mindenkinek, aki biztosítani akarja magát, orvosi bizonyítványt kell benyújtani, mely kezeskedik arról, hogy az illető teljesen egészséges. Amennyiben valami esekély rendellenesség mutatkozik, ami már kétségesse teszi, vajjon elfogadható-e az életbiztosításra vagy sem, a biztosító intézet orvosa veszi vizsgálat alá az illetőt és az ő véleménye alapján dönt az igazgatóság. Kis egészségi rendellenesség esetében magasabb korosztályba sorozzák, vagy magasabb díjat fizet.

Életbiztosításnál bizonyos díjat kell fizetni. A fennálló törvények értelmében a biztosítási díj előre és egy összegben fizetendő. Ez azt jelenti, hogy egy évre egyszerre kell fizetni a díjat. Amennyiben az egyszeri fizetés nehézségekbe ütközne, a biztosító intézet lehetővé teszi, hogy kisebb összegekben (lél. negyed év, hónapoként) legyen fizethető a díj, de ebben az esetben esekély kamatot számít fel.

Életbiztosítások 3 év letelte után *kölcsönrel terhelhetők, visszavásárolhatók, vagy tőkésíthetők* a befizetett díjak arányában.

A visszavásárlás nem ajánlatos. Rendszerint ilyenkor fizet rá az illető, mert annyit nem kaphat vissza, mint amennyit fizetett, hiszen a biztosító intézetnek is le kell vonni saját költségeire a befizetett összeg bizonyos százalékát s ezt visszavásárlásnál nem kapják vissza.

Tőkésíthető is az életbiztosítás. Ekkor a befizetett díjak arányában *lecsökkentett tőke, díjfizetés nélkül, az eredeti feltételek mellett* kerül kifizetésre.

Mostanában kevesebb panasz merül fel az életbiztosításokkal kapcsolatban, mint régen. Ugyanis régebben évenként ellenőrizték a felügyelőhatóságok a biztosító intézetek munkáját, most azonban sokkal gyakoribb ez az ellenőrzés, amely kizárja, hogy a biztosító intézetek bármelyike is félrevezesse a felet. Felügyelőhatóság a díjtáblázatokat is felülvizsgálja és azok csak jóváhagyás után lépnek életbe. Az életbiztosítások sok embert készítették bűnre. A biztosított vagy hozzátartozói nem egyszer — hogy az összeget megkaphassák — nem rettentek vissza a büntől. Leginkább a mérgezés az, amelynek segítségével céljukat elérik. A csendőri nyomozás van hivatva a biztosított ember halálának körülményeit tisztázni!

A biztosítások másik fő ágazata az elemi, vagy kárbiztosítások.

Az 1875. évi XXXVII. t. c. 463. §-a szerint: „Kárbiztosítás azon ügylet, melynél fogva valaki ellenérték (díj) kikötése mellett arra kötelezi magát, hogy bizonyos személyeknek az ezt valamely meghatározott esemény következtében érő vagyoni hátrányt megtéríti.“ Azt, aki magát a hátrány megtérítésére kötelezi, biztosítónak, azt, akinek javára a kártérítést kikötik, kiköttetik, biztosítottnak nevezzük.

Valamely kárbiztosítási ügyletnek célja az, hogy a biztosítottat bizonyos meghatározott esemény következtében érő vagyoni hátrány, ennek megtéríttessék. Pl. lakóházának tűzbiztosítási esetében ez a cél nem lehet más, mint hogy a biztosítás által fizetendő kárösszeg az elpusztult vagy megromlott lakóház helyreállítására fordíttassék.

Az elemi biztosítások — kárbiztosítás — körébe tartozik a *tűz-, betöréses-lopás-, baleset-, szavatossági, autó-, jég-, eső-, szállítmányozási, géptörés-, lopás- és sikkasztás-, üveg-, üzemszüneteltetési* stb. biztosítás.

A kárbiztosításoknál általános elv az, hogy a biztosításból senkinek hasznót húzni nem lehet és senki nem követelhet régiért újat. A használat, a kopás és természetes avulás minden kártérítésnél oly mértékben vétetik figyelembe, mint amennyit az ingóság újkori beszerzésétől a káresemény napjáig értékéből vettett.

Ez egészen természetes, a biztosított egyén nem kívánhatja, hogy a biztosító intézet 10 éves vagy még annál is sokkal idősebb bútoraiért stb. olyan kártérítést fizessen, hogy abból újonnan lehessen berendezni az egész lakást. Új bútort tehát a kézhez kapott kártérítésből nem vehet, de olyan állapotban lévő használt bútort, mint amilyen az ő biztosított berendezése volt — azt mindig!

A felsorolt biztosítások közül csupán a tűz, a betöréses-lopás és balesetbiztosításról akarunk megemlékezni, különös tekintettel arra, hogy a csendőr munkája mikor kapcsolódik bele a biztosítások eseményeibe. (*Biztosítás eseménye* = káreset bekövetkezése, tehát pl. tűzbiztosításnál a biztosított lakóház leégése.)

A törvény meghatározása szerint a tűzbiztosítás tárgya lehet minden, ami a biztosítottra nézve pénzben kifejezhető értékkel bír. Pl. az a lakóház, amelyben lakik, a lakás berendezése, üzleti, vagy ipari berendezés és gazdálkodásával kapcsolatban minden ingóság, amire szüksége van stb.

Tűzbiztosításnál a díjak megyékként, városokként különféle módon vannak megállapítva. Azokban a városokban, ahol a tűzbiztonság nagyobb, ott a díjtételek alacsonyabbak. Pl. Budapesten 1 00 P biztosított összeg után 50 fillér, Debrecenben 1 P, Kiskunfélegyházán 1.20 P, Berettyóújfaluban 1.50 P az alapdíj, míg a vármegyék községeiben nagy általánosságban 2 P. Természetesen azokat az épületeket, melyeket zsindegyel, náddal, vagy más tűzveszélyesebb anyaggal fednek, magasabb díjcsoporthoz sorolják.

Ugyanilyen díjszabás alá esnek az épületekben elhelyezett ingóságok is.

A csendőr — mint említettük — leginkább a tűzbiztosítási ügyekkel kerül kapcsolatba. A biztosítás alapdíja általában nem nagy, a józan embert készíti is a biztosításra, viszont — és csendőri szempontból ez a fontos! — igen gyakori az, hogy a biztosított kísértésbe jön vagy bünszövetkezet karmai közé kerül — és a ház leég. A *Csendőrségi Lapok* hasábjain ismételtelen jelentek meg cikkek biztosítási csalás nyomozásáról és csak legutóbb mondtak ítéletet a bünszövetkezet tagjai felett, amelynek működése során nap, mint nap tűz lobbant a házak tetején. A tanulságos esetekből megtanulhatta a

csendőr, hogy elengedhetetlenül szükséges minden tüzeset alkalmával a tűz helyét felülvizsgálni annak megállapítása végett: vajjon nem történt-e gyújtogatás, vagy nem forog-e fenn ennek a gyanúja. Épületek leégése esetén ugyanis a biztosító intézet csak az úgynevezett *ártatlansági bizonyítvány* ellenében fizeti ki a megállapított kártérítési összeget. Ezt az ártatlansági bizonyítványt pedig a csendőri jelentés alapján az ügyészség közbenjöttével a bíróság végzésének felmutatása mellett a községi elöljáróság adja ki.

Bebiztosított házak tüzeseteinél tehát a csendőrnek fokozott figyelemmel kell szemügyre venni minden lényegtelennek látszó apróságot a helyszínen, mert ennek az alapos körültekintésnek gyümölese lehet azután az, hogy a teljesen ártatlan, „véletlen” tüzesettel kapcsolatban olyan észleletek birtokába jut, ami alapos gyanura ad okot abban a tekintetben, hogy a biztosítottnak a tűzkár előidézésében része volt.

Ki kell terjedni a nyomozásnak arra is, hogy fűződhet-e a károsultnak valami érdeke ahhoz, hogy az épület leégjen. Előfordult, hogy a házasság felbontása után a házastársak közötti viszály miatt az egyik fél meggyújtotta a házát, de nem tudták értékesíteni sem a házat. Így fogamzott meg azután egyik agyában a gondolat, hogy a jól bebiztosított épületet meg kellene gyújtani és a biztosító intézet által kifizetett kártérítésből az osztozkodást megejteni. A nyomozásnak a tulajdonos magánéletére való kiterjesztése mindent kiderített és ez hozta meg a sikert.

Alapos vizsgálat alá kell venni a járőrnek az épületroncsban maradt bútorrészeket, azokat tanúkkal igazoltatni, hogy vajjon ráismernek-e a tulajdonos berendezési tárgyaira? Mert pl. megtörtént az az eset, hogy a tulajdonos, mielőtt házáat felgyújtotta volna, kirakta és elszállította annak egész berendezését, s az így üresen maradt épületbe idegen ócska bútordarabokat lopott be, hogy a ház leégése után a nyomozó csendőrök azt higgyék: a ház teljes berendezése is elpusztult. A csendőrök lelkiismeretes, alapos munkájának volt azután a következménye, hogy ez a család kiderült, s világossá vált az a tény, hogy a háztulajdonos voltaképpen egy csapásra két legyet akart ütni: a felgyújtott ház és annak berendezése kártérítését felvenni, ugyanakkor pedig az előzőleg elrejtett berendezést is alkalmasan értékesíteni.

Agyafurt tűzbiztosítási csalás a következő:

X. községben leégett egy ház. Az első pillanatban a megindított nyomozás semmi olyan jelre nem akadt, ami a ház felgyújtása mellett szólott volna. Már-már készek lettek volna az ártatlansági bizonyítvány kiállítására, amikor egy véletlen fényt derített az egész bűnesetre. A ház népe korán reggel eltávozott a mezőre, s alaposan bezárta a lakást. A lakás közelében senki sem tartózkodott egész nap, mindezek ellenére a ház délután kigyulladt és leégett. Hogy volt lehetséges a ház felgyújtása akkor, midőn a családtagok a mezőn dolgoztak kivétel nélkül? Egy vastag gyertya segítségével, amelyet hetekkel azelőtt vásárolt meg a körültekintő háztulajdonos, pontosan kiszámítva, vajjon mennyi idő alatt ég el teljesen? Kora reggel, munkába menet meggyújtották a gyertyát és az asztalra állították. Az délutánig égett zavartalanul a bezárt lakásban, csak mikor már vége felé közeledett, akkor gyújtotta meg

az asztalterítőt s attól fogtak tüzet a bútorok s majd az egész ház. Erre a rendkívül agyafurt esetre csakis a lelkiismeretes lefolytatott nyomozás, a tanúvallomások sokasága — szomszédok, helybeli szatócs, stb. — kivallatása deríthetett fényt.

A tűzbiztosítások eseményeinél tehát, mint e fentebb elsorolt pár példából nyilvánvalóvá vált, rendkívül fontos szerepe van a csendőrnek s az ilyen esetek kiderítése mindig alapos felkészültséget, találékonyságot, tapintatot, ötletességet követel.

Betörésselopás elleni biztosításnál külön betörés és külön lopás elleni biztosítást kötni nem lehet. Az esemény bekövetkeztének feltétele az, hogy a jól elzárt lakásba valaki betörjön — ez lehet álkulcs használata is — és a lopást el is kövesse.

A betörésselopás elleni biztosításoknál legkisebb háztartásért évenként kb. 9.50 P díjat kell fizetni, ennek ellenében az eltulajdonított ingóságok kártérítettek.

Betörésselopás elleni biztosításnál szintén igen gyakoriak a visszaélések. Ha tehát egy bebiztosított lakásban (a csendőr gyakorlatában biztosított üzletekbe történt betörések fordulnak elő) történik betörésselopás, igen körültekintő nyomozást kell lefolytatni, behatóan megvizsgálni a lakás, vagy üzlet tulajdonosának magánéletét, anyagi körülményeit stb., mert igen sokszor *önbetörést* követnek el.

Betörésselopás ellen volt biztosítva X. községben a dohánynagyáruda. A tulajdonos káresemény bekövetkezése alkalmával a biztosító intézetnek és a helybeli őrsnek is bejelentette a betörésselopást. A járőr a helyszínen semmi olyan nyomot nem talált, amelyből a betörésre következtethetett volna, minthogy a vasredőny egészen különleges wertheimlakattal van lezárva s a hátsó kijárati ajtó vaspánttal felszerelve, belülről záródik. Legkülönösebb a dologban az volt, hogy a legdrágább különlegességi áruk hiányoztak az üzletből. A nyomozás a tulajdonos magánéletére is kiterjedt és így nyert megállapítást, hogy a tulajdonos *önbetörést* követett el.

Balesetbiztosítás testi balesetek és azok következményei esetére szól. Történhetik a biztosítás halálesetre, ha baleset következtében a biztosított elhalálozik; állandó rokkantság esetére, ha baleset következtében rokkanttá válik; végül történhetik a biztosítás előbbiek bármelyikével együttesen mulékony munkaképtelenség esetére, azaz a baleset következtében előálló megbetegedés és gyógykezeltetés tartamára. A kártérítés a biztosított összeg %-szerűen megállapított része.

A balesetbiztosítás módját akar nyújtani váratlan szerencsétlenségek esetén arra, hogy az, aki a sors rendelése folytán valami baleset áldozatává válik s annak következtében munkaképtelenné válik, ne legyen a társadalom terhe, hanem a saját gondossága révén előre bebiztosított összeg gyógykezeltetését, a kórházi költségeket, vagy rokkantsága esetén megélhetését biztosítsa. Hivatalos megállapítás szerint a halálos balesetek száma az utóbbi években állandóan emelkedik. A múlt évben Magyarországon 2675 halálos baleset fordult elő, több, mint az utolsó 10 év bármelyikében. A balesetek 25%-a az utakon, 28%-a a házakban fordul elő. A gépesítés

eredményezi, hogy a baleseti veszélyek állandóan növekednek, ez viszont a balesetbiztosítások számát emeli.

Még a balesetbiztosítással kapcsolatban is törtennek visszaélések. A *Csendőrségi Lapok* hasábjain olvastam, hogy Bécsben egyik mérnök önmagán ejtett igen súlyos sérüléseket, hogy így a biztosítási összeget megkaphassa.

Minden nyomozás, amely napvilágot derít biztosítási csalásra, nemcsak anyagi tekintetben eredményes tehát, de erkölcsi vonatkozásban is, mert vizsziarasztó hatása is van. *Szabolcsi.*

Bűnügyi apróságok.

Irtá: KRIMINALISTA.

(Folytatás.)

1928 május 10-én, hajnali 4 órakor, a franciaországi Le Touquet tengeri fürdőhely közelében, erdei ösvény mentén, holtan találták a fürdővendégek egyikét, egy szép, fiatal angol asszonyt. Bizonyos Mistress Wilson-nak hívták.

Előző nap este az elhalt férje, Wilson angol gyárigazgató megjelent a rendőrségen és előadta, hogy felesége délután 17 óra óta nem ad magáról életjelet. Ebben az időpontban a Le Touquet közelében lévő golfpályáról felesége egy erdei ösvényen gyalog indult Le Touquet-ba, míg ő és társasága az utat a műúton gépkocsin tették meg. A rendőrség néhány járőrt küldött ki, amelyek végigjárták a kérdéses erdei ösvényt, de az eltűnt asszonyt nem találták. Wilson szorgalmazására a rendőrség most már rendőr-kutyával küldött ki egy detektívet, aki az erdei ösvény mellett, a bozótban meg is találta az asszony holttestét. A hulla arca el volt kékülve, combját 18 késszúrás találta. Kéjgyilkosságnak látszott. A férj a holttest felismerésénél nem tanusított különösebb megindultságot. Csupán annak az óhajának adott kifejezést, hogy minél előbb túleshessen a hivatalos alakóságokon és a holttestet Angliába szállíthassa. Ez meg is történt. Wilson Angliában a felesége holttestét a rajta levő ruházattal, cipővel, fehérneművel együtt a krematóriumban (halotthamvasztóban) elégettette. Pedig Wilson hitbuzgó katolikus volt.

A gyilkosság nagy feltűnést keltett Franciaországban és Angliában egyaránt. A napilapok hasábjain cikkekben foglalkoztak vele heteken keresztül. A párizsi brit követség az első napokban két óránként érdeklődött a nyomozás mibenállása felől.

A nyomozás sok szempontból hibás volt. Az illetékes rendőrhatalóság elsősorban is elmulasztotta az illetékes bűnügyi csoportot értesíteni és támogatását kérni. A helyi rendőrség, úgy látszik, saját maga akart babérokra szert tenni. A rendőrség továbbá beírta azzal, hogy a holttestet csupán a helyi községi orvossal vizsgálattatta meg, holott Lille-ben szakképzett törvényszéki orvos állt rendelkezésre. A községi orvos a hulla vizsgálatából azt állapította meg, hogy az asszonyt megfojtották. Feltűnt neki is, hogy a szorító kéz ujjainak és körmeinek a nyoma a hulla finombőrű nyakán nem láthatók. „A tettes valószínűleg gumikesztyűt viselt”, írta be a leletébe és ezzel el is volt intézve.

A nyomozás során akadt tanu, aki a kérdéses időben az erdei ösvényen kerékpáros fiatalembert

látott. A rendőrség erre hajsztát indított az összes környékbeli kerékpáros fiatalemberek után. Ennek során akadt is vagy 10 gyanúsított, akik egyike, 16 éves fiatal fiú, a kikérdezés során gyanusan viselkedett, majd a rendőrség unszolására beismerte, hogy az asszonnyal találkozott az erdei ösvényen, szóváltásba keveredett vele, majd megfojtotta. A rendőrségben volt annyi lelkiismeretesség, hogy a beismerést nem fogadta el, hanem helytállóságát igyekezett ellenőrizni. Ennek során kiderült, hogy a fiatalember a cselekmény pontos elkövetési helyét sem tudta megmutatni, az elkövetési módra is tájékozatlanságot árult el, sőt később azt is megállapították, hogy a cselekmény elkövetési idejében máshol volt és így a gyilkosságot nem követhette el. A rendőrség ezt a gyanút elejtette, de csökönyösen nyomozott tovább a kerékpáros fiatalemberek után, holott időközben egy újabb, más feltevésre jogosító adat birtokába is jutott. A gyilkosság helyszíne körül a kérdéses időben ugyanis láttak egy szőke, angol kinézésű, fehér esőköpenyes, pipázó idegen fiatalembert sétálni. A rendőrség ezzel a nyommal nem foglalkozott behatóbban.

Egyes ellenzéki francia lapok nem tudtak vagy nem akartak belenyugodni a nyomozás reménytelenségébe és ezért saját szakállukra tovább nyomoztak. Elsősorban is a Wilson házaspár viszonyait, multját igyekeztek felderíteni. Meg kell adni, hogy ez arra vall, hogy helyesebb kriminalisztikai érzékű volt, mint a nyomozást folytató rendőrségnek, amelynek ez eszébe sem jutott. A lapok fürge riporterei, nemkülönben a lapok költségén munkába állított magádetektívek érdekes dolgokat hoztak felszínre.

Wilson eredetileg vagyontalan katonatiszt volt, majd rangjáról leköszönt és mint igazgató, egy angol ipari vállalatnál helyezkedett el. Szép fizetése volt, de ez számára csupán polgári jólétet biztosított. Feleségének magánvagyonra nem volt. Ennek ellenére az asszony olyan életmódot folytatott, mintha valamelyik amerikai dollármilliomos család tagja lenne. Európa legdivatosabb fürdőhelyein bukkant fel, mindenhol a legelőkelőbb szállodák drága lakosztályaiban lakott. Ez az életmód a vagyontalanságukkal és férjének mérsékelt jövedelmével kiáltó ellentétben állott. Honan pénzelt az asszony? Megállapításaik szerint az asszony ellen erkölcsi szempontból nem merültek fel kifogások. A gazdag szeretőre vonatkozó feltevés tehát elesett.

Tovább szaglászta. Nem hiába. Megállapították, hogy a gyilkosságot megelőző napokban repülőgépen több kiránduló angol újságíró érkezett Le Touquet-be. A repülőgép utasai között volt egy fehér esőköpenyes, szőke fiatalember is, aki szintén újságírónak mondta magát, de a többi angol újságíró nem ismerte. Ez a titokzatos újságíró napokon keresztül rejtjelezett táviratokat küldött Londonba. Az újságírók kezdeményezésére egy ügyes francia magádetektív átkutatta a fehér esőköpenyes, állítólagos újságíró poggyászát a szállodában és abban egy James Gills névre szóló „ISWO” betűjelzéssel ellátott igazolványra bukkant (Intelligence Service of the War Office = Az angol hadügyminisztérium kémiszolgálata). Ezzel párhuzamosan a tovább szaglászó riporterek azt is kinyomozták, hogy az elhalt asszony több levelet kapott „Miss Mayflower”

álnév alatt és ezalatt az álnév alatt rejtjelezett táviratokat is adott fel. Az elhalt asszony szállodai szobájában az egyik fiókban ezen felül egy fényképet találtak, amely az elhalt asszonyt egy fiatal, angol kinézésű ember társaságában tevéhaton ábrázolta. A képre a „Mayflower“ (gyöngyvirág) név volt írva.

Az újságírók feltevése ezeknek az adatoknak az alapján már készen is volt. Szerintük az elhalt asszony szintén tagja volt az egész világot behálózó angol kémiszolgálatnak, az „Intelligence Service“-nek. Valószínűleg többet tudott a kelleténél, vagy esetleg kétkulacsoskodott és ezért az angol kémiszervezet, mely céljai elérésében semmilyen eszköztől sem riad vissza, a maga jól bevált módszereivel, megszabadult tőle. Az ítéletvégrehajtó valószínűleg a repülőgépen érkezett álujságíró, egyszemélyben az erdei ösvényen látott, fehér esőköpenyt viselő, angol típusú fiatalember volt. Az eset kiderítetlen maradt és a francia napilapok is hirtelen elhallgattak, miután fent ismertett gyanújuknak és feltevéseiknek burkoltan kifejezést adtak.

A Le Touquet-i rendőrség mentségére jegyezzük meg, hogy az eredménytelenséget nem annyira a tudatlanságának, mint annak a politikai befolyásnak a számlájára írjuk, amelynek hatása alatt a rendőrség a francia központi hatóságok részéről állhatott. Erre joggal következtethetünk a most folyó háborúból, amely megmutatta, hogy az elmúlt húsz esztendő folyamán a francia kormányok csupán eszközök voltak a brit világuralom megtartási törekvések szolgálatának. Az Intelligence Service érdekei azonosak a brit világbirodalom érdekeivel, ezért valószínűnek látszik, hogy a francia hatóságok a brit hatóságok kívánságainak az igazság rovására is eleget tettek.

Ezt az esetet három okból tartottam említésre méltónak:

A Le Touquet-i rendőrség megmutatta nekünk, hogy miként kell hibát hibára halmozni, szóval, miként nem szabad nyomozni. Az mindegy, hogy ennek hozzánemértés vagy az említett befolyás volt-e az oka.

Másodszor: A gyilkosságok egyik nem is ritka indítóoka politikai területen található fel. Nem ritka eset, hogy politikai szervezetek árulók, kétkulacsosaik felett saját íratlan törvényeik szerint ítélkeznek, de sokszor attól sem riadnak vissza, hogy olyan tagjaikat hidegvérűen láb alól tegyenek, akik — esetleg csak véletlen folytán is — többet tudnak, mint amennyit a szervezet érdekei megkívánnának.

Végül leírtam ezt az esetet az időszerűsége miatt, amennyiben éppen napjainkban esik sok szó az angol kémiszervezetről. Egyrészt azzal, hogy ez a szervezet a német birodalom belpolitikai viszonyainak, a német haderő fegyverzetének, kiképzési fokának, ütőképességének felderítése körül súlyos hibákat és mulasztásokat követett el, amennyiben a brit vezetőségnek teljesen helyt nem álló adatokat szolgáltatott, másrészt, mert mint a lapokban olvassuk, a távolkeleti Japánban és a japánok által megszállott Észak-Kínában éppen most van folyamatban az angol kémiszervezet felgöngyölítése és tagjainak sorozatos letartóztatása.

Nagy városok pályaudvarai környékén működnek az úgynevezett „parasztfogók“. Felajánlják szolgálataikat a jó vidéki atyafiaknak. Akad közöt-

tük bőröndtolvaj, aki meglép a kezébe adott bőrönddel, de nem hiányzanak az úgynevezett „neppek“ sem, akik a jámbor vidékiekre finom kölnivizeket, illatszereket, ékszereket, aranyórákat stb. akarnak rásózni. A kölnivíz vagy illatszer tetszetősen kiállított üvegekben közönséges festett víz, az ékszerek, órák rézből, a csillogó drágakövek közönséges üvegből készült hamisítványok. Régi trükk a hamispénzgyártó gép is, amellyel a pályaudvarkörnyéki parasztfogók a vidéki atyafiak kapzsiságát felköltik. Elviszik az atyafit valamelyik lebújba, bemutatják, hogy mit tud a gép. Papírszeletet tesznek bele az egyik oldalra, megforgatják a gép tetején levő kart és ime, a gép másik oldalán levő nyílásból ropogós 20 pengős bankjegy kerül elő. Ha az atyafi még kételkedik, elmennek vele valamelyik kocsmába vagy üzletbe és előtte váltják fel az „újonnan készült“ 20 pengőst. A kocsmáros vagy a kereskedő elfogadja a 20 pengős bankjegyet, mert az természetesen, valódi. Ez a bizonyíték rendszerint leszereli a vidéki atyafi gyanúját, kifizeti a potom 100—200 pengőt a pénzhamisító gépért és csak akkor jön rá, hogy becsapták, amikor odahaza a pincében, nagy titkolózva, maga is hozzálát a hamispénzgyártásához és a gépből a papírszelet ugyanolyan üresen jön ki, mint ahogy behelyezte.

Ezek az apró csalók, tolvajok azonban csupán kis patkányok, mesterségük kontárjai. A nagystílű parasztfogók egészen más eszközökkel, nagyobb haszonra törekedve dolgoznak. Ilyenek pl. Londonban a tengeren túlról érkező dúsgazdag ültetvényesekre vetik ki hálójukat. Egy jamaikai dúsgazdag banánültetvényes pl. Londonban megismerkedett egy igen tisztes külsejű, jó modorú Mac-Donald nevű londoni úrral. Mac-Donald a jamaikai ültetvényesnek egy alkalommal vendéglőben, ebéd közben bemutatta Miller nevű barátját, mint ismert londoni tőzsdeembert. Már 2 vagy 3 alkalommal együtt ebédelhettek, amidőn Miller azzal hozakodott elő, hogy hatalmas tőzsdei műveletbe szeretne kezdeni, amelyen nagyon sokat lehetne nyerni. Személyesen azonban nem akar előtérbe lépni, mert ha látják, hogy ő bizonyos részvényeket vásárol, e részvények ára felszökne, így az üzlet nem járhatna a tervezett anyagi sikerrel. Azt ajánlotta, hogy a műveletet a banánültetvényes és Mac-Donald nevében hajtsák végre. A dolog csak névleges, pénzt nem kell befektetni és kockázatot sem kell vállalniok. Az ültetvényes és Mac-Donald belementek az üzletbe, sőt az ültetvényes arra is ajánlkozott, hogy bizonyos összeggel hajlandó a tőzsdeműveletben résztvenni.

Miller ezt visszautasította azzal, hogy nincs szükség rá, mert pénze neki is van elegendő. A következő napokban Miller és Mac-Donald lázas tevékenységbe kezdtek. Csekkek, táviratok röpködtek jobbra-balra, egyik telefonhívás a másikat követte. Az ültetvényesnek az volt a benyomása, hogy a tőzsdeművelet a legjobb medrekben halad. Egy szép napon éppen együtt voltak mindhárman, amidőn megjelent Miller egyik üzleti barátja, egy bankigazgató. Tájékoztatta őket, hogy az akció annyira előrehaladt, hogy most már hatalmas nyereséggel le lehetne zárni, de ehhez 100.000 fontsterling készpénzre volna szükség, még pedig azonnal. Miller el kezdett számolni, majd kibökte, hogy ő pillanat-

nyilag csupán 50.000 fontot tud mozgósítani. Mac-Donald magára vállalt 10.000 fontot. Az ültetvényes ekkor beugrott. A hátralevő 40.000 fonttal ő szállt be az üzletbe. Rádiótávírárral hívta le az összeget Jamaikából és a bús haszon reményében nyomban át is adta megfelelő írás ellenében Millernek. Az 40.000 fontját soha többé nem látta. Még aznap este megjelent Mac-Donald, Miller és a bankigazgató csüngő orokkal, hogy a tőzsdén előre nem látott ellenakció folytán az üzlet nem sikerült és a befektetett pénz teljes egészében elveszett. Az ültetvényes természetesen Millerékkel sem találkozott többé.

Nem kell mondanom, hogy Miller és társai jól szervezett, nagystílű parasztfogó banda tagjai voltak, akik az egész tőzsdeügylet meséjét találták ki, hogy a gazdag ültetvényest megkoppasszák.

A leírt szélhámosságok mindegyikénél megtaláljuk ugyanazt a közös, jellegzetes vonást. A csaló, a szélhámos mindig alkalmaz valami olyan fogást, amellyel bizalmat kelt maga iránt és áldozatának még a gyanúra való pusztá gondolatát is eloszlatja. Ilyen volt az első esetenél az, amidőn a vidéki gazdával a csalók elmentek egy üzletbe és a pénzhamisító géppel készített 20 pengőst előtte váltották be.

A második esetenél az áldozat maga ajánlotta fel anyagi közreműködését a tőzsdeműveletnél. A szélhámos nem kapott az ajánlaton. Sőt. Egyenesen visszautasította azzal, hogy neki pénzre nincsen szüksége. Ezzel tökéletesen megnyerte áldozata bizalmát.

(Folytatjuk.)

Gyilkos a csendőr előtt.

A főváros egyik sötét bérháza a színhely, az áldozat a kereskedő, a tettes annak régi ismerőse. Idő: esti üzletzárás. Szemtanú nincs. A rendőri bizottság lázasan kutat, egyik tanú előadása után a tettes személye valószínűsítve van. A reggeli lapok pedig részletesen, színesen közlik, mi történt. A gyanúsított sehol. Megindul a nyomozás a gyilkos után.

Az északkeleti határszél egyik őrén, a hajasdi őrön másnap a következők történtek, amint Varga Alajos őrmester leírja:

December 21-én 14 órakor azt az értesítést kaptuk, hogy a községbe egy idegen érkezett gépkocsin Ungvár felől. Az a rend a mi őrszolgálatunkban, hogy mint a pókháló szálai, megbízottaink ott vannak mindenütt: az állomásokon, az utak mentén, a községekben, az erdőkben, a határra vezető csapásokon és közlik velünk nyomban minden ismeretlen ottlétét, mozgását, beszédét. A pókháló közepén az őr áll készenlétben és jeladásra azonnal a helyszínen terem.

December 21-én is így volt. A következő percben már az utcán voltam és gyorsaságomnak meg is volt az eredménye. Velem szemben egy zsidó kinnézésű fiatalember közeledett. Van erre elég zsidó, de ezt nem ismertem. Amint közelemben ért, buzgón nézegette a túlsó házsört... Ismerem már ezt. Megállítottam, megkérdeztem, hogy kicsoda és hová igyekszik.

Mosolyféle volt az arcán, udvariasságféle a mozdulataiban, amint kérés nélkül elővette igazol-

ványait, nem is egyet. Néztém azokat: Levente-igazolvány, MÁV arképes évi bérlet, Katonai személylap... Jó, jó... a személy igazolására ezek megfelelnek, de arra, hogy ez, az így igazolt mit keres itt, ahol az orosz határ mindössze néhány kilométerre van, arra még nincs semmiféle adat.

Azazhogy... „becsületes vásári kereskedő vagyok, akinek bizony most rosszul megy az üzlete és ezért idejöttem karácsonyfát vásárolni.“

— Karácsonyfát 21-én, itt, Hajasdon és innen még el is szállítani, úgyhogy még el is adhassa? — így gondolkodtam.

— Hová szállítja a fákat?

— Kiskőrösre.

— Nagyszerű, — gondoltam magamban, — innen Kiskőrösre vinni, most, ilyen későn, 21-én?

Éreztem, hogy ez a zsidó fiatalember hurokra került. Nem tudtam ugyan, hogy milyen bűnnel, legkevésbé tudtam azt, hogy akivel szemben állok, az félnappal előbb meggyilkolt egy embert. Ezt legkevésbé tudtam, mert az újságokat még nem olvastuk, a nyomozati értesítő még nem is közölhette, rádiókörözésről meg nem tudtunk.

Bevittem az őrre.

Őrsparancsnokom útmutatása mellett megkezdtem a részletes kikérdezést.

Mindenekelőtt elvettem tőle minden papírt. Akkor kérdeztem meg, hogy honnan jött. — Budapestről, — volt a válasz, — ott egy textilüzletben harisnyaszámlát egyenlített ki s ennek jegyzetei egyik papírszeleten meg is voltak. Mondta ő. Amikor azt kérdeztem, hogy mióta adnak a budapesti kereskedők papírszeleten számlát, azt felelte:

— Tetszik tudni, háború van, kevés a papír s már így adják Pesten a számlát.

Jó — gondoltam.

Azt kérdeztem tőle, mennyi a számla összege. Nem tudta. Még mindig azt hittem, hogy inkább Oroszországba akar menni. Mint ilyenre gyanúsít, ruházatát alapos vizsgálat alá vettem. Felső kabátja zsebeire került a sor. Egyik zsebbélése lyukas volt. Azon át a kabát hátbélése alá csúsztak ujjaim, s ott egy csomó papírost tapintottak. Kivettem azokat. Papír volt tényleg, de pénz. Ötpengősök apró szeletei mellett százasok előkelő, díszes csapata is. Nagyszerű!

— Azért raktam azokat oda, mert félttem, hogy ellopják tőlem! — volt a válasz természetes kérdésemre.

Jó — gondoltam, míg a zsidó ifjú keservesen mosolygott.

— Biztosan azért jött Ungvárról gépkocsin, mert ilyen sok pénze van, nem? Miért nem jött a reggeli vonattal?

— Nem tudtam, hogy van vonat onnan — volt a válasz.

Az orra alá dugtam a menetrendet, amit a kabátja zsebéből előzetesen kivettem. — Hát ez mi?

Nem tudott felelni.

— Mennyit fizetett a gépkocsierért?

— Kérem, 40 pengőt.

Jó — gondoltam ismét. Társamra hagytam az ifjút, kimentem a községbe, ahol a gépkocsivezetőt még megtaláltam. A vele történt rövid értekezés után megtudtam, hogy a zsidó nem mondott igazat, mert reggel, mikor a gépkocsivezetővel beszélt és

az kérdésére azt mondta, hogy Hajasdra száz pengőért viszi el, az ifjú szó nélkül kilizette azt.

Aki vonatot nem, ellenben gépkocsit vesz igénybe és azért szónélkül kifizet száz pengőt, annak nagyon sürgős az útja s ha ez a határszél felé vezet, akkor meg már rendkívül gyanús! Sőt, az eddigi kikérdezés után már bátran állíthatom, hogy — az bűnös. Ezekkel a gondolatokkal mentem vissza a laktanyába.

Leszámoltattam pénzéről. Talált pénz, harisnyaszámla, vonatköltség, gépkocsiköltség, több mint félezer pengő, holott az ifjú előzetes kérdésemre azt mondta, hogy Kiskőrösről nem több, mint háromszáz pengővel indult el.

Éreztem, hogy a hurok kíméletlenül és könnyörtelenül össze fog szorulni az ifjú nyakán.

— Halló, kiskőrösi őr!... — A válasz nyomban megjött:

— Aki ott kikérdezés alatt van, az tegnap este Budapesten, a Király-utcában gyilkosságot követett el és egyúttal kirabolta áldozatát.

Amikor ezt az ifjú elé tártuk, vakmerően és ismét hazudott. Azazhogy, már kétségbeesve kapkodott mentőgondolat után. Azt mondta: — Nem igaz. Ő is az ujságokból értesült a dologról és az ő gyanúsítása onnan ered, mert az áldozatot ő is ismerte.

— Ujságokból? — kérdeztük, mert tudtuk, hogy ujság még nem is kerülhetett a kezébe, hiszen Budapestről este kellett elindulnia, hogy itt lehessen és este még nem jelennek meg az ujságok, csak éjjel után. Tehát máshonnan tud a gyilkosságról.

Ezt meg is mondtuk neki. A levegő után kapkodva, vörösre és sápadtra váltott arccal nem is tagadott sokáig.

A rendőrség emberei másnap megbilincselve kivitték a gyilkost laktanyánk kapuján...

Mi, hajasdi csendőrök másnap és azután is, nem egyszer végigbeszéltük a történeteket. Ha pókhálós hírszerző rendszerünk még nem hozott volna is eddig semmi eredményt, akkor ezért az egyért is érdemes volt azt jól kiépíteni és ébrentartani. Egy-egy őr általában csendes világ a bűnözés szempontjából, nincs gyakori szükség a pókhálóra, viszont sohasem tudni, mikor van arra szükség. Arról szó sem eshetik, hogy kell-e az vagy sem. Csak arról van szó, hogy jól meg legyen szervezve és ébren legyen tartva annak minden szála, szeme. Az izmok, ha nincsenek foglalkoztatva, elsenyednek. A híradó, hírszerző hálózat szálai, szemei is elernyednek, ha nincsenek ébrentartva. Mivel tartjuk ébren, ha nincs esemény, kérdezhetné valaki.

Az őrskörlet általában csendes világ, de nagy csendjében is mindig van valami, amiről jobb előre értesülni, mint később. Ez az előre értesülés, a megelőzés lényege. Ebben segít a hálónk, ha nem megyünk el mellettük minden érdeklődés nélkül. A legcsendesebb őrskörletben is ott vannak az idegenek. Ma már ez nem ujság, sőt hozzátartozik a körlet

képéhez. Jönnek-mennek az emberek. Ki jön és ki megy? Miért jött az és miért ment a másik? Hosszú ideig jelentéktelennek látszó választ kapunk, de a hálózatot elevenen tartjuk. Ez a lényeg.

Egyszer aztán jelentkezik valahonnan a hálózat egy szeme és mást mond, nem a mindennapiakat. És ekkor mutatkozik meg a helyesen, erőteljesen épített híradó, hírszerző munka értéke. Ezt azután megfelelően jutalmazni is kell. Érdemes a — nagy légyért, amely belevágódik a hálózatba.

Mi, itt a hajasdi őrsön, így teszünk. Mert sehol sem lehet másként...

Erdélyből írják bajtársaink...

XVI.

A román csendőr és a székely ember.

Őrskörletem egyik székely községének unitárius lelkésze beszélt el az alábbi megtörtént esetet.

1940 tavaszán megjelent az udvarhelymegyei Kobátfalva községben állomásozó román csendőr-őr parancsnoka az egyik község unitárius lelkésznél és a községben lakó cigányokról véleményt kért. A lelkész közölte az őrmesterrel, hogy neki a cigányokra semmi panasza és kifogása nincs. Emlekezete óta még lopást sem követtek el a községben. Felhívta az őrmester figyelmét az udvaron száradó fehérműre, mely már napok óta ott van. A cigányok állandóan mellette járnak el és még sohasem történt meg, hogy abból egy darabot is elloptak volna. Az őrmester erre körülnézett az udvarban, majd eltávozott.

Másnap reggel a lelkész szakácsnője a legnagyobb meglepetéssel észlelte, hogy a fehérmű nagyrésze eltűnt a kötélről. Közölte a lelkésszel, aki a lopásról meggyőződött és azonnal Kobátfalvára ment s a román csendőrőrsön feljelentést tett. Az őrmester szemére vetette a lelkésznek, hogy nagyon megbízott a cigányaiban és máris meglopták. A panaszt felvette és az egyik csendőrrel szolgálatba vezényelte magát. A helyszínen rövid szemlét tartottak, majd — mint aki munkáját jól végezte — a szokásukhoz képest szolgálatból bevonultak.

A járőr távozása után a lelkész a hátrahagyott nyomokat vizsgálta és észlelte, hogy a tettes nyomai a helyszíni szemlét tartó őrmester nyomaival teljesen megegyeznek, még jellegzetességek is voltak találhatóak, melyekből kétséget kizáróan megállapították, hogy a lopás tettese nem más, mint a nyomozást végző őrmester. Erről azonban említést nem tettek senkinek, mert a várható következményekkel tisztában voltak.

Az őrmester nemsokára üzenetet küldött a lelkésznek, kérve őt, hogy küldjön egy véka búzát. A lelkész visszaüzent, hogy neki sincs. Következő nap reggelén az őrmester megjelent a lelkész lakásán és közölte, hogy értesülése szerint fegyvert rejtet, azonnal adja elő, mert különben házkutatást fog tartani. A lelkésznek persze nem volt fegyvere s a legnagyobb lelkinyugalommal szólt az őrmesternek, hogy csak tartsa meg a házkutatást, nála fegyvert nem fog találni. Az őrmester rövid nézdelődés

Ki tudta?

Magyarország minden ezer lakosára 187 hősi halott esett az 1914—1918-as világháborúban. Ezzel szemben Németországban 155, Franciaországban 182, Olaszországban 101.

Karácsonyest a kézdívásrhelyi őrsön.

után egyenesen a csűrbe ment és annak egyik sarkából egy hasznavehetetlen, katonai eredetű puskát hozott ki. Gúnyosan közölte a lelkéssel, hogy neki hiába hazudik, mert ő az ilyen hazugságoknak hamar a végére szokott járni. A lelkész abban a pillanatban tisztában volt azzal, hogy a puskát a csendőrök helyezték el az éj folyamán a csűrbe a búza megtagadása miatt. 2000 leura büntették meg.

A székely testvéreink sok esetéből ragadom ki az alábbi két esetet még.

A székely gazda elment bevásárolni Székelyudvarhelyre. Dolga végeztével betért az egyik vendéglőbe, borozgatni kezdett s amikor már hevítette a virtus, elindult hazafelé. A város egyik utcájában rágyújtott a Kossuth-nótára, de alig kezdte meg, hogy: „Kossuth Lajos azt üzenté”, román csendőrök botlottak, aki galléron fogta és rablógyilkos módjára hurocolta az őrszobára. Űtközben megkérdezte tőle a csendőr, hogy: „Mit üzent Kossuth?”, mire a székely megmagyarázta, hogy: „Nem most üzenté, héj!”.

250 leuba és 8 napon alul gyógyuló testisértésbe került a Kossuth-nóta.

A kolozsvári román hadbíróóság elé került a másik székely. A bűne csak az volt, hogy szerencsétlenségére éppen akkor toppant be a házába egy

román csendőrijárőr, amikor ő egy régi iskolai térképen Nagy-Magyarországot nézegette. A román állam elleni bűncselekmény miatt több 100 leu pénzbüntetésre ítélték. Amikor a székely a hadbíróóság épületének küszöbét átlépte, kifutott a száján, hogy: „Hiába no! Meghalt Mátyás király...” Tovább nem mondhatta, mert a román rendőr a kabátjánál fogva visszarángatta az őrszobába, ahol nekitámadtak és faggatni kezdték, hogy mit beszél Mátyás királyról s mi történt vele? A székely nagy nyugalommal válaszolt, hogy csak azt akarta mondani, hogy ilyen gyönyörű palotában lakhatott Mátyás király is, aki már rég meghalt s el is temették.

Ebből azután nem tudtak kisütni semmilyen bűncselekményt s a székelyt rövid idő múlva elbocsájtották.

Napirenden fordultak elő hasonló esetek, amikor a székelyt jogtalanul és embertelenül zsarolták és bántalmazták, csupán azért, mert magyar volt minden ízében, gondolatában s az maradt a szenvedések minden megpróbáltatásaiban.

Kiállták a legnehezebb próbát, áldja meg őket a magyarok Istene.

Kövári István tiszthelyettes,
(Kobátfalva).

XVII.

A magyar szülők érdeme...

Az erdélyi bevonulások alatt sokszor úgy éreztem, hogy az ember személytelenné válik abban a nagy boldogságban, mely a magára talált és újból erőre kapó nemzetből kiáradt. Nem volt egyén, csak együtt és egyformán örvendező magyar, egy szív, egy lélek, egy akarat, egy cél. Csodálatos erő fogott meg mindannyiunkat, magyarságunk tudata. Ebben a nagy lelki felemelkedésben éreztem, hogy a felénk: bevonulók felé áradó viharos öröm és szeretet inkább a felszabaduló testvért illetné meg. Mert küzdöttünk, szenvedtünk mi is 22 keserves éven át, de mi volt ez a trianoni határon túlrekedt magyar testvér szenvedéséhez képest. Hányszor gondoltunk rájuk aggódva a véget érni nem akaró két évtized gyászában. Féltettük őket, hogy letörnek az idegen igában.

De nem így volt! Amerre csak jártam, kristálytisztán hangzott fel a magyar szó. Mindenütt piros-fehér-zöld zászló, árvalányhaj, nemzetiszínű kokárda. Nagyon sok férfin aranszegélyes Petőfi nyakkendő, a nők ruháján magyaros himzés. Honnan vették egyszerre ezt a nagy magyar pompát, hogyan szabták, illesztették rá egyszerre a sok fiatal leányra. Ez az ő nehéz titkuk, amire 22 év alatt rászoktak.

Amerre csak jártam, mindenhol virág, az út is csupa virág. De félve léptem az ártatlan virágokra, de sokat lesütöttem a szemem! Valahogy kicsinek, méltatlannak éreztem magamat arra a szeretetre, amely felénk sugárzott. Hányszor összeszorult a torkom, hányszor éreztem, hogy nedves lesz az arcom és szégyen ide, szégyen oda, bizony néha sírtam is. De nem csak én, sok viharvert öreg katona is.

Erdélyszerte felhangzott a magyar Himnusz és szállott lélekből fakadóan az ég felé úgy, ahogyan én még nem hallottam. Vajjon, hol tanulták ezt, hiszen büntetés, bot, börtön járt érte. Nagyrészt a

Ki tudja?

Melyek Erdély legértékesebb természeti kincsei?

magyar anyák érdeme, hogy sok aggodásunk hiabavalónak bizonyult és ilyen hazaiak tértek vissza a hazába.

Amikor feltűnt fehér lován a diadalmas Hadúr, kitört a lelkekből a hála és a sokáig elfojtott lelkesedés.

Felmorajlott a tömeg, mint a tenger. Egyetlen boldog kiáltásban olvadt fel a tengernyi nép. „Isten hozott!”

Öreg székely lép mellém és átölelve sugja: „De jó ezt nézni, testvér!”

És a Hadúr, mint élő ércszobor, áll a viharzó örömtenger közepén.

Valaki térdre borul közelemben és megcsókolja a földet.

Felcsendül a Himnusz és száll az ég felé a magyar imádság.

A Hadúr szeme elfátyolosodik, a kemény katona ajka megremeg.

Nem csoda. A hatalmas tér előtte zsúfolásig tele sokat szenvedett rabmagyarok ezreivel, az ő fiaival, akiket most ölel keblére.

Ezeknek az embereknek nagyrésze román történelmet tanult, a magyart csak ócsárolni hallotta, de a magyar anyák halk szava erősebbnek bizonyult a hatalom harsonáinál, a magyar apák nyugalma a bitorlók hazugságainál. A vér nem váltott vízzé a fiúkban sem. A szülők nem dicsekednek érdemeikkel, de mi tudjuk, hogy őket illeti a dícséret, ők tartották meg Erdélyt magyarnak és ők tartják meg az ezeréves magyar hazát is az idők végtelenségéig.

Nagy József XI. tiszthelyettes
(Ungvár).

XVIII.

Román emlékek.

A szakaszom területén nem voltam még olyan községben, ahol nem panaszkodtak volna a román csendőrökre. Igen sokan vannak, akik testükön hordozzák a bizonyítékot, hogy 22 év alatt mennyit szenvedtek. Láttam olyan embereket, akiknek testén, de különösen a hátán alig volt ép hely. A gumibot és bikacsök a bőrt, sőt még a húst is szétszaggatta úgy, hogy a hegek nyoma örökre megmarad. Ezek élő bizonyítékai a román állapothoznak, kultúrának...

A legtöbb községben megállapítja a lakosság, hogy amióta a román csendőrök elmentek, teljesen megszűnt a baromfilopás. Akármilyen hihetetlenül hangzik is a mi fülünknek, számtalan olyan eset volt, amikor a román csendőröket baromfilopáson érték, elfogták és az őrsparancsnokhoz kísérték, de csak egyszer, mert ott úgy megverték a tettenérőket, hogy alig látott haza menni. Előbb azonban még fizetniük kellett, hogy megszabadulhassanak.

Az egyik őrs éléskamrájában feltűnt, hogy a hátsó falán egy kisebb ajtó van. Kinyitottam és csodálkozva láttam, hogy az egy sertéspajtaszerű üreg, melyben legfeljebb három ember ülve elfér. Érdeklődésemre elmondották, hogy a román csendőrök a magyar embereket oda bujtatták be és volt rá eset, hogy azokat napokig ott felelték, éhen, szomjan. Ha valamelyik valamit szólni, vagy kérni mert, akkor az ajtólyukon bottal a kérést elintézték.

Elképzelhető, hogy ezen a kis helyen milyen levegő lehetett. Az ajtón csak négykézláb lehetett bemenni és bent csak ülve fértek el. Ilyen volt a román csendőrök kínzókamrája, ahol csak magyarok szenvedtek, románok nem.

Igy folytathatnám ezt tovább, de befejezésül inkább egy derűs esetet mondok el.

Kovászna községben a románok által lakott Vajnafalva nevű községrész főterén román katonát ábrázoló hősi emlékművet állítottak fel a románok, arccal Budapest felé. A bécsi döntés utáni éjjelen a hősi emlékművet jókedvű magyar legények megfordították arccal Bukarest felé és a katona nyakába boeskoroszijjal táblát akasztottak, amire a következőket írták:

„Kedves testvérek!

Ha szaladtok, itt ne hagyjatok.

Boeskorról gondoskodjatok,

Mert bakancsban futni nem tudok.”

Gödri József alhadnagy
(Kézdivásárhely).

Portyázás.

Inkább zsidót ajánlanak a vasgárdisták a román vállalatoknak, semmint magyart, pedig a zsidó a vasgárdisták szemében az emberiség legalja, káros szemét az élet kertjében, már nem is ember. Tehát a magyart a román vasgárdista minden elképzelést felülmúlóan gyűlöli.

A hazaszeretetből és faji elfogultságból fakadó ellenséges érzéseket megértjük, ezek végeredményében természetesek. A románok gyűlölete azonban túl van ezen a természetes határon. Ez már valami alvilági sötét dolog s ha nem félünk is tőle, mégis megborzong bele a hátunk: hát gyűlölnének ennyire emberek, akik különben igyekeznek a jóérzést keresni, templomba járnak, gyermekeket nevelnek, az egyetemes emberi művelődés hatásait és eredményeit beleviszik az életükbe, hát lehet emberben mindezek mellett olyan gyehennatűző érzés is, amilyen a román gyűlölnitűdés?

Bennünket, magyarokat, aztán igazán kifosztottak és megcsúfoltak, megraboltak és megloptak, a szó szoros értelmében ránk tapostak, mégsem tudtuk érezni soha ezt a gyűlöletet. Keserűség és indulat tombolt bennünk évtizedekig, de soha nem zülöttünk a gyűlölet olyan mélységeibe, hogy csak egy román vagy cseh családot is szándékkal belelőktünk volna a pusztulásba. Nemzetek vitáját mindig külön tudtuk választani az egyes emberek sorsától s amikor legmélyebben fájt bennünk a trianoni fájdalom, akkor sem fordult elő, hogy ideát maradt román szándékkal és a gyűlölet sátáni élvezetével földönfutóvá tegyük, vagy éppen elpusztítsunk.

Melyik az emberibb? Kétségtelenül az, amit mi vallunk erről a dologról. Melyik a saját nemzeti szempontból hasznosabb? Kétségtelenül az, amit mi vallunk. Persze, kézcsókra mindamellett nem járulunk a vasgárdistákhoz s ha ők öklöt mutatnak felénk, mi is értjük ezt a mozdulatot, de mindezen felül és túl megmaradunk embereknek.

Értjük, ha viselkedésükre öklöbészorúlnak a magyar kezek. Azt is értjük, hogy az öklök mozdulni szeretnének, de semmi se jó, ami nem a maga helyes idejében történik. A féktelen indulat s különösen az ennyire vak gyűlölet magában hordja a büntetését. Nemzetek életében nemcsak az erő számít, hanem a józan ész is; a vak indulatok pedig annak nem használnak. Most különösen azokat az időket éljük, amikor a józan, hidegen fontolgató agy irányítja nemzetek sorsát. Nem kell példákra hivatkoznunk, látunk ilyet eleget. Jó az, hogy mi minden viszonyok között emberek tudunk maradni és minden helyzetben megvárjuk a józan ész parancsát. Most is megvárjuk, mert a történelem útján nem apró, sötét garázdálkodásokkal, hanem a józanág irányította kitartással és erővel haladnak előre a nemzetek.

Nemrégiben olvastuk az ujságokban, hogy egy csendőr kimentett egy lányt a villamos alól, miközben magát is majd elgázolta a kocsis. Az emberek persze összeszaladtak, de mikor a csödület az életmentőt kezdte keresni, az már messze járt. Felpatlant egy másik villamosra és elrobogott, megszökött az ünneplés elől. Csak annyit tudtak róla az emberek, hogy csendőr, mert valaki felismerte az egyenruháját.

Ez a bajtársunk tulajdonképpen két hőstettet mondhat magáénak s a kettő közül nem maga az életmentés a nagyobbik, hanem az, hogy az ünneplést nem várta meg. Volt rá ereje, hogy lemondjon erről a méznél édesebb csemegéről. Az ünneplést és magasztalást ugyanis jobban szeretjük, mint akármilyen mást. Allni lelkes emberek gyűrűjében kipirultan és zsebrerakogatni a hála, dicséret és csodálat szavait, ez mindennél csodásabb érzés. Ezért még az életet is érdemes kockára tenni, de csak úgy ismeretlenül félig a villamos alá feküdni, megmenteni valaki másikat ismeretlennek az életét s aztán a megmaradt hajszálon át visszajönni az életbe csupán azért, hogy a legelső villamossal továbbrobogjunk, otthagya csapot-papot, köszönetet és minden jutalmat, ez, ugyebár, nem gazdaságos valami! Hát érdemes volt így és ezért az életet vagy legalább a féllábat kockáztatni?

Ugyan, hányszor nyílik az embernek alkalma arra, hogy nyilvánosan életet mentsen, valami hősit cselekedjék a főváros forgalmában s ha egyszer az alkalom mégis jelentkezik, akkor fülön kell fogni, bele kell kapaszkodni, hála-nagykereskedést kell belőle nyitni, mert ez a tőke nem mindennapos. Allni az embergyűrűben, felelni a noteszbe plajbászoló rendőr hivatalos kérdéseire, hangosan ejtve a szavakat s főleg a nevet. Sütkérezni a komoly öregek mélyenérző emberi elismerésében és hallani kalandregényen nevelkedett suhancok amerikaiú brávóját, nem utolsósorban pedig masamódok és más kisasszonykák hősimádó pillantásaiból csokrot

gyűjteni. Ugyan, ki dobná el magától az ilyen „esélyeket“, hogy megint amerikásan beszéljünk?

A csendőr az, aki eldobja. Nemcsak a villamosnál, hanem mindennap az országúton, mesgyéken, hegytetőkön és nádasokban. A csendőr tudja, hogy munkájának nincs színpada és nincs nézőközönsége. Tudja és megszokja ezt, ezért nem is rendezkedik be tapsokra. Vérévé válik, hogy áldozatot hozzon olyankor is, amikor senki nem látja. Nem könnyű dolog ez és csak kiválogatott emberek módszeres nevelése hozhat ilyen eredményt. A mi életmentő bajtársunk esete bizonyítja, hogy az eredmény nálunk teljes. A csendőr meg tudja tenni azt, amire csak a legritkább jellemek képesek: még hivatásán kívül is kerüli a színpadias ízű hősi pillanatok piaci mámorát.

Ismeretlen bajtársunk ezzel az áldozattal sokat tett a csendőrség becsületéért. Többet, mintha húsz embert húzott volna ki a Dunából. Ha olvassa ezeket a sorokat, tekintse utólagos és nem várt jutalmának.

Árjásító okiratgyárat lepleztek le mostanában. Egy élelmes fiatalember Grün Jakabról és Krausz Náthánról okmányokkal tudta bizonyítani, hogy őseik már a hét vezér véréit is itták a kupából, azaz mit beszélünk, dehogyis ezt akarta bizonyítani, inkább csak annyit, hogy nevezett urak származása őskeresztény. Az okmányokat természetesen hamisította.

Lényegében nem új dolog, minden vonalon nyomban jelentkezni szokott a kijátszás, csalás, hamisítás. Az árja-ügy sem lehet kivétel. Inkább azon a vakmerőségen mulatunk, ahogy ezek a Grünök azt hitték, hogy akad olyan agyalágyult ebben az országban, akik Jakabok és Náthánok kuruczszármazását még annyi és még olyan okmányokra is elhiszi majd. Micsoda nagyszerű üzlet lehet mostanában kereszténynek lenni, ha még ezt a nyilvánvalóan ostoba és lehetetlen módját is megpróbálják az ősi fajta és hit megtagadásának! Azonfelül valami baj lehet a nevezetes üzleti érzék körül, hogy ilyen cirkuszi mutatványokra ezeket dobnak ki.

Aljas játék ez a származás szentségével, az emberi méltósággal, önérettel, minden nemessel, ami az embert emberré teszi. Kovács János például nem tudott arra vetemedni ellenárjás világban, hogy Mózesig vezesse vissza a származását.

Mérhetetlen különbség a két fajta között.

Egyik akkor is Kovács János maradt, ha bele kellett halnia, a másik pedig évezredek is rögtön aprópénzre vált, ha az üzleti szimat ezt kívánja. Mérhetetlen különbség, amit tisztelettel ajánlunk azoknak az alapostoloknak a figyelmébe, akik nem egészen eredménytelenül azzal a jelszóval tömik és püfölik a vajszívű magyar fejt, hogy minden ember egyformán ember. Szó sincs róla! Kovács soha nem lesz Grün, Grün pedig soha nem lesz Kovács, miként a fából sem lesz soha vaskarika és a nyúlból soha nadrágtartó, Grünék szerint: hőcentráger.

Az erdélyi csendőrpáncsnokság rendelte el 1878-ban, hogy a csendőrnek használni megengedett saját fejpárna huzatának fehérnek kell lennie.

Apróságok a szolgálatból.

Gyanúsított figyelése a házkutatásnál.

A Szut. 442. pontja előírja, hogy a házkutatást mindig a házzal vagy a helyiséggel rendelkezőnek vagy megbízottjának a jelenlétében kell fogatosítani. A házzal vagy a helyiséggel rendelkező legtöbb esetben annak a bűncselekménynek a gyanúsítottja is, amelyikkel kapcsolatban a házkutatást fogatosítjuk. Ez a körülmény azt a kötelességet rója a csendőrré, hogy a házkutatás tartama alatt a jelenlevő gyanúsítottakat fokozott figyelemmel kíséresse. Ez nem csak a csendőr személyes biztonsága érdekében szükséges, hanem azért is fontos, mert a jelenlevők magatartásából és viselkedéséből sok esetben következtetni lehet a keresett tárgy helyére is. Igen fontos a gyanúsított hozzátartozóit is figyelemmel kíséreni, mert sok esetben ez nagyban elősegíti a keresett tárgy felalálását.

Alább ismertetek 2 olyan házkutatást, melynél az eredmény kizárólag a gyanúsított figyelemmel kísérésének volt köszönhető.

I.

1933. október 25-én a nyirbogdányi körorvos a kemecsei őröt távbeszélőn arról értesítette, hogy aznap a délelőtti órákban Béres Irma* 4–5 hónapos méhmagzatát elvetélte. Véleménye szerint tiltott műtét történt s az elvetélés ennek a következménye.

Az ügy nyomozására járórt vezényeltem ki s ellenőrzésére magamat is szolgálatba vezényeltem. A feljelentő körorvost az esetre vonatkozólag kikérdeztem. Előadta, hogy a megállapítása szerint a tiltott műtétet ezelőtt 4–5 nappal hajthatták végre oly módon, hogy hegyes tárggyal a magzat burkolatát megsértették.

Béres Irma tagadta, hogy rajta tiltott műtétet hajtottak végre. Azt állította, hogy az elvetélést hűlés okozta. A nyomozás során a gyanú Kárász Józsefné terelődött, akit a községben általában angyalcsinálnak neveztek. Kárásznét először mint tanut, később, amikor már több terhelő adat szólt ellene, — mint gyanúsítottat kérdeztem ki. A bűncselekmény elkövetését először tagadta, de később beismerte, hogy a tiltott műtétet az elvetélés előtt 4 nappal valóban ő hajtotta végre oly módon, hogy egy tűvel felszúrt és a méhmagzat burkolatát megsértette. Beismerte azt is, hogy a tiltott műtétet Béres Irma kérelmére hajtotta végre s ezért tőle 20 pengőt kért és kapott. Egyiket sem adhatja elő, mert a pénzt elköltötte, a tüt pedig ismeretlen körülmények között elvesztette.

Figyelmeztettem, hogy házkutatásra kerülhet a sor, ha nem adja elő a tüt. Nevezett ettől nem riadt vissza, sőt határozott kívánsága volt, hogy kutassam át a lakását és személyesen is győződjem meg afelől, hogy a kérdéses eszköz nincsen a birtokában. A házkutatás megtartása végett a járőrökkel és a bizalmi egyénnel a délutáni órákban érkeztem gyanúsított lakására. Alkonyat előtt az udvaron lévő mellékhelyiségeket szándékoztam átkutatni. A kutatás megkezdése előtt a járőröknek szándékosan gyanúsított előtt adtam ki a parancsot, hogy előbb a lakóház udvarán levő fásszint, szekérszint és a burgonyás vermet kell átkutatni. Közben figyeltem a gyanúsítottat, hogy milyen hatással lesz rá az

egy-egy helyiségek felsorolása, mert az volt az érzésem, hogy a bűnjelt nem a lakásban, hanem az udvarán levő mellékhelyiségekben rejtette el, azt gondolva, hogy ott nem fogják keresni. Amikor a burgonyás vermet említettem, észrevettem, hogy gyanúsított hirtelen lesüti a szemét s az arca elpirosodik. Zavarát kihasználva felszólítottam, hogy a tüt adja elő a veremből, ne várja meg, hogy azt teljesen szétbontsuk. Rövid szünet után gyanúsított azt felelte, hogy: „Most már megmondom az igazat, mert látom, hogy valaki elárulta a tiszthelyettes úrnak, hogy hova rejtettem el”. Azzal kinyitotta a verem ajtaját és a szalmával fedett tetőzetéből egy rongyba becsavarva elővette a bűnjelt s átadta. Közben megjegyezte, hogy nem tudja, ki árulhatta el, hiszen arról — amit tett — senki sem tudott.

II.

A budapesti kir. ügyészség a csengerujfalui őrparancsnokságot 1927. év őszén távbeszélőn felhívta, hogy Svarcz Dávid urai lakost fogja el és a lakásán tartson házkutatást, mert alapos gyanú merült fel ellene, hogy hamis 20 dolláros terjesztésével foglalkozik.

Gyanúsított elfogására és a házkutatás megtartására Orbán József törzsőrmesterrel engem vezényeltek szolgálatba. Lakására 2 bizalmi egyénnel megérkezve a járőrvezető közölte a gyanúsítottal az ügyészség felhívását s az elfogás kijelentése után felszólította, hogy a birtokában levő hamis 20 dolláros adja elő, mert különben részletes házkutatást tart. Gyanúsított kijelentette, hogy a birtokában hamis 20 dolláros mincse, sőt még sértve érezte magát, hogy őt ilyennel gyanúsítják. Így nem volt más hátra, mint a házkutatást megtartani. A gyanúsított lakása 2 szobából és 1 konyhából állott. Amíg a konyhát és az utcai szobát átkutattuk, olyan nyugodtan viselkedett, mintha teljesen ártatlan lenne. Amikor azonban az udvar felőli szoba kutatását megkezdjük, ideges lett. Különösen akkor tünt ez fel nekem, amikor az egyik ruhásszekrény átkutatására került a sor. Ekkor az arca hol elfehéredett, hol elvörösödött. A ruhásszekrényt a járőrvezető kutatta át, de eredménytelenül. Az átkutatás után a gyanúsított újra megnyugodott, sőt újra méltatlankodni kezdett, hogy őt hamis pénz terjesztésével gyanúsítják. A kutatás befejezése után az észleleteimet jelentettem a járőrvezetőnek azzal, hogy jó volna a szekrényt újra átkutatni, hátha valamelyik rejtett fiókban vagy fabetében van a hamis dollár elrejtve. A járőrvezető azonnal hozzá is fogott a szekrény ismételt átkutatásához. Mindent kiszedett belőle s az oldalait kopogtatni kezdte, hogy nincsen-e a szekrény kettős oldallal, vagy tetővel ellátva. Rövid kutatás után kiderült, hogy a

Mai számunkhoz

levelezőlapot csatoltunk, kérjük olvasóinkat, hogy azt — kitöltve — mielőbb küldjék vissza hozzánk. Adatgyűjtésen kívül nincs más célunk a levelezőlapon feltett kérdésekkel. Az adatokat viszont mindnyájunk érdekében kérjük: a Csendőrségi Lapokat ugyanis, amelynek minden baitársunk munkatársa, még tartalmasabbá, szebbé kívánjuk tenni. A kért válaszok pedig ezt segítik elő. A levelezőlapra ne felejtünk el 2 filléres bélyeget tenni.

* Minden nevet megváltoztattunk. (Szerk.)

szekrény teteje kettős. A deszka közül előkerült 4 darab hamis húsz dolláros. Amikor a gyanúsított ezt meglátta, jajgatni kezdett, persze hiába! A bíróságtól hamis pénz terjesztése miatt 8 hónapi börtön büntetést kapott.

Mészáros Gusztáv tiszthelyettes
(Debrecen).

Az emberismeret és emlékezőtehetség haszna.

1931. augusztus 17.-én 8 órakor megjelent a zirci őrsön dr. Scherer János, a zirci járás tiszteletbeli főszolgabírája és feljelentette, hogy aznap virradóra a Bakonyi Kultúr Egyesület Zirc község határában lévő strandfürdőjében ismeretlen tettes több kabinba behatolt és kb. 170—200 P értékű fürdőköpenyt, fürdőruhát, fürdőlepedőt és damaszt törülközőket lopott. Mint a Bakonyi Kultúr Egyesület elnöke, kérte a nyomozás sürgős és erélyes bevezetését. Elmondta, hogy a strand kb. csak 1 hónapja van üzemben s így nagyon szeretné, ha az eset kiderülne, mert ha kiderítetlen maradna, a nyaraló közönség idegenkedne a strand látogatásától.

Az ügy nyomozására engem vezényelt őrsparancsnokom szolgálatba Hoffmann Lajos őrmesterrel.

A helyszínen megállapítottam, hogy a fürdőgondnok által előző nap simára gereblyélt fővényben a gyanúsítottak jól használható lábnyomai maradtak vissza. Ezt lemérés útján biztosítottam. Ezután azoknak a kabinoknak zárjait vizsgáltam meg, amelyekbe a tettes behatolt. A kabinok bezárt ajtóit egyszerű visszasikló zárral voltak ellátva. A zárokon nem találtam olyan elváltozást, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy azokat erőszakkal, hamis vagy tolvajkulcsal nyitották volna ki.

Az egyik kabinajtó deszkáján a földtől kb. 70 cm. magasan olyan karcot észleltem, mintha azt felmászás közben valaki a cipőjével okozta volna. Ezért a kabinokon lévő felső szellőző nyílásokat kezdtem szemügyre venni, hogy a tettes nem azokon keresztül hatolt-e be a kabinokba. Ezt a feltevésemet — anélkül, hogy ezt kipróbáltam volna — elvettem, mert a gyanúsított visszamaradt lábnyomának nagyságából arra következtettem, hogy a gyanúsított kb. 170—175 cm magas egyén lehet. Azt pedig kizártam tartottam, hogy a szellőző nyílásokon keresztül ilyen nagy ember be tudott volna hatolni.

A helyszíni szemle megtartása alkalmával a bizalmi egyéneknek kívül jelen volt a főszolgabíró és a községi főjegyző is. Midőn a lábnyomok mérésével voltam elfoglalva, a főjegyző úr oda nyilatkozott, hogy azt hiába mérecesgélem, mert abból a tettest úgysem tudjuk megállapítani. Ez a kijelentés bántott, de a munkámat annál nagyobb alaposággal folytattam tovább.

A helyszíni szemle után járőrtársammal a fürdőkerítés mellé mentünk a hűvösre és ott leülve, a nyomozás folytatásán tanakodtunk. Járőrtársamnak még nem volt meg a kellő személyi ismerete Zircen és környékén, de annál nagyobb volt az enyém. Képzetelemben sorba vettem minden figyelembe vehető embert. Eszembe jutott az is, hogy az elmúlt június hóban, mindőn a strandfürdő medencéjét ásták, helyi szolgálataim alkalmával több esetben meg-

fordultam a készülő strand medencéjénél a munkások ellenőrzése végett. A kubikusok között dolgozott egy kb. 170—175 cm. magas, erősen barna, 23—25 év körüli egyén, aki az öltözetével sem hasonlított a többi kubikushoz és megfigyelésem szerint a földmunkához sem értett úgy, mint a többi munkás. Már akkor arra következtettem ebből, hogy ezt a fiatalembert csak kisegítőként alkalmazhatják a sürgős munkánál. Igazoltattam is az illetőt, aki emlékezetem szerint azt mondta, hogy mint menhelyi gyermek, Ajka községben nevelkedett, azonban a nevére már nem emlékeztem.

Járőrtársammal elhatároztuk, hogy ezt az embert akárhonnán is előkerítjük, mert úgy éreztem, hogy köze van a lopáshoz.

Zirc községben felkerestük az építőmestert, aki a strandmedence építését irányította és elkértem tőle a munkások névjegyzékét, akik a medence ásásánál dolgoztak. Ebből az építőmesterrel megállapítottam azt, hogy az általunk gyanúsnak vélt kubikust Sáska Istvánnak* hívják, ki a medence megásása után — mivel tovább munkát nem kapott — Gurdon János borzavári lakos szénégetőhöz ment dolgozni. Azonnal Borzavárra mentünk, ahol megtudtuk, hogy Sáska már nem dolgozik ott, hanem Felsőtündér-majorba szegődött el. Rögtön tovább mentünk Felsőtündér-majorba, hol a majoros gazdától megtudtuk, hogy Sáska jelenleg az aratók konyháján favágással foglalkozik. Két bizalmi egyént magunk mellé véve, elmentünk a párszáz méterre lévő arató konyhához. Ott a favágással foglalkozó Sáskában rögtön felismertem azt az egyént, aki a strandmedence ásásánál dolgozott. Midőn észrevett bennünket, anynyira meglepődött, hogy a vágásra készülő fejsze a levegőben megállt a kezében. Elfehéredett és a fejszét leeresztette. A fejszét letéttem és felszólítottam, hogy jöjjön előre. A lábán lévő bakancsot lemértem s örömmel állapítottam meg, hogy a méret teljesen megfelel. Erre megszólalt Sáska: „Ne vesződjék vele őrmester úr, én mentem be a kabinokba.“ Eszembe jutott a főjegyző úr megjegyzése, hogy hiába mérecesgélem a homokban talált lábnyomokat, abból a tettest úgysem tudom megállapítani és — igen boldog voltam.

A gyanúsítottal Zirc községbe mentünk, ahol a lopás elkövetésére vonatkozólag tüzetesen kikérdeztem. Előadta, hogy 1931. augusztus 16.-án az esti órákban Felsőtündér-majorból Zirc községbe ment, ahova kb. 22 órakor érkezett meg. A strandfürdő felé vette útját. Ide a kb. 170 cm. magas kerítésen bemászott, hogy megfürödjék. Közben észrevette, hogy a kabinok felső szellőztető nyílása olyan nagy, hogy azon be tudna bújni. Gondolva, hogy a kabinokban értékes dolgokat fog találni, 7—8-ba a szellőző nyíláson bebújt és több fürdőköpenyt, fürdőruhát, fürdőlepedőt és törülközőt ellopott.

A lopás elkövetése után megfürdött és a kerítésen kimászva, a lopott holmikat a közelben lévő szalmakazlak egyikébe elrejtette, hogy alkalomadtán, ha az ügy feledésbe megy, elvigye.

Azt az állítását, hogy a kabinokba a szellőző nyíláson keresztül hatolt be, kétségbe vontam, ezért vele ezt a műveletet a bizalmi egyének jelenlétében végrehajtottam. Ez a legnagyobb meglepetésemre sikerült.

* Nevét megváltoztattuk. (Szerk.)

Az elrejtett bűnjeleket gyanúsítással a szalmazakalból előszedtem és felismerés végett a sértetteknek felmutattam. Nagy volt az öröm. Mivel a gyanúsított rendes lakással és foglalkozással nem rendelkezett, elfogtam és az őrizetbe vettem bűnjelekkel együtt a veszprémi kir. ügyészségnek átadtam. Bűnét 8 havi börtönnel torolták meg.

A nyomozás befejezése után dr. Scherer János tiszteletbeli főszolgabíró úr ismét megjelent az örsön és a nyomozás gyors — alig 7 óra — eredményes befejezéséért úgy nekem, mint járőrtársamnak gratulált. Igen megtisztelve éreztük magunkat.

A gyors eredmény általános feltűnést keltett, mert a sértettek között sok előkelő, tanult ember volt. A „Zire és Vidéke” hetilapban dr. Scherer tiszteletbeli főszolgabíró úr hosszabb cikket is írt a lopásról és gyors kiderítéséről. Eredményes munkánkért a szárnyparancsnok úr javaslata alapján kerületi dícsérő okiratot kaptam, járőrtársam pedig nyilvános megdícsérésben részesült.

Tisztában vagyok vele, hogy ezt az eredményt más bajtársam is elérte volna s el is fogja érni minden csendőr, aki nyitott szemmel figyeli az embereket s megtalálja köztük azokat, akiket megjegyezni s akikre emlékezni érdemes. Igen tanácsos ezekről rövid jegyzetet, emlékeztetőt is készíteni, mert az emlékezőtehetség nem mindenkinél egyforma. Ezenkívül csak helyes következtetés, gyorsaság, no meg egy kis szerencse szükséges, a szerencsét azonban pótolhatja a tudás és a gyakorlat.

Pap István törzsőrmester
(Peremartonyártelep).

Segítség tanácsadással.

A baglyasaljai örsön 4 éven keresztül teljesített szolgálatom alatt az örskörlet lakói számtalan ügyes-bajos családi, vagy polgári peres útra tartozó ügyekben fordultak hozzám felvilágosítás és tanácsadásért. 1938. év nyarán Kuti Tódor és Antal Balázs né, született Kuti Anna, valamint Kuti Lajos testvérek egyik helyi szolgálatom alkalmával előadták, hogy Imre nevű testvérük 1928. évtől 1937. május 27-ig Belgiumban volt, mint kőszénbányász s idegbetegséggel jött haza, azzal közös háztartásban élnek, de betegsége miatt természetét nem bírják s napirenden van köztük a veszekedés. Szeretnének tőle a szülői hagyaték elosztása után megszabadulni. Megegyezni azonban nem tudnak, mert mint-hogy Imre távolléte és betegsége miatt nem dolgozott, a hagyatékból nem részesülhet úgy, mint ők, az ő akaratuk szerinti osztozkodásba azonban nem egyezik bele. Kértek, hogy adjak tanácsot, hogy Imre testvérüktől békés megegyezéssel megszabadulhassanak. Testvérüket csavargó, dologtalan, erkölcsstelen életű s betegségét csak színlelő, haszonleső embernek mondták.

Bár az ügyet tisztán még nem láttam, azt a tanácsot adtam, hogy követelésükből engedjenek és ismételten szólítsák fel Imre testvérüket a békés kiegyezésre, mert ha törvény elé mennek, ügyvéd nélkül nem történhetik ez meg, ez pedig sokba kerülhet.

A 3 testvér tanácskozását megtudta Imre testvérük is, mire ő is felkeresett s elpanaszolta bűnjátbaját, de bizony testvéreitől teljesen eltérően. Beteg-

sége szemmel láthatóan megállapítható volt, alig állt a lábán. Elmondta, hogy Belgiumban léte alatt kb. 4—5000 P készpénzt és többszáz pengő értékű ruhaneműt küldött postán testvéreinek és az akkor még életben volt édesanyja támogatására. Súlyos idegbetegsége miatt haza kellett jönnie s 1937. május 27-től testvéreivel élt közös háztartásban. Betegsége miatt dolgozni nem tudott s ápolásra volt szüksége, mert legényember. Azt vette észre, hogy testvérei elhidegültek tőle, sőt az étkezésben is megrovidították. 1—2 nappal ezelőtt már el is hurokoltak tőle, egy bérelt lakásba. Elvittek mindent a lakásból. Őt élelem és gondozó nélkül hagyták s az ingatlan vagyont is magukénak tartják, azzal indokolva, hogy ő már 11 év óta nem dolgozott s a rácsos kis részt itthonléte alatt már felélte. Kétségbeesett panaszára Kuti Imréné is a kiegyezést tanácsoltam azzal, hogy forduljon a községi bíróhoz s azt kérje a testvérek közötti nézeteltérés elintézésére, tekintve, hogy a községi bíró falujukban született idős, józanéletű, komoly gazdaember, ki igazságos ítélőképességével már többeket is kibékített. Felhívtam azonban Kuti Imre figyelmét arra is, hogy a Belgiumból küldött pénz- és ruhaneműkről szóló postai vényeket is szerezzék be, hogy bárhova is kerül az ügyük, igazát bizonyítani is tudja. Még aznap én is beszéltem ügyükben a községi bíróval.

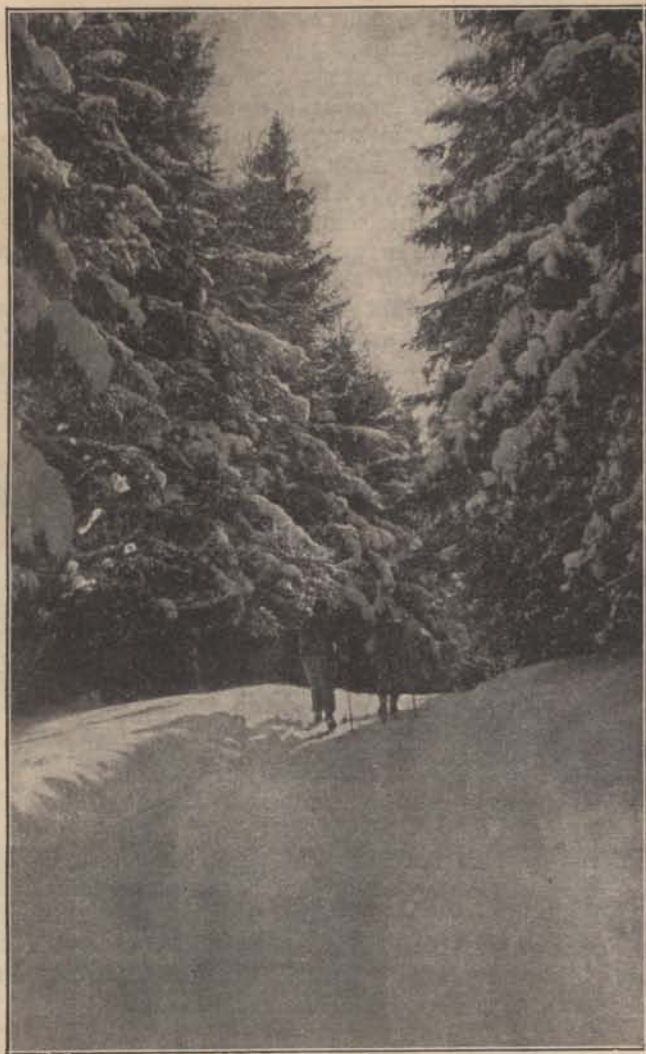
Kuti Imre néhány hónappal később felkeresett és elmondta, hogy testvérei őt ügyvédkézre adták s törvényesen el akarták tőle venni mindent, de ő a tanácsom szerint cselekedett, beszerezte a Belgiumból küldött értékek bizonyító okmányait s ezzel mindent megmentett. A törvény a tőle elvitt gazdasági felszerelés nagy részét is kárpótlásul neki ítélte. Testvérei részét pedig költségekre fizették.

A szerencsétlen ember hálálkodásánál is jobban esett az a tudat, hogy tanácsommal megmentettem egy beteg, munkaképtelen embert gonosz testvérek kiszípolozásától. De tanultam is ebből az esetből s ezt jegyezzék meg fiatal bajtársaim is: soha sem szabad csupán az egyik fél meghallgatása után ítélni.

Sebestyén Pál őrmester
(Egercsehi).

Gyermekbetörő leleplezése.

Buzita község 1939. október hó 15-én, a volt trianoni határon, a trianoni határt jelző kövekből emlékoszlopot és reá országzászlót emelt. A szegyenköből így lett diadaloszlop. Áldott legyen az Úr neve, aki igazságot osztott. Az emlékoszlopot nagy ünnepség keretében avatták fel. Ott volt a község apraja-nagyja s ott voltunk mi, csendőrök is. Hazafelé menőben egy férfi futott lélekszakadva hozzám, hogy az ünnepély alatt valaki betört a lakásukba. Járőrtársammal azonnal a helyszínre siettem, ahol hamar megállapítottam, hogy a tettes valószínűleg gyermek lehetett. Láttam azt abból, hogy az alacsony ereszt alig elrejtett kulcs levételéhez a tettes széket használt, melynek az ajtó előtti homokba tett egyik lába alig nyomódott be, tehát alacsony és könnyű testsúlyú egyén — gyermek — vehette le a kulcsot. A tettes csupa szemnek tetsző dolgokat — selyemzsebkendőket, harisnyákat és hajszoritót — lopott. Értékesebb tárgyakhoz nem nyúlt, ellenben a kamrából mákospatkót és édes tésztát is elvitt.

Gy. Takách fhdgy. felv.

Érdeklődésem során hamarosan megtudtam, hogy a község legszegényebb asszonyának van egy 11—12 éves leánygyermek, aki igen rossz, lopásra hajlamos s már napok óta nem volt otthon, hanem a községben csavarog. Keresésére indultunk s a helybeli római katolikus lelkész veteményes és gyümölcsös kertjében, piszkos ruházatban meg is találtuk. Megjelenésünk elszomorította, de csakhamar megbékült, mert barátságos hangon beszéltünk hozzá. Azonban amikor a lopás felől kezdtünk érdeklődni, sírva fakadt és tagadott. Közben megláttam a fogai között a mákszemeket s ebből megtudtam, hogy ugyanolyan süteményt evett, mint amilyen ellopásáról panaszt tettek. Vajjon nemcsak ugyanolyan, hanem ugyanaz volt-e, amit evett?! Ezt is bizonyítani kell! Tovább hát a nyomozással!

Elmentünk hozzájuk és édesanyját felszólítottam, hogy a gyermeke által lopott tárgyakat adja elő, mert különben kutatni fogunk. Az asszony kijelentette, hogy ő nem tud semmit. Megkezdtek a kutatást az udvarukban, mert puhatolásaim során kifejezetten megjelölték, hogy az udvarukban lesznek a lopott tárgyak elrejtve vagy elásva. Éppen ásattunk, amikor a leány mosolyogva azt mondta, hogy majd ő megmutatja, hogy hol vannak a lopott dolgok, mi úgysem találjuk meg. A pöcegödör mellett készített, befödött kis veremből elő is vette a

selyemzsebkendőket, harisnyákat stb. és egy templomi bádgerselyt.

Amikor valamennyit előadogatta, töredelmesen beismerte, hogy nemcsak az ünnepély alatt követett el betörést, hanem az ős folyamán is. A helybeli római katolikus templomból egy bádgerselyt és egy diófaszínű másik perselyt lopott akkor. A másik helyről szintén betörés útján pogácsát és tojást lopott, a tojást a községben eladogatta, az árát cukorkára költötte.

Igen örültem ennek a gyors eredménynek, amit kizárólag annak köszönhettem, hogy a helyszínből helyesen tudtam olvasni és következtetni.

Sánta József törzsőrmester
(Buzita).

Csendőrök 2041-ben.

Írta: DR. ZIMONYI SÁNDOR szds.

Az őrszlaktanya hatodik szintjében, a föld alatt erősen dolgozott ma a szellőztető. Különösen fülledt volt a levegő. A gáz- és bombamentes betonfalak csak úgy ontották a meleget. Szabó Sándor csendőr — rádióügyeletes — verejtékező homlokkal vette a rádión leadott panaszokat...

„Már hetek óta figyeljük és nem tudunk rájönni a nyitjára! Nagybbszabású áramlopásról van szó, az ellenőrzőtáblánk olyan nagy számot mutat, hogy esakis valamilyen üzem dolgozhat fel rövid idő alatt ennyi áramot. Kérjük a csendőrség nyomozását. Tisztelettel: Villám Villanyfejlesztő R. T. — Köszönöm! Vége!...”

Szabó csendőr kikapcsolta a gépet, megigazította a derékszíját, belépett a felvonóba, megnyomta a második szint gombját és felhúzatta magát az őrsparancsnoki irodához.

...A „villany-banda”, — mormogta fogai között Komor Vendel tiszthelyettes, őrsparancsnok a jelentés vétele után. — Jó, majd intézkedem! Szolgálatra letelt, Szabó csendőr! Rögzítse az időpontot a szolgálati órátábláján. Látom, sok órája van már ebben a hónapban, dehát így vagyunk mostanában... Kezdje meg a pihenőjét! Végeztem!

„Villany-banda”, — mondotta magában újra az őrsparancsnok. — Hej, a régi jó időkben, amikor még vezetéken továbbították az áramot, de könnyű volt az ilyesmit kinyomozni, csak meg kellett figyelni a vezetéket, hogy hol van bekötve és kész! De most, amikor a levegő a vezeték? No, azért majd meglátjuk! Azután hangosan pattogott a parancsa:

— Kardos őrmester, csengesse fel a hetedik szintet, a műszakiakat, Tornyos törzsőrmester és Kis próbacsendőr, mint 12. számú műszaki nyomozójárőr harminec perc múlva indul. Öltözet: a raktárkezelő készítse elő a járőr részére a 7. számú villany és gázmentesruhát és a — megálljon csak, adja ide a műszaki felszerelési táblázatot — vi..., vill..., villanykutató... igen,... megvan! Előkészítendő még a 808. számú nyomozó felszerelés! — Hívja fel még kérem a közigazgatásvezetőt a harmadik szinten 2 főnek 4 dekagramm ebéd kivonat, — székelygulyásíz. — Jó! Végeztem!

— Szántó csendőr kapcsoljon rá a szárnyparancsnokság létszám-villanytáblázatára és jelezze,

hogy húsz perc múlva 2 főből álló nyomozójárőrt indítok a műszakilétszámból.

— Na, mi az Erős őrmester, látott valamit a távolbalátón!?

— Tiszthelyettes úr alázatosan jelentem, a 22-es B zónában egy G—47 típusú repülőgép lezuhant!

— Segélyosztag riadó! — Mentésre előre!

— Tehát megértett Tornyos törzsőrmester? Különös óvatossággal járjon el a „villany-bandával” szemben, azok mindenre képesek! Mutassa Kis próbacsendőr a villanyvédőruháját! No, lám, az alsó szigetelögomb a zubbonyán nincsen begombolva! Eltekintve attól, hogy hanyagsága fegyelmetlenség, az életével játszik! Egy kis rés az öltözeten s a banditák villanyfegyverének áramsugara halálra sujthatja! A 18. számú Elektro-repülőgép az ön szolgálati gépe Tornyos törzsőrmester, úgye?

— Igenis, tiszthelyettes úr!

— Rendben van rajta a rádió, a multkor is zavart okozott vele?!

— Rendben van, tiszthelyettes úr!

— Helyes! Közbiztonsági szolgálathoz kettőszáz villanylövésre nyisd ki, gömbfelületre ne nyisd! Végeztem!

Amikor a járőr a felvonóval a föld alatti lak-tanyából a felszínre ért, már ott állott az őrs repülő-terén Tornyos törzsőrmester szolgálati repülőgépe, előkészítve.

— Kis próbacsendőr, ön fog vezetni!... Úgy, helyes, de egy kissé finomabban engedje rá a sebességáramot, mert így rángat a gép, ezt még annak idején a benzinnel hajtott robbanómotorok korában is simán kellett csinálni! Úgy! — Most különösen ügyeljen! Tőlünk 30 foknyira észak-északkeletre, látom a szakaszparancsnok úr repülőgépét felénk tartani. Ellenőrzés! Géppel tisztelegj! Helyes! — Húsz méter zuhanás és azután az eredeti magasságra vissza...

— Látja, milyen szépen fogadta a szakaszparancsnok úr! Az ő zuhanása nem volt több egy centiméterrel sem, mint öt méter! Nagyon tud az öreg úr!

— A szakaszparancsnoki rádiólámpa kigyuladt!

... Igenis, értem alhadnagy úr!... A villanybanda támpontja valószínűleg közvetlenül a közelben, a 21-es C zónában van!... Villannyal rálöttek az alhadnagy úrra és az alhadnagy úr most velünk tart. ... Igenis! — A 808-as számú nyomozófelszerelés nálunk van! — Már állítom! — 21—C/II. alzónát mutat! — Már meg is van! — Értem! — Függőlegesen lecsapni! — Adja át a gépet Kis próbacsendőr! — Úgy! — Köszönöm! — Nagyszerű! — Egy méterre mellénk csapott le az alhadnagy úr! — „Gömbfelületet nyisd ki! — Lövésre kész!” — Igenis alhadnagy úr! ... A védőruhánk? — Rendben van! — Kiszállni! ... Hah, csak úgy szikrázik a levegő! — Villannyal lőnek a gazemberek! — Szerencse, hogy rajtunk van a védőruha! Ez a feleletük az alhadnagy úr felszólítására!

... „Védőpajzs mögött fedezés! — A betonkupolában ellenség! — 200! — 10 villanylövés, járőr tüzelj... Villanyt szüntess!... Elhallgattak!... Előre!... Aha, itt vannak!... Előbujtak!... Védőruha is van rajtuk!... Ez újabb büntetendő cselek-

mény!... Btk. 7777. §-a!... Igaz, hogy nem tökéletes a védőruhájuk, mert akkor nem adták volna meg magukat, de ez legfeljebb enyhítő körülmény!...

... Csendes-nyugodtan vonult be a gép...

... A földszínen, a szántóföldeken itt-ott jámbor földművesek dolgoztak... Sehol egy épület! Minden a föld alá építve. Ott éltek és haltak meg az emberek!

... De mégis!... Fák között, egy kis domb tetején elhagyott kápolna romjai...

... Ez maradt meg a szabad ég alatt a föld felszínén!...

... Háromnegyed tizenkettő! — Indulhatunk az éjjeli misére! — Így fejezte be meséjét az Úr 1940. esztendejében Szabados törzsőrmester a lapnikbányai őrs legénységi szobájában...

Hallgatagon lépkedtek a kitaposott gyalogúton, fehéren világitó havon keresztül; a próbacsendőr ezeket mormogta magában: „...Hm!... 2 főnek 4 dekagram ebéd kivonat — székelygulyásiz... Hm!...”

KATONAI ISMERETEK.

Műszaki záruk leküzdése.*

Összeállította: HAZAY IMRE alezredes.

A világháborúban a rombolás módszerei és eljárásai nagy fejlődést mutattak, a jelenlegi háború pedig bebizonyította, hogy a rombolás a hadviselésnek nagyhatású és sokszor nélkülözhetetlen eszköze. A teljesítmények érzékeltetésére megemlítjük, hogy 1914-ben egy német vasutépítő-század Lengyelországban a Visztulától Ny-ra, a 9. német hadsereg visszavonulásakor, 20 munkaóra alatt 45 km. hosszú vasútvonalon 5 pályaudvart, 200 váltót, az összes forgalmi berendezéseket és 26 műtárgyat (híd, át-eresz) rombolt szét és ezen a vasútvonalon a forgalmat hosszú hetekre lehetetlenné tette.

Mikor a német hadsereg 1917-ben a francia hadszíntéren visszavonult, csak a vasúti vonalak robbantásánál 20 vagon robbanó-anyagot használt fel. Az ekkor végrehajtott páratlanarányú területrombolás oly hatalmas és tervszerű volt, hogy az elpusztított területen a franciák napi átlagban csak 2 km. sebességgel tudtak előrejutni és egy hónapba került, míg a feldúlt területen a szükségszerű forgalmat helyre tudták állítani.

Egy ismert nevű katonai szakértő véleménye szerint a belgák a most lezajlott háborúban lényegesen hosszabb ideig tarthatták volna fel a német támadást, ha az erődépítések erőszakolása helyett nagyobb súlyt helyeztek volna a műszaki zárukra és a területrombolásra.

A korszerű harc gyakran fog tehát oly terepen lefolyni, mely tele lesz akadállyal, aknával, torlaszokkal, robbantásokkal, egyes részei vízzel lesznek elárasztva, míg másutt kiterjedt elgázosítás állja a támadó útját. Ezen nehézségek leküzdésénél egyedül a tüzéség támogatása nem elegendő a gyalogság számára, hanem szükség van a műszaki csapatok segítségére is. Ez általában oly mérvű lesz, hogy

* A záróharc c. cikkünk (l. 1940. okt. 15-i Cs. L.) II. része.

szabályként is kimondhatjuk: záruk ellen a gyalogság csak a műszaki csapatokkal vállvetve tud harcolni.

Általában egy zárnak a telepítése mindig egyszerűbb munka, mint annak hatástalanítása vagy megsemmisítése. A végrehajtás nehézsége többek között abban rejlik, hogy

a) sohasem tudjuk teljes pontossággal megállapítani, hol, mily terjedelmű zárasi munkálatokat végzett az ellenség;

b) csak a legtrikábban sikerül megállapítani a lezárt terület hátsó határát, s így állandósul a bizonytalanság, hol és mikor fog később, nem sejtett robbanás bekövetkezni.

Ezért a műszaki csapat részéről nagy képzelőerőre van szükség. Bele kell élnie magát az ellenség helyzetébe, hogy az az adott helyzetben hol és milyen munkálatokat végezhetett.

Érdekes az összehasonlítás, ha záruk telepítésének és leküzdésének viszonyát vizsgáljuk a munkaerő és munkaidő szempontjából. Például egy magas töltést két utász-raj 20—30 méter hosszban való felrobbantáshoz 2 óra alatt készít elő. Ugyanazt a töltést már csak 1—2 műszaki század képes rendbehozni és ehhez legalább 1 munkanapra van szüksége.

Gyakori lesz az az eset, hogy a védő, aki műszaki zárral oltalmazta magát, támadásba megy át, tehát a saját zárukat el kell távolítania. Ez nem lesz nehéz feladat, mert elvileg minden zárat a telepítő-alakulat egy vázlaton rögzít, mely nemesak az elhelyezett töltetek számát és módját tünteti fel, hanem az aknák pontosan bemért helyét is. Ha az ellenség a védő zár felszedési szándékát felismeri és a munkálatokat tüzzel igyekszik megakadályozni, a végrehajtás már nagy nehézségekkel fog járni.

Sokszor merész előretöréssel módjában áll a támadónak az ellenséget a robbantó töltetek elhelyezésében, gyújtásban, a rombolások befejezésében megakadályozni. Főleg üldözésnél nyílik erre lehe-

tőség, amikor az ellenség a még nem kész akadályok felé hátrál.

Ezt az elgondolást a németek a most lezajlott hadjáratokban korszerű és leleményes végrehajtással valósították meg. Számtalan esetben az előnyomulást szempontjából nagyjelentőségű hidakat, útkeresztezéseket, forgalmi gócpontokat váratlanul bevetett ejtőernyős vadászokkal oly korán vették birtokba, hogy az ellenségnek nem maradt ideje a tervezett rombolásra. (1. sz. ábra.)

A csapat a terepen kis menetoszlopokban vagy részekre tagozódva széles arcvonalon mozog. Minden résznél az útbaeső zárelemeket lehetetlen eltávolítani, mert annyi műszaki ereje és anyaga egyetlen hadseregnek sincs, ezért csak azok a helyek vagy pontok lesznek szabaddá téve, melyek a legkedvezőbb helyen fekszenek és a legfontosabbak.

A csapat útjába eső akadályok leküzdése első sorban a csapat feladata. Nehezebb munkánál a csapatárcsokot alkalmazzák. Utászokra akkor kerül sor, ha oly különleges vagy nehéz munkáról van szó, mely meghaladja a csapat műszaki felkészültségét.

Az ellenség a telepített műszaki zárukat az építés után kivételesen elhagyja és megelégszik annak feltartóztató hatásával. Rendszerint azonban a zárukat tüzzel fogja védeni és így annak felszedését megakadályozni. Ennek megfelelően az első esetben tisztán műszaki munka vár a támadóra, míg utóbbinál a műszaki munka már harcászati tevékenységgel párosul.

Záruk elleni harcnál az éjszaka a munka teljes szünetelését jelenti a látás korlátolt volta miatt.

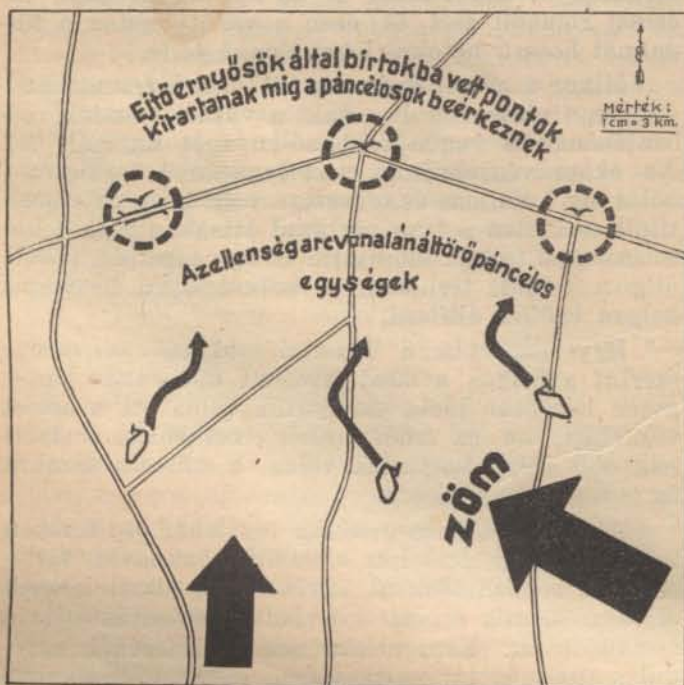
Mindig számolni kell színlelt zárukkal. Ezek az ellenség számára előnyös munkabefektetést jelentenek, mert a támadó sohasem tudhatja, hogy a felderített zár színlelt-e vagy éles.

A záruk elleni harc gyakorlati végrehajtásának szemléltetésére vegyük példának, hogy 1. hadseregünk három oszlopban nyomul elő. Az északi oszlop kizárólag gyorsan mozgó erőkből áll (harekocsi alakulatok, gépkocsizó gyalogság, kerékpárosok) a középső és déli oszlop pedig vegyes összetételű.

A hadseregpárancsnok az előnyomulás második napján a beérkezett kémhírekből arról értesült, hogy előnyomulási terület egy részét az ellenség műszaki zárukkal erősítette meg és a telepítési munkálatok már befejeződtek. Ez a hír egyedül még keveset mond, mert pontosabb adatokra van szükség. Tudni kell:

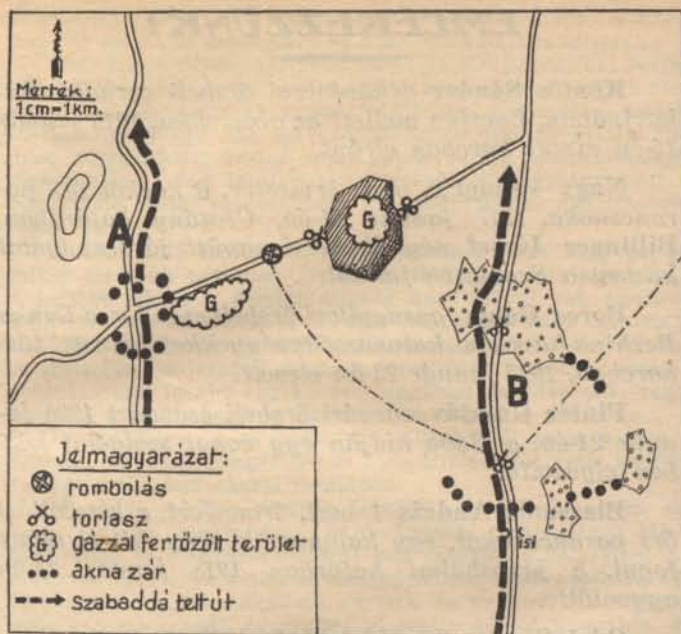
- az akadályok helyét, nemét és műszaki jellegzetességét,
- az elrombolt műtárgyak pontos méretét,
- a rombolás terjedelmét,
- a helyreállítás legcélszerűbb módját,
- a leküzdéshez szükséges időt és munkaerőt, és
- hogy a helyszínen milyen helyreállítási eszközök találhatók.

Ezen adatok beszerzése a záruk felderítése útján történik. Ehhez rövid idővel a hír vétele után, már több felderítő repülő indul útnak, hogy részben a repülőgépről végzett látással, részben pedig légi fényképezéssel közelebbi adatokat szerezzen. Különösen a légi fényképezéstől vár sokat a hadseregpárancsnok, mert a fényképek sokszorosíthatók, gyorsan az érdekeltek kezébe adhatók és oly terepváltozásokat is rögzítenek, melyeket szabad szemmel

1. sz. ábra.

Fontos tereppontok birtokba vételével az ellenséges rombolás megakadályozása.

2. sz. ábra.
Atküzdés egy záróvonalon.

lehetetlen észrevenni. (A légi fényképezés sorozatfelvevővel történik, mely egyszeri felszállásnál 150 km. hosszú és néhány km. széles területet fényképez. A fényképek a leszállás pillanatától számítva 1–6 óra múlva, már kiértékelve, rendelkezésre állanak.)

A légi felderítés adatait a hadseregparancsnok rövidesen kézhez kapta. Ennek alapján nagyban tájékozódott a zárásról és kiadta intézkedéseit.

Vessünk egy pillantást most az északi oszlopra. parancsnok a kitűnően sikerült fényképek birtokában azonnal tájékoztatta az élen lévő alparancsnokait és parancsot adott a záruk pontos és részletes felderítésére.

A fénykép adatai szerint az oszlop egy záróvonalba ütközött. Nem sokkal később jelentés érkezett, hogy az oszlop „A” menetvonalán haladó páncélgépkocsi szakasz él-kocsija aknára futott és állva maradt, az utána következőt pedig az útmenti dombról tüzelő páncéltörő-ágyú több találata érte és megsemmisült. A szakasz megfordult és más irányba kísérli meg az előrejutást. Ugyanekkor a „B” menetvonalon előretörő páncélos felderítő járór rádió jelentette, hogy a sértetlen 151. átereszen áthaladva a műúttól jobbra lévő erdőből géppuskatűz érte. Támogatására az élesapat már beérkezett, de az aknamezők miatt járműveivel az útról letérni nem tud. (2. sz. ábra.)

Az oszlopparancsnok mindkét csapatrészt utbaindította a gépkocsizó árkász-század egy-egy szakaszát és tüzéségének parancsot adott a páncéltörő-ágyú leküzdésére.

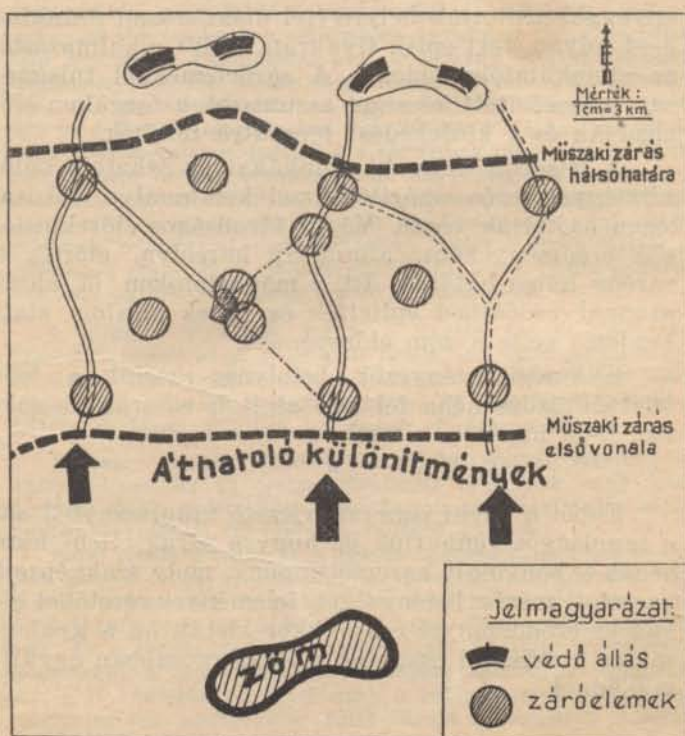
Az „A” műúton előresiető árkászok az ott már harcban álló részek tüztámogatása mellett megközelítették az aknazárat, melynek helyét a frissen kiásott föld és a környezettől elütő fű árulta el. Az árkász-szakasz részben az úton, részben a terepen 120 aknát fedezett fel. Az úton levő aknákat felszedték, a terepen telepített aknákat pedig megjelölték és őrt hagytak vissza. A munka az ellenség erős tüze miatt lassan haladt, az árkászok csak kúszva dolgozhattak, s így a záruk eltávolítása több mint 2 óra hosszat tartott.

A „B” műúton a zárukat védő ellenséges osztagot az elővéd villámgyors támadása hátraszorította, úgy hogy az árkászok, az ellenség tüzeitől nem zavartva, azonnal munkához láthattak. Az úton elhelyezett aknákat 50 perc alatt szedték fel, a terepen elhelyezettek robbantása pedig 1 órát vett igénybe.

Az aknazár mögötti harcokosi kőtorlaszt a szakasz két rajá ezt követően 1 óra alatt távolította el. Végül az árkászok elérték az erdőn át vezető műútra épített torlaszt, mely 6 m. szélességben és 50 méter hosszúságban zárta el az utat beépített riasztóaknákkal és mustárgáz töltényekkel. Mivel egy ilyen kombinált fatorlasz eltávolítása egy századnak 24 órai munkát ad, az árkászok több irányú szemrevételezés után találtak az erdőn át egy kemény zármentes talajutat és a forgalom átereléséhez azt megjelölték.

Ennél az oszlopnál a záróvonalakadály jellegének megszüntetéséhez 3 órára volt szükség, ami annyit jelent, hogy az oszlop kb. 70–100 km-es meneteljesítményt veszített. Ez azonban jóval nagyobb is lehetett volna, ha a zárukat védő ellenség keményebb ellenállást tanusít. A telepített zár rendeltetésének még így is megfelelt. A fenti idővesztésen kívül ugyanis legalább egy napra kikapcsolta a forgalomból az „A” és „B” műútak közötti összekötőutat és a „B” műúton legalább egy napos torlódást és menetsebesség csökkenést idézett elő.

Lényegesen nehezebb munkára és eljárásra kényszerült a középső oszlop, mely egy széles és mély műszaki záróövvel találta magát szembe. A felderítésből megállapította az oszlop-parancsnok, hogy a gázfertőzéstől kezdve az összes zárelemek útjában állnak, ezért utászok és vegyi harc csapatok kirendelésére adott parancsot. Ezek beérkezése után az oszlop zömét rejtőzve visszatartotta és 3 áthatoló különítményt alakított. Az egyes különítmények ereje:

3. sz. ábra.
Atküzdés egy műszaki záróövön.

1 utász század, 1 vegyiharc szakasz, 1 puskás század, 1—1 géppuska, aknavető, páncéltörő-ágyú szakasz és 1 löveg. (3. sz. ábra.)

Az áthatoló különítmények az egyes záruk között megkapaszkodott makacsul védekező ellenséggel nehéz harcot vívtak és erős tűzzel lassan tért nyerve, állandó felderítés közben fokozatosan semmisítették meg a záróelemeket és állították helyre a közlekedést.

A végzett munkálatok közül jellegzetesebbek az alábbiak voltak.

Az egyik úton 3, egyenkint 12—15 méter átmérőjű tölcser volt robbantva. Ezeket 1—1 utász-szakasz hadihíd-nyaggal egyenkint 30 perc alatt hidalta át. (A betemetést 20 munkás egy nap alatt tudta volna elvégezni.)

Az árkások a gyanús területeken a sértetlenül maradt mőtárgyakat alaposan átvizsgálták, nincsenek-e rejtett rombolások, érintésre időzítésre robbanó aknáknak, fel nem robbant töltetek.

A botlórótos aknákat hosszú kampós póznákkal úgy semmisítették meg, hogy a kampókat beleakasztották a drótokba és fedezékből elrántással robbantották.

A csapdaaknákat megjelölték és melléjük helyezett töltetekkel robbantották fel. Az elgázosított területeket fertőtlenítő kocsival és klórmész hintéssel fertőtlenítették, (az előbbivel 3 m. széles, 1 km. hosszú területet 15 perc alatt lehet közömbösíteni, ahhoz pedig, hogy egy 200 m-es fertőzött sávon klórmészszel 9 átjártó létesítsenek, 120 főnek egy órai munkájára van szükség).

Egyes helyeken az ellenséges tűzhatás csökkentésére a vegyiharc szakasz nagyarányú ködösítést végzett (16 km² területet 150 utász 6 tonna ködssal 2—3 óra tartamra tud elködösíteni).

A felrobbantott hidakat előrehozott hadihíd-nyaggal állították helyre (fél utász-század óránként 3—4 folyómétert épít). Gyakran került alkalmazásba az aknakutatóberendezés. A záróelemekkel túlságosan megerősített községet az utászok a forgalom elől elzárták és a közlekedést terepútra terelték.

A felsorolt műszaki munkákat az áthatoló különítmények, erős elhárító tűzzel kombinálva, fokozatosan hajtották végre. Végül fáradságos előreküzdésük eredményeként, állandóan harcolva, elérték a záróöv hátsó határát. Itt a magaslatokon (3. ábra) azonnal védőállást építettek és ennek oltalma alatt kezdetét vette a zöm előrevonása.

Különböző tényezők befolyása szerint a fent leírt átküzdés néha fél nap alatt is sikerül, de sokszor 2—3 napig is eltarthat.

Ebből a rövid ismeretterjesztő tanulmányból azt a tanulságot vonhatjuk le, hogy a záruk elleni harc nehéz és bonyolult harcselekmény, mely szakképzett csapatot, merész legénységet, leleményes vezetőket kíván és eredménnyel csak akkor biztat, ha a gyalogság és a műszaki csapatok a legszorgosabban együttműködnek.

Felhasznált forrásmunkák:

Schmoll: Haditechnikai alapismeretek.
Wehrtechnische Monatshefte 43. évf. 10. füzet.

EMÉKEZZÜNK!

Köntös Sándor dékánfalvai őrsbeli csendőr Bukovinában, Lucsina mellett az oroszokkal 1915. január 15-én vívott harcban eltűnt.

Nagy Vendel 2. oszt. őrmester, a kackói őrs parancsnoka, 1917. január 21-én, Csatány határában, **Billinger József** népfelkelővel együtt járőrszolgálat közben a Szamosba fulladt.

Boros Gábor guraapilori őrsbeli csendőr, a Lunka Berhina-havason katonaszökevényekkel vívott tüzharcban, 1915. január 23-án elesett.

Pintér Gusztáv vasvári őrsbeli csendőrt 1903. január 24-én, a Rába hídján egy vonat szolgálat közben elgázolta.

Blazsanik András 1. oszt. őrmestert, a kisszállási őrs parancsnokát, egy katonaszökevény, kit el akart fogni, a jánoshalmi határban 1918. január 24-én agyonlőtte.

Odri Sándor kerékteleki őrsbeli 3. oszt. tiszt-helyettes, orvadászok üldözése közben, 1922. január 25-én, Tárkány határában jégen elesett, agyrázkódást kapott és megfagyott.

Hajdu Sándor szászrégeni őrsbeli alőrmester, a harctéren szerzett betegségében, Romániában, Vida községben, 1918. január 26-án meghalt.

Rézinger József jánosházai őrsbeli csendőr, az orosz harctéren szerzett járványos betegségben, 1916. január 31-én, Kovelben meghalt.

A csendőr a „vasnapok” szolgálatában.

Írta: BODA ISTVÁN tiszthelyettes (Püspökladány).

A mai háborús idők mindinkább időszerűvé teszik a nyersanyagokkal, a meglévő értékekkel való takarékoskodást. Amíg a nyugalmas békeévek idején a többtermelés mellett a fogyasztás előmozdítása fontos kereskedelmi érdek, addig a háborús viszonyok között a meglévő készletek tárolása a legfontosabb állami feladatok egyike. Oka ennek a háborús termelés másirányú, a békeévektől lényegesen eltérő beállítása, amit viszont megmagyaráz a fegyverkezéshez és a fegyverben álló embermilliók ellátásához szükséges anyagok és eszközök előállítására. A nyersanyagoknak a szokottnál jóval nagyobb mennyiségben való beszerzése háborús időkben különösen nehéz, mert a külföldi árucseré igen megcsappan, vagy teljesen megbénul. Ezért életbevágóan fontos az egyes anyagokkal való takarékoskodás még olyan államokban is, melyeket a háború még elkerült. Ezért korlátozták nálunk és úgyszólván minden országban, bizonyos anyagok beszerzését, fogyasztását.

Amilyen fontos nemzeti érdek egyes nyersanyagokkal való takarékoskodás, éppoly fontos egyes pusztulásra kárhozott, látszólag értéktelen anyagoknak az összegyűjtése is. Ezek között első helyen áll a vas és a különböző fémek. Cikket keretében éppen az ócskavas gyűjtéséhez fűződő nemzetgazdasági érdekekről akarok röviden megemlékezni.

Ismételten hallhattuk és olvashattuk az utóbbi időkben, hogy egy-egy városban, faluban vasnapot tartottak, általában szép eredménnyel. Nálunk sok az ócskavas, még az útszélen is talál az ember, jóakarattal és megértéssel tehát nagymennyiségű vasat gyűjthet mindenki. Mégis, nem sokkal a vasnap megrendezése után jártam egyik helységben s bizony igen sok vas- és bádodarabot fedeztem még fel, aminek nem lett volna szabad ott maradnia. Sok oka van ennek: tudatlanság, közöny...

Mi, csendőrök különösképpen sokat tehetünk ezen a téren. Mi, akik az ország minden társadalmi rétegével állandóan

érintkezünk, számtalan tespedésben élő embert tudunk a nagy nemzeti célokra megnyerni és azok szolgálatába állítani.

Nem tudok olyan portyázó csendőrt elképzelni, aki jártában-keltében ne gondolt volna már arra, hogy mennyi szemétre dobott vas meggy vidékeken veszendőbe, annak ellenére, hogy egy kis jóakarattal arany lehetne belőle. Út-árok, agyaggödör, kertek alja, patak partja, szemétdombok, cigánytelepek rossz tepsiknek, lavoroknak, bádogedényeknek s mindenféle rossz vasdarabnak elképzelhetetlen mennyiségét rejtegetik.

A napi sajtó és a rádió minden esetben jelzi, hogy hol és mikor tartanak vasnapot. De amint látjuk, ez nem elég, mert a legtöbb ember a nemtörődömség bacillusával van fertőzve s ha történetesen hallja is a rádió felhívását, vagy olvassa a napisajtó közleményét, ásit egyet és napirendre tér felette. A szétszórta vasdarabok pedig a természet törvénye szerint rozsdásodnak tovább egyik-másik zugában az udvarnak, vagy másutt, anélkül, hogy értékesítésükre bárki is gondolna.

Furcsa, hogy ha az ember egy fillért talál az út porában, felveszi, de a sok pengőt érő és úton-útfélen található, kallódó értékét senki sem akarja meglátni.

Mi volna tehát a csendőr teendője? Semmi este sem az, hogy ő maga szedje össze az ócskavasat. Barátságos útbagigazítással és magyarózkodással kell segíteni a helyzetet. Az ócskavas műhelybe kerül, azután új felhasználásra készen áll. Nyeregszat, patkó, ágyúcső, gépek és nagyon sok minden más, a nemzet hadi- és gazdasági erejét növelő új eszköz és anyag jut így birtokunkba, ezáltal megtakarítható sok, nehezen és drágán szerezhető nyersanyag. Kevesebb a nemzet kiadása, kisebb az egyéni teher is.

Meg kell értetnie az emberekkel, hogy nemzetgazdasági szempontból a legértékeltenebb vasdarab összeszedése is nyereség és kötelesség. Meg kell értetnie, hogy ha mindenki gyűjt, dolgozik és takarékoskodik az összesség: a nemzet javára, hatalmasok leszünk, egyébként csak tengődünk. A nép ezen a téren még gyermekcipőben jár, nevelésre, buzdításra szorul. Tegyük ezt meg mi, csendőrök s adjunk hálát az Istennek, hogy nevelhetjük a nemzetet.

Mutassunk rá arra is, hogy az összegyűjtött ócskavas nemcsak a nemzetet gazdagítja, hanem a vele foglalkozónak is pénzt jelent.

Aki nem hajlik a jó szóra, annak a csendőr megmagyarázhatja, hogy eljárása egyenlő a szabotázsnak egy enyhébb fajtájával, ami, ha ezidőszert törvény szerint nem is képez bűncselekményt, erkölcsileg semmiképpen sem illómos cselekedet. Ma már minden magyarnak kötelessége hazafiasabban gondolkodni, mert régi birodalmunkat kell felépítenünk, be rendeznünk.

Ilyen módon szolgálhatja a csendőr a vasnapok eredményességét is. Ha mindenki át fogja érezni az elmondottakat, ismét előbbre jutottunk néhány lépéssel. A csendőr a nemzet-erősítés értékes munkása, segítsen itt is.

CSENDŐR LEKSZIKON.

1. kérdés. *Büntett vagy vétség-e a gazdasági cseléd feleségének az a cselekménye, hogy sérje munkaadójától egy szák tengerit ellop?*

Válasz. A cselekmény — ha büntetné minősítő körülmény nincsen — lopás vétsége. A Btk. 336. §. 7. pontja alapján nem lehet büntetné minősíteni, mert szolgálatban álló személyen csak azt értjük, aki maga áll a sértett szolgálatában, a családtagjait nem. Ha tehát a szolgálatban álló személynek a szülője, felesége, gyermeke vagy más hozzátartozója követ el lopást a szolgálatadó vagy az utóbbi házához tartozó személy sérelmére, a cselekmény egyszerű lopás. Ha azonban a gyanúsított hozzátartozó is a sértett szolgálatában áll (pl. az inas felesége szobalány), akkor a 7. alpont reá is alkalmazást nyer.

Ha a szolgálati viszonyban álló személy valamelyik ilyen viszonyban nem álló hozzátartozójával együtt követ el — tettestársi minőségben — lopást, a Btk. 336. §. 7. pontját csak a szolgálatban álló személyre lehet alkalmazni, a hozzátartozójára nem, mert a Btk. 74. §-a szerint a tettes személyes tulajdonságai és körülményei a többi tettesre és részesére nézve nem vehetők tekintetbe. Kivétel csak a felbujtás esete. Ha ugyanis valaki szolgálatban álló személyt a Btk. 336. §. 7. alpontja szerint minősülő lopásra felbujt, a felbujtót is ekként minősülő lopás büntetése miatt kell feljelenteni, mert a felbuj-

tót a Btk. 71. §-a szerint az elkövetett büntetetre vagy vétségre meghatározott büntetéssel kell büntetni.

2. kérdés. *Egy cipészmaster ellen nyomozás folyt. Mikor a feleségét tanuként ki kellett volna kérdezni, kiderült, hogy a nő a cipészmasternek második felesége, akivel házasságot kötött ugyan, de mert az első nejétől nem volt elválva, kettős házasságban éltek. Hozzá tartozónak tekintendő-e a nő a Szut. 429. pontjában meghatározott tanuzási mentesség szempontjából?*

Válasz. A kérdés eldöntése attól függ, hogy érvénytelenné nyilvánította-e a bíróság a cipészmaster második házasságát vagy sem.

A kérdés szövegezéséből arra következtetünk, hogy a cipészmaster ellen a kettős házasság miatt még nem folyt eljárás, mert ez a cselekménye csak a nyomozás folyamán derült ki. Ebben az esetben a nőt a kettős házassági állapot ellenére is a cipészmaster feleségének kell tekinteni, mert az 1894:XXXI. t.-c. 46. §. 1. bekezdése értelmében a semmis házasságot megsemmisítése előtt csak akkor lehet semmisnek tekinteni, ha semmisségi perben a bíróság annak nyilvánította. Minthogy ez a kérdésben foglalt esetben még nem történt meg, a Szut. 429. pontja szempontjából mind az első, mind a második nőt a gyanúsított törvényes feleségének kell tekinteni.

Ha a bíróság a második házasságot megsemmisítette volna és a cipészmaster a második nővel továbbra is együtt élne, a nőt vadházastársnak kell tekinteni s mint ilyen, nem esik a rokon fogalma alá. A gyakorlatban a vadházastársak magukat rendszerint jegyeseknek szokták nevezni. A jegyeségi viszony megállapításához azonban az egymással kötendő házasságra vonatkozó komoly ígéreten kívül az is szükséges, hogy a jegyesek között ne legyen házassági akadály. Ha tehát az egyik vadházastársat érvényes házassági kötelék köti, nem mondhatja magát egy másik nő jegyesének.

Egyébként a Szut. 429. pontjában foglalt tanuzási mentességnek a csendőr szempontjából csak annyi a gyakorlati jelentősége, hogy az ott felsorolt személyeket kikérdezésük előtt figyelmeztetni köteles, hogy ha nem akarnak, nem kötelesek tanuskodni. Minthogy azonban a csendőr a Szut. 430. pontja szerint senkit sem kényszeríthet arra, hogy tanuskodjék, azt nemcsak a tanuzás alól mentes személy, hanem bárki indoklás nélkül megtagadhatja.

A kérdésnek inkább a bíróság előtti tanuvalomás szempontjából van jelentősége, mert a bíróság azt, akit tanuzási mentesség nem illet meg, a törvényben előírt kényszerítő intézkedésekkel vallomásra kényszerítheti. Meg kell azonban jegyezni, hogy ebből a szempontból a bíróság a „rokon” fogalmát tág értelemben alkalmazza és sokszor olyan személyt sem kényszerít vallomásra, akit a törvény szerint tanuzási mentesség nem illet ugyan meg, de akinek vallomása a felekezhez való személyes viszonya szempontjából aggályos lehet. Így pl. a legtöbb esetben nem teszi tüzetes vizsgálat tárgyává, hogy a tanu valóban jegyese-e a sértettnek vagy a gyanúsítottnak, hanem ha azt állapítja meg, hogy közöttük bensőséges szerelmi viszony áll fenn, a tanut mentesíti a vallomástétel alól, mert a tapasztalat szerint az ilyen tanu vallomása amúgyis rendszerint megbízhatatlan. Ettől a gyakorlattól a bíróságok csak akkor szoktak eltérni, ha olyan fontos tanuról van szó, akinek vallomása perdöntő jelentőségű.

3. kérdés. *A Kbtk. 107. §. 1. pontja szerint gyávaság büntetést követi el az a katonai egyén, aki mint parancsnok, személyes biztonsága iránti aggodalomból külső vagy belső ellenséggel szemben nem fejt ki azt az ellendállást, amelyre köteles és képes. Kit kell itt „belső” ellenségnek érteni?*

Válasz. „Belső” ellenség mindenki, akivel szemben a katonai (csendőr) az ország törvényes rendjének vagy közbiztonságának védelmében akár parancsra, akár pedig saját kezdeményezéséből fegyveresen fellépni köteles.

Belső ellenség tehát pl. a lázadó néptömeg, amellyel szemben katonai vagy csendőrségi karhatalmat alkalmaznak. De a belső ellenségnek nem kell okvetlenül tömegnek (csoporthoz) lennie; egy-két ember is a belső ellenség fogalma alá esik, ha a törvényes rend fenntartására hivatott személynek ellenszögül. A lényeg az, hogy nemcsak háború, hanem béke idején is büntetés alá esnek azok a katonai természetű kötelességszegések, amelyeknek indító rúgója a személyes veszélytől való félelem.

A gyávaság büntetést követi el tehát pl. az a csendőrfővezető, aki ellenszögülők elől gyáván megfutamodik, aki egy elfogást azért nem fogantat, mert fél az összeverődött

emberek támadásától; aki a fegyveres gonosztevényt futni engedni azért, mert az esetleg reálóhat; aki nem mer egy zavargás vagy verekedés színlelére menni stb. A Szut. 330. pont 2—9. alpontjai ugyanis a fegyverhasználatot a csendőr kötelességeként és nem jogaként tárgyalják, sőt a 334. pont utolsó előtti bekezdése szerint a fegyverhasználat jogával nem élés is büntetendő, ha a csendőr a támadójával szemben gyáván viselkedett, vagy ha lefegyverezték.

Gyávaság büntetést azonban nemcsak parancsnok, hanem minden katona (csendőr) is elkövetheti. Az erre vonatkozó rendelkezést a Ktbt. 107. §. 2. pontja tartalmazza. E pont szerint az is gyávaságot követ el, aki ellenségeskedés alkalmával személyes veszélytől való félelmében magát elrejtőzéssel, megfutamodással, fegyvernek, löszernek elhanyagásával, színleléssel vagy más módon szolgáltatának kötelességszerű teljesítése alól kivonni törekszik. A különbség az, hogy gyávaság miatt a parancsnok súlyosabban (öt évtől tíz évig terjedő börtönnel), a nem parancsnok pedig enyhébben (egy évtől öt évig terjedő börtönnel) büntődik. Ha a gyávaságból nagy hátrány származott, a büntetése mindenkire nézve agyonlövés általi halál. Gyávaság bűntette esetében a hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is ki kell mondani; az előbbivel jár a lefokozás és az állami ellátásra (nyungdíjra) való igény elvesztése is.

4. kérdés. *Egy cséplőgépnél heremagdörzsológép is dolgozik. A gépben hamis lefolyó van, amelyből a heremag nem a zsákba, hanem egy titkos helyre folyik. Az így naponta összegyűlt 8—10 kg. heremagot a munkások a tulajdonos tudta nélkül kivették és eltulajdonították. Az eltulajdonított heremag értéke naponta 20—25 pengő. Mit képez a cselekmény?*

Válasz. A cselekmény folytatódóan elkövetett lopás. Hogy a cselekmény büntetetté vagy vétségé minősül-e, az az ellopott heremag értékétől és a gyanúsítottak a sértetthez való viszonyától függ.

Ha a gyanúsítottak bár több alkalommal, de összesen 200 pengő értéket meghaladó mennyiségű heremagot loptak el, a cselekmény lopás büntetése. Ha a cselekményt a sértett állandó alkalmazottja követte el, az a Btk. 336. §. 7. alpontja alapján, értékre való tekintet nélkül, büntetett; ha azonban napszámok követték el, a fenti alpontot nem lehet alkalmazni, mert ezeket nem lehet a sértett szolgálatában állóknak tekinteni akkor sem, ha napszám ellenében hosszabb ideig dolgoznak is nála.

Az a körülmény, hogy a gyanúsítottak a heremagot titkos lefolyókészülék létesítésével lopták el, a minősítésen nem változtat. A Btk. 333. §-a ugyanis a lopás tényelemeként csak az eltulajdonítás tényét határozza meg; hogy az milyen módon történik, a minősítés szempontjából közömbös.

5. kérdés. *A Pinczés-féle Btk. (1940. évi kiadás) 323. oldalán levő útmutatás szerint azt, aki az 1921:III. t.-c. 1. §-ába ütköző büntetést követett el, nem kell elfogni. Helyes-e ilyen esetben az elfogás mellőzése, tekintettel arra, hogy az e törvénybe ütköző bűncselekmények az állam és társadalom rendjét súlyosan is veszélyeztethetik?*

Válasz. Az említett Btk. minden egyes §. után az útmutatás 5. pontja alatt megmondja, hogy az ott tárgyalt bűncselekményt elkövető gyanúsítottat a csendőrnek el kell-e fognia vagy sem. (Igen. — Nem.)

Ahhoz azonban, hogy ezt az útmutatást helyesen alkalmazzuk, figyelmesen el kell olvasni a 82. és 83. oldalakon adott magyarázatot.

Az 5. alatt írt „Igen” vagy „Nem” csak azt jelenti, hogy a gyanúsítottat a Szut. 312. pont 1. alpontja alapján el kell-e fogni? Ez az alpont ugyanis így szól: „Aki olyan büntetést követett el, amelyre a törvény halálbüntetést, életfogytig tartó vagy öt éven felüli szabadságvesztés büntetést rendel”. Vagyis a Btk. §-ok után adott útmutatások 5. pontja alatt csak azoknál a bűncselekményeknél van „Igen”, amelyeknek büntetési tétele az ötévi szabadságvesztés-büntetést meghaladja. Az ilyen büntetések különben a §-ok szövegében is ritkított betűkkel vannak szedve azért, hogy ha a csendőr figyelmét az útmutatás 5. pontja esetleg eikerülné is, a ritkított szedés figyelmeztesse, hogy az illető §-ban ú. n. súlyos büntettről van szó, amelynek gyanúsítottját a Szut. említett alpontja alapján el kell fogni.

Az azonban, hogy az útmutatás 5. pontjába „Nem” van írva, még nem jelenti azt, hogy a csendőrnek a gyanúsítottat egyáltalán nem lehet elfognia, csupán azt jelenti, hogy a 312. pont 1. alpontja alapján nem kell elfogni, de nem zárja

ki azt, hogy öt a csendőr a 312. pont valamelyik másik alpontja alapján mégis elfogja. Így pl. azt, aki az 1921:III. t.-c. 1. §. 1. bekezdésébe ütköző büntetést követte el, a Szut. 312. pont 1. alpontja alapján nem kell ugyan elfogni, mert a cselekménye öt évig (nem öt éven felüli) fegyházzal büntetendő, de elfogandó lehet pl. a 2. alpont alapján (mert tettenkapták), vagy a 4. alpont alapján (mert előzőleg elkövetett bűntett miatt bűnvádi eljárás alatt áll), vagy a 6. alpont alapján (mert rovtól előléletű), a 7. vagy 8. alpont alapján (mert megszökött vagy a szökésétől tartani lehet), a 10. alpont alapján (mert nem tudta magát igazolni) stb.

Ellenben a Szut. 312. pont 1. alpontja alapján is el kell fogni a kezdeményezőket és a vezetőket, mert ezeknek büntetése tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyház. Reájuk vonatkozóan az említett törvény 1. §. 3. bekezdése után adott útmutatásban már meg van jegyezve: „Elfogás a Szut. 312. pont 1. alpontja alapján.”

Még világosabbá válik ez, ha az 1921:III. t.-c. 7. §-át nézzük a 356. oldalon. Itt az 1. bekezdés után az 5. pontban: „Nem”, míg a 2. bekezdés után „Igen” van írva, mert az előbbinek büntetési tétele öt évig terjedhető fegyház, az utóbbié ellenben tíz évig, illetőleg életfogytig tartó fegyház. Ettől függetlenül azonban az 1. bekezdésben foglalt bűncselekményt elkövetett gyanúsított is elfogható a 312. pont másik alpontja alapján pl., ha nem magyar honos és tartani lehet attól, hogy szabaddalbon hagyása esetén a bíróság idézésére nem fog megjelenni (Szut. 312. pont 9. alpont).

KÖNYVISMERTETÉS.

1939—40. A háború első éve. Irta: Rásy Barna ny. csendőrőrnagy. Lapunk régi munkatársának a könyve a karácsonyi könyvpiacra élénk feltűnést keltett. A most folyó háborúnak eddigi történetét tárja elénk a könyv világos, átfogó képből. Ami történt: a háború okaitól Erdély visszacsatolásáig, izgalmas filmben pereg előttünk a lap oldalain. A magyar könyvpiacra ily együttesen még senki sem számolt be az egész világra annyira döntő eseményekről. Aki tájékozott akar lenni ezek felől, aki — mint a csendőr is — a nagyközönség között mozog, ahol minduntalan a háborúról folyik a szó, az olvassa el az eseményeknek ezt a gyűjteményét. Történelmet fog olvasni. A könyv a Stádium könyvkiadónál, Budapest. V., Honvéd-u. 10. jelent meg. Ára 4 pengő 80 fillér.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Lopás kiderítése.

Beküldte: GALAMBOS JÓZSEF őrmester (Pelsőc).

1940. január 13-án 7 óra 30 perckor távbeszélőn az őrsnek azt jelentették, hogy aznap virradóra S...n A...né szalóci lakos lakásába betörték és nagymennyiségű ruhaneműt elloptak. A kár meghaladja az 1000 pengőt.

Az ügy nyomozásával őrsparancsnokom engem bízott meg. Járórtársam Süveges István csendőr volt. Kerékpárra ültünk és az őrsállomástól 8 km-re levő Szalóc községbe hajtottunk, ott a helyszínre siettem és az alábbiakat állapítottam meg:

A sértett lakását 110 cm magas léckerítés veszi körül. A lakás első, hátsó szobából és ezek között fekvő konyhából, valamint a lakással egybeépített istállóból áll. Az első szobán — melyből a lopás történt — 3 drb 60 × 60 cm kettős (duplaszárnyú) ablak van, melyek teljesen függönyözetlenek. Az ud-

varra néző és a kertfelőli egyik ablak belülről be volt zárva, míg a másik — behajtott ablakszárnyak mellett — nyitva volt. A kertben a nyitva levő ablak alatt, a kb. 1 cm vastag hórétégben, 26 cm hosszú lábnyomok eredő hiányos lábnyomokat találtam. A lábnyomok az ablak alól a léckerítéshez, a léckerítés tulsó oldalán pedig folytatódva a Szalóc—berzétei hegy irányában vezető kitaposott gyalogútra vezettek. A lábnyomcsapás az albaktól a gyalogútig jól kivehető volt és többszörösen fordult elő. A csapások egyes nyomai egymást taposták. E körülmény kétségtelenül igazolni látszott azt a feltevést, hogy a tettes a gyalogútról a sértett lakóháza ablaka alá vezető 86 méter hosszú utat odavissza többször megtette. E távolságon mást, mint lábnyomokat nem tudunk felfedezni.

A léckerítés tetején fennakadva fehér pamutszálát, a nyitott ablak alatt elterülő kertben matyóhímzésű női blúzt találtam. A szobában az első és a hátsó ágy teljesen szét volt dülva, a két ruhaszekrény ajtaja nyitva állt. Belsejében heverték azok a ruhaneműek, amelyeket a tettes nem vitt magával. A szoba padlóján széjjelszórva ruhákat, horgolópamutokat, cérnákat, horgolótűt és ehhez hasonló tárgyakat találtam.

Az udvarra néző ablakot belülről kinyitottam. Az ablak között egy szál búzaszalmát, míg a kert felé néző nyitott ablak deszkáján női cipősarok lenyomatának megfelelő tehéntrágyát találtam. E körülmények arra készítettek, hogy az udvar minden részében alapos helyszíni szemlét tartsak. Ezt meg is tettem, de az udvaron, szérűskertben, szalmacsomókban nem találtam a tettesre utaló nyomokat. Az istállóban, az e célra elrekesztett helyen, az aljazó szalmában egy ember fekvési helyét találtam.

A helyszín adatai alapján a tettes személyére és a behatolás módjára az alábbi feltevéseket állítottam fel:

1. A tettes a helyszínnel ismerős volt.
2. A tettes csak a bűncselekmény elkövetése előtt érkezett a helyszínre, mikor is a függönyzetlen ablakon át a konyhában foglalatostkodó sértettet megpillantotta. Ekkor bement az istállóba, hol az aljazó szalmában lefeküdt és ott várta meg, míg a sértett lefekszik.
3. A tettes az udvarfelőli záratlan ablakot kívülről kinyitotta (ezen külerőszak nyomai nem látszóttak), ezen át bemászott a szobába, majd belülről maga után becsukta.
4. A tettes a kert felőli ablakon át hordta ki a kertbe az ellopott tárgyakat és azután a kertből át dobálta azokat a léckerítésen.
5. A tettes a szobában nem gyújtott világot s így az elejtett kisebb ruhaneműket nem vette észre, vagy

6. a tettest a munkájában megzavarták, kapkodva követte el cselekményét.

7. A tettesek nők vagy legalább is nő is van köztük. Ehből cigányok tettességére gondoltam.

A sértett az alábbiakat adta elő:

1940. január 12-én este 21 óráig vasalta a konyhában az abban az időben Budapesten tartózkodó

menyasszony leánya kelengyét. A kivasalt holmit bevitte az első szobába, hol részben az ágyakra, részben a székekre rakta le azzal a szándékkal, hogy másnap azokat a szekrénybe helyezi el. A szobában nem gyújtott világot, — mint rendszerint — hanem a nyitvahagyott szobaajtón a konyhából beszűrődő lámpavilág mellett végezte e munkáját. A szoba három ablaka ekkor épp úgy, mint máskor, függönyzetlen volt.

Kb. 21 óra 15 perckor lehetett, amikor 8 éves unokájával a hátsó szobában lefeküdt. Rajta és unokáján kívül más a lakásban nem tartózkodott. Lefekvés előtt a konyhaajtót belülről kulccsal becsukta.

A járőr kérdésére előadta, hogy a bűncselekményt megelőző estén, de ezt megelőzően, sem a közel, sem a távolmultban, a szomszéd öregasszony kivételével — senki sem fordult meg a lakásban. Kára 1000—1200 pengő.

13-án reggel 1/6 óra tájban kelt fel és néhány perc elteltével bement az első szobába, hogy az előző estén bevasalt ruhaneműket a szekrényekbe rakja. Amikor belépett a szobába, látta, hogy a két szekrény ajtaja tárva-nyitva van, a két ágy teljesen szét van dülva, a szoba padlóján pedig ruhaneműek és egyéb más hevert széjjelszórva. A helyszínt — előadása szerint — a járőrnek bemutatott állapotban találta, azon semmit sem változtatott. Tudomása szerint mindhárom szobaablak belülről be volt zárva. Hirtelenjében meg sem tudta állapítani, hogy mit és mennyit loptak el, csak azt látta, hogy a kivasalt ruhaneműek, valamint az ágyból párnák, a szekrényből lepedők, 20 liter sertészsír a bödönnel, 2 drb hosszú pék-kenyér stb. mind hiányoztak.

A helyszín biztosítása, a talált lábnyomok lerajzolása, leírása, valamint a sértett kikérdezése után hozzáfogtunk a nyomozáshoz. A helyszíntől 150 méterre levő cigánytelepet átkutattam, számbavettem a távollévő cigányokat és távollétük okát és alibijüket megállapítottam. Eredmény nélkül. Útkaparókat, üzleteseket, koreszmárosokat a községben esetleg megfordult idegenek után részletesen kikérdeztem. Ez sem hozott eredményt. Ezután az egyik éjjeliőrt vettem elő. Az éjjeliőr hosszas faggatás és ellentmondásai eléletárása után beismerte, hogy aznap virradó éjjel nem örködött a községben, hanem a sértett második szomszédságában levő lakásán este kb. 1/221 óra tájban lefeküdt és reggelig aludt. A bűncselekmény körülményeiről így semmit nem tudott mondani. Tudtam, hogy családjával havi 40 pengő fizetéséből a legnagyobb szegénységben él, ezért igyekeztem kötelelességmulasztása és a bűncselekmény között összefüggést keresni. Lakásán házkutatást tartottam, összeköttetéseit tisztáztam, alibijét megvizsgáltam, de eredményt nem értem el.

Nem bíztam a sértettnek ama állításában, hogy a lakásán sem a közel, sem a távolmultban senki nem járt, ott senki nem tartózkodott. Szomszédai, ismerősei révén igyekeztem tehát adatokat gyűjteni ezirányban, de így sem sikerült semmit megtudni.

Újra és újra visszatértem a helyszínre és a sértett lakása ablakától — melyen át a tettes a szobából távozott — a mező felé vezető 86 méter hosszú utat újból és újból átkutattam, majd elindultam a helyszíni lábnyomokat elnyelő, Berzétei—Rozsnyó

irányába vezető gyalogúton abban az érzésben, hogy a tettesnek erre kellett távozni. Lassan, erősen figyelve haladtam a gyalogúton. Egyes helyeken, a gyalogút szélein, a helyszínen talált lábnyomoknak megfelelő lábnyomrészeket véltem felfedezni. Tovább mentem. A helyszíntől mintegy 1 km távolságra, a gyalogút mellett levő trágyacsomó szélén 1 drb. fejnélküli, világossárga, selyem női harisnyát találtam. A kb. 3—4 nappal ezelőtt esett vékony hóréteg a harisnyáról hiányzott, viszont alatta a hóréteg meg volt. Ez bizonyítékul szolgált arra nézve, hogy a harisnya hóesés után került arra a helyre. A trágyacsomó mellett nyomok után kutattam. Találtam is lábnyomokat. Lemértem, a lábnyomok méretben azonosak voltak a helyszíni lábnyomokkal. Itt jobban körülnéztem. A trágyacsomó tetején egy 80—90 cm szabálytalan köralakú tárgy benyomatát fedeztem fel. Ez nem lehetett más, mint annak a batyúnak a nyoma, melybe a tettes a lopott holmit összecsomagolta. Most bár biztos voltam benne, hogy jó irányban haladok és a gyalogúton tovább menve az erdőbe értem.

A vastag harasztos levő vékony hórétegen a keresett lábnyomoknak csak töredékeit tudtam kivenni. A gyalogút itt kétfelé ágazott. Egyik a hegyen át az erdőn keresztül, míg a másik a hegy innenső oldalán vezetett. Megálltam. Kis gondolkodás után arra a megállapításra jutottam, hogy a tettes(ek) a nehéz batyúval (az ellopott tárgyak súlya 150—180 kg. lehetett) csakis a hegy alatt vezető utat választhatták. Ennek megfelelően határoztam is és a hegy alatt vezető úton tovább mentem Berzété—Rozsnyó irányába. Itt a gyalogút már annyira járt volt, hogy a helyszínen talált lábnyomoknak megközelítő körvonalait sem tudtam felfedezni. Bizakodva azonban továbbmentem abban a reményben, hogy a keskeny gyalogúton a tettes csak meginoghatott valahol és kilépett a gyalogútról, vagy megpihenhetett. Feltevéssem és elgondolásom helyes volt. A helyszíntől kb. 3—3½ km-re, a gyalogút jobb oldalán, a helyszínihez hasonló lábnyomokat találtam. Ebből arra következtettem, hogy itt már nehéz volt a batyú és valószínű, hogy nemsokára meg is pihent a tettes, ahol majd a batyú nyomát újból megtalálom. Nem is csalódtam. Néhány méteres út után meg is találtam az ösvény mentén a batyú nyomát. Most már minden reményem megvolt, hogy helyes irányban követem a tettest.

Érthetetlen volt előttem, hogy mindenhol csupán egy batyú nyomát találok, holott a kb. 150—180 kg-t kitevő terhet csak többen több felé osztva vihették el. Mindezekből több tettesre gondoltam, mert akkor még nem vettem számításba, hogy egy tettes is elvihette egymásután a többrészesre osztott terhet.

Így csendesen gondolkodva és figyelve haladtam. A gyalogúton egy nő jött velem szembe. Amint hozzám ért, köszöntöttem. Szolid öltözetű, megnyerő, kedves arcú nő volt. Fekete kalap volt a fején, kigombolt szürke kabát alatt fekete kötött blúzt viselt, míg lábán egész fekete fűzős cipő volt. Két kezét karmantyúba dugva tartotta. Megkérdeztem honnan jön és hová igyekszik.

Elmondta, hogy Rozsnyóról jön és Szilice községbe megy. Mint varrónő, leányok tanításával fog-

lalkozik. D... B..... rozsnyói lakosnak mondta magát. Nevét, lakása címét feljegyeztem. Foglalkozásának igazolására kinyitotta karmantyúját, melynek belsejében különböző cérnák s egyéb varróeszközök is voltak. Több kérdést intéztem még hozzá szilicei személyismeretével kapcsolatban. Meglepően pontos választ kaptam. Anélkül, hogy az általa bementett személyi adatokat igazolvánnyal is igazoltattam volna, — az iránta fakadt bizalmam folytán — udvarias bocsánatkérés közben elkészítettem tőle.

Amint távolodtam a nőtől, fokozatosan nehezedett reám valami ösztönszerű felelősségérzet.

A nő iránt támadt bizalmam azonban legyőzte akaratomat: nem mentem vissza utána. Haladtam tovább és csak akkor vettem észre, hogy akaratomon kívüli ütemben haladok, amikor verejték gördült végig arcomon. Szerettem volna valakit megszólítani és megkérdezni: ki az a nő, akivel az imént beszéltem? Mi az oka annak, hogy a vele való találkozásakor fakadt bizalmam a közte és köztem levő távolság gyarapodásával egyre csökken? De seholy lélek...

Igyekeztem magamon uralkodni és rövidebbre szabott léptekkel haladtam tovább.

Rövid út után — Berzété község határában — ritkásabb erdő részbe értem. A gyalogúttól jobbra, kb. 60—80 méterről az erdőből, egy fiatal ember tartott felém, ki száraz fát húzott maga után. Elébe mentem. Érdeklődtem tőle, hogy mióta van itt és nem látott-e valakit haladni ezen az úton Rozsnyó irányába. Nemmel felelt. Nem tágitottam. Ismertem vele az esetet és kértem, hogy gondolkozzék, hátha eszébe jut valami. Mind jobban megbarátkozott velem, majd kevés idő múlva előadta, hogy kb. 1—1½ órája, hogy azon a gyalogúton, amelyen én jöttem, ugyanabból az irányból egy nőt látott jönni, ki a gyalogúton Rozsnyó irányába tartott. Nagy fehér batyú volt a hátán, mely alatt meggörnyedve haladt. Szürke kabátot viselt és a fején fekete hósapka volt, mely le volt húzva teljesen a nyakára, arcára, úgy, hogy a súlyos teher alatt meggörnyedt nő arcát nem is látta. De ha még látta volna is, nem ismerné meg, mert attól kb. 120—150 méter távolságra lehetett. Hogy ki volt a nő és mit vitt a batyúban, azt nem tudja. Majd hozzá fűzte, hogy úgy látta, mintha a batyút vivő nő már visszafelé is ment volna Szalóc irányába, amerről jönni látta.

Nem haboztam. Kértem, hogy jöjjön utánam. A puskát súlyba vettem és vissza a gyalogúton, amelyen jöttem, futásnak eredtünk járőrtársammal a varrónő után. A fiatalember kérésemre követett bennünket.

2.5—3 km. út után, mikor az egyik nagyobb emelkedésre felértem és a szalóci fehér, havas rétre lepillantottam, előttem 150—200 méterre, megláttam az én varrónőmet. Utána kiáltottam. Azonnal megállt. Visszakísértem a gyalogúton egészen addig, míg az utánunk jövő tanúval nem találkoztunk. A fiatalember T.. T... berzétéi lakosnak mondotta magát. Jól megnéztem vele a nőt, de az csak ki-tartott előző állítása mellett, hogy a szürke kabát gyanús előtte, azonban a fehér batyút vivő nő arcát nem látta, s így felismerni nem tudja. Egyébként pedig az a nő, aki fehér batyút vitt, nem fekete kalapot, hanem fekete hósapkát viselt.

T... ingadozása és határozatlansága mellett is erős volt a gyanúm és most már alaposabb voltam. A varrónő cipője talpát megmértem, mely a legnagyobb öröömre egyezett a helyszíni lábnyomokkal. Fekete karmantyúját immár másodszor kinyittattam vele, de most már én is kutattam benne. A cérnák és egyéb varróeszközök között, illetve alatt, rábukkantam a fekete hósapkára, melyen a helyszíni istálló szalmaszálaait találtam. Szalmás volt, a szürke kabát alatt, a fekete kötött blúz is. A bűncselekményt most már nyíltan elébe tártam és faggatni kezdtem. Konokul tagadott. Különböző dolgok előadásával igyekezett megfélemlíteni és váltig azt hangoztatta, hogy ha ő vitte volna el a tárgyakat, akkor nála is volnának. Sajnos, bűnjel nem volt nála. Csak a beismerésre voltam utalva. Igyekeztem tehát beismerésre bírni, a lelkére beszéltem. Ez lassan eredményre is vezetett. Felzokogott hangosan, majd a bűncselekményt az alábbiakban ismerte be:

1940. január 12-én a reggeli vonattal érkezett Pelsőc községbe azzal a céllal, hogy ott varrni tanuló lányokat fogad fel. Fáradozása azonban eredménytelen volt. Még aznap délután éhesen, pénz nélkül elindult Pelsőcra a műton gyalog azzal az elhatározással, hogy Rozsnyóra hazamegy. 20 óra tájban érkezett meg Szalóc községbe éhesen, fáradtan. A hideg, éhség, fáradság annyira megtörte, hogy a megtett 8 km út után az a gondolata támadt, hogy Szalóc községben meghál az éjjel és csak másnap folytatja útját Rozsnyóra. Felkereste a sértett lakását, kinél 1939 év nyarán kelengyét varrt. Még mielőtt bement volna a lakásba, az első szobának a függönyzetlen ablakán át a nyitott szobaajtón keresztül, a konyhában égő lámpavilág fényénél látta, hogy a sértett csak a kis unokájával van a lakásban. Megfigyelte azt is, hogy a sértett a vasalt ruhaneműeket a konyhából az első szobába behordta. Ekkor hirtelen az az ötlete támadt, hogy nem megy be a lakásba, hanem megvárja, míg sértett lefekszik, majd utána vagy betöri az ablakot, vagy valamilyen más úton-módon bemegy az első szobába, melyben tudta, hogy nem aluszak és a kelengyéből annyit lop el, amennyit tud.

A záratlan udvarkapun óvatosan bement a sértett udvarába és az első szoba udvarra néző ablakát megkísérelte kinyitni. Szerencséjére záratlan volt. A külső ablakszárnyak kinyitása után benyomta a belső ablakszárnyakat, melyek hasonlóan csukatlan állapotban voltak. Miután ebben az időben még a sértett fenn volt, bement az istállóba és az aljazó szalmába lefeküdt, hol kb. 1½ óráig tartózkodott. Aludni a hideg miatt nem tudott. Majd kijött az istállóból, mikor is látta, hogy a sértett lefeküdt, mert sötétség volt a lakásban. Ekkor az udvarfelőli ablakot kívülről kinyitotta és azon át bemászott a szobába. Mivel ott ismerős volt és az ablakon át meg is figyelte, hogy a sértett hová rakta a kivasalt kelengyét, nem gyújtott lámpát, hanem a sötétben széjjelszedte a hátsó ágyat, majd az elsőt és úgy azokból, mint a két szekrényből, melyben a kulcsokat az ajtóban találta, kiszedte az általa ellopott tárgyakat.

Az összeszedett tárgyakat a kertfelőli ablakon át kidobálta a kertbe, hol azokat 3 darab ágvlepedőbe összekötözte. Ugyanezen ablakon át mászott ki a szobából. Ezek után a batyúkat egyenként egészen a berzétei erdőbe vitte, hol tépett száraz fuvel beta-

karta. Szándéka volt azokat 13-ról 14-re virradóra hasonló módon a rozsnói lakásának padlására hordani. Ezek végrehajtásában azonban a csendőrzárór megakadályozta. Éppen akkor akarta ugyanis a még hátrahagyott harmadik batyút az erdőből a már előbbre vitt két batyúhoz vinni. A lopást egyedül követte el.

Védelmére előadta, hogy édesapja 10 éve meghalt, édesanyja pedig betegesen fekszik és leánytestvérével a legnagyobb nyomorban élnek. Beteges édesanyjának sem kenyeret, de még orvosságra való sem tudott keresni. Az volt a számítása, hogy édesanyja és leánytestvére tudta nélkül értékesíti a lopott tárgyakat, melyeknek árából édesanyját gyógykezeltetni, az esetleg megmaradó ruhaneműeket pedig férjhezmenetelére alkalmával átalakítva elviseli.

A bűnjelek hiány nélkül megkerültek.

A gyanúsítottat tényvázlattal a rimaszombati kir. ügyészségnek adtam át, kit az ottani törvényszék 6 hónapi börtönrre és 5 évi hivatalvesztésre ítelt.

A következtetés veszélyes terület. Nagyon mellé lehet fogni. Ne következtessünk soha csupán egyetlen adatból, hanem vizsgáljuk először az egyes adatok egymáshoz való viszonyát, keressük az összefüggéseket. Itt pl. a járőr a tettesre pusztán egyetlen adatból következtetett. Az ellopott tárgyak súlyából 150—180 kg-os terhet egy ember nem igen cipelhet a hátán. Ez igaz. De itt volt egy másik adat is. A tett színhelye és a gyalogösvény között egy és ugyanaz a lábnyom csapás többször ide-oda vezetett. Gazdája tehát többször megtette az utat. Ha ezt az adatot egybevetjük a bűnjelek súlyával és a kettőből következtetünk, akkor már arra a megállapításra kell jutnunk, hogy a tettes egyedül is lehetett. A terhet nem is egy ízben, hanem részekre osztva, több ízben cipelte el. Ki is derült végül, hogy a cselekményt egyetlen egy személy, méghozzá egy nő követte el egyedül, aki a „többet észszel, mint erővel“ elvet hasznosítja, maga is megbirkózott a 180 kg-os teherrel. A téves következtetés, rossz, hamis alapot nyújt a további következtetésre. Az a következtetés, hogy a tettesek többen voltak, hibás volt. Erre épült fel a következő téves következtetés, az ugyanis, hogy a tettesek cigányok voltak. Gyakorlati tapasztalat ugyanis az, hogy a cigány bűnözők igen gyakran együtt dolgoznak bandájuk nő tagjaival. Ha tehát több férfinyom között női lábnyomot is találunk a helyszínen, jogos a cigányok tettességének feltételezése. Igen ám, de itt a kiinduló pont (több tettes feltételezése) helytelen volt, tehát hibás volt az is, amit belőle következtettek.

Egyébként a nyomozás szakszerű volt. A gyorsan elért eredményben találta meg jutalmát.

A helyszíni adatokból vont többi következtetések helytállóságát az eredmények igazolták. Ráműtathatunk ennél a nyomozásnál a lábnyomok és lábnyomesapások fontosságára, nemkülönben az igazoltatásoknál elengedhetetlen alaposág fontosságára. A csendőr legyen mindig gyanakvó, megnyerő rokonszenves külső ne tévessze meg.

A járőr nem eléggé alaposan kérdezte ki a sértettet. Ha messzebb visszanyúlt volna a múltba, akkor a sértett csak kirukkolt volna azzal, hogy a házában annak idején varrónő tartózkodott, aki a leánya kelengyét varrta.

HALOTTAINK

Oszoli István alhadnagy (IV. ker.), 1912—1935-ig szolgált,

Csala György főzsermester (V. ker.), 1907—1917-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

A csendőrség hivatásos csapattiszti állományának kiegészítése.

A m. kir. honvédelmi miniszter 77.760/eln. 20.—1940. számú körrendelete.

A m. kir. csendőrség hivatásos csapattiszti állományának kiegészítésére — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — tartalékos honvéd tiszteket, illetve tisztjelölteket veszek fel csendőr csapattiszti próbaszolgálatra.

I. Próbaszolgálatra való felvétel feltételei:

Csendőr csapattiszti próbaszolgálatra való felvételre tekintetbe jönnek a m. kir. honvédség földi- és folyamerőitől azok a nőtlen tartalékos tisztek és tisztjelöltek (zászlósok, vagy tiszti vizsgát tett karpaszományosok), akik az alábbi feltételeknek megfelelnek:

1. Magyar állampolgárok.
2. Büntetlen és feddhetetlen előéletűek, gondnokság alatt nem állanak, magatartásuk erkölcsi és hazafias szempontból kifogástalan.
3. Nagyszülőikig bezáróan keresztény származásúak. Egyelőre a felvételi kérvényhez csupán a szülőkre vonatkozó okmányokat kell csatolni. A származás felülbíráltása nagyszülőikig bezáróan a próbaszolgálat tartama alatt fog megtörténni.
4. Az 1911-ik naptári évben vagy később születtek. A felvételre *különösen alkalmas* pályázók részére kivételesen korengedélyt szándékozom adni. Erre kizárólag az 1906—1910. naptári évben születettek számíthatnak. Ennél idősebbek ne pályázzanak.
5. A tartalékos csapattiszti iskolát legalább „jó” eredménnyel elvégezték és utolsó minősítésük legalább „jó”.
6. Főiskolai végzettséggel rendelkeznek. Orvosi és állatorvosi képesítéssel rendelkezők nem pályázhatnak.
7. Testileg hivatásos csapattisztül minden tekintetben alkalmasak. Ezt helyőrségi kórház által az 1939. évi „Ludovika” akadémiai pályázati hirdetés (az 1939. évi 18. H. K.-ben foglalt 8.406/eln. 9.—1939. számú körrendelet) 3. számú melléklete szerint értelemszerűen kiállított orvosi véleménnyel kell igazolni.

8. Kiskorúak a csendőr csapattisztek hivatásos állományába való belépésre vonatkozólag szülői, gyámi írásbeli beleegyezéssel rendelkeznek.

II. Próbaszolgálatra való felvétel kérése:

A sajátkezűleg írt felvételi kérvényt hozzám az előljáró csapattest parancsnokság útján kell előterjeszteni.

A kérvényhez csatolni kell:

1. Állampolgársági, vagy községi illetőségi bizonyítványt.
2. Hatósági erkölcsi bizonyítványt.
3. Saját, valamint édesatyja és szülőanyja eredeti születési anyakönyvi kivonatát (keresztlevelét), a szülők házassági anyakönyvi kivonatát. Ha utóbbiakat a pályázó nem tudná beszerezni, nyilatkozatot kell csatolnia, melyben becsületére és kötelességére való hivatkozással kijelenti, hogy legjobb tudomása szerint nagyszülőikig bezáróan tiszta keresztény származású. A nyilatkozatot két tanuval (tényleges tiszttel) kell láttamoztatni. A keresztény származást a próbaszolgálat ideje alatt kell majd okmányokkal igazolni.
4. A főiskolai vég bizonyítványt.
5. Kiskorúak részéről szülői beleegyező nyilatkozatot.

6. Nyilatkozatot, melyben a pályázó becsületére és kötelességére való hivatkozással kijelenti, miszerint nőtlen és tudomásul vette, hogy a csendőr csapattisztek hivatásos állományába való végleges átvétel a próbaszolgálat eredményes teljesítésétől függ, továbbá, hogy előléptetésére és rangsorolására a mindenkor fennálló szabályok és rendelkezések lesznek mértékadók, végül, hogy a próbaszolgálatra való felvétele érdekében pártfogók közbenjárását igénybe nem veszi.

A kérvényeket a csatolt minta szerint megszerkesztve a pályázó előljáró csapattestparancsnokságánál legkésőbb 1941. évi január hó 31-ig kell benyújtani.

III. Eljárás a pályázó csapattestparancsnokságánál:

A csapattestparancsnokság azt a pályázót, aki a pályázati feltételeknek megfelel, lássa el szolgálati jeggyel, melyben utasítsa, hogy testi alkalmassága megvizsgálása végett jelenjék meg honvéd helyőrségi kórházban. Az ebből felmerülő utazási költségek a pályázót terhelik.

Az orvosi véleményt a helyőrségi kórház a csapattestparancsnokságnak sürgősen küldje meg. Ennek beérkezése után a csapattestparancsnokság a pályázó kérvényét különös figyelemmel a hák. alatti szolgálatára és magatartására véleményezze és csatolja a kérvényhez:

- az orvosi véleményt,
  - az anyakönyvi lap hiteles másolatát,
  - a legénységi (altiszti) és tiszti minősítvényi okmányok hiteles másolatát,
  - a büntetési jegyzőkönyvi kivonatát (üresen is).
- A kérvény záradékában jelenteni kell, hogy a pályázó a tartalékos csapattiszti iskolát hány hallgató közül hányadiknak végezte el.

A kérvényeket ezután haladéktalanul közvetlenül hozzám (20. osztály) kell előterjeszteni.

IV. Általános tudnivalók:

A pályázóknak már most tudomásul kell venniük, hogy a csendőr csapattiszti próbaszolgálat elméleti tanfolyamból és gyakorlati kiképzésből áll,

előreláthatóan egy évi osztattal. Ha a próbaszolgálat alatt tapasztalt alkalmatlanság miatt a próbaszolgálat alól felmentem őket, semmiféle kártérítésre vagy állami ellátásra igényt nem tarthatnak. A próbaszolgálatra felvett tiszték és tisztjelöltek eddigi rangnapjai maradnak érvényben.

A hivatásos állományba való átvételkor rangjuk újból kerül megállapításra. (L. az 1940. évi VIII. hó 16-án kelt 18. sz. H. K. Szab. rend. 276. oldalán közzétett 45.347/eln. 8.—1940. számú körrendeletet.)

A próbaszolgálatra felvettek a próbaszolgálat tartama alatt valóságos rendfokozatuknak megfelelő teljes illetményeket élvezik.

Közvetlenül előterjesztett kérvényeket tárgyalás alá nem veszek.

Budapest, 1940. évi december hó 31-én.

A miniszter helyett:

Győrffy-Bengyel
gyalogsági tábornok.

Melléklet a 77.760/eln. 20.—1940. sz. H. M. rendelethez.

(Csapattest)

(Teljes név és rendfokozat)

Csendőr csapattiszti próbaszolgálatra való felvételét kéri.

A m. kir. honvédelmi miniszter úrnak

Budapest.

....., 19 .. évi ..... hó .. n.

Kérem csendőr csapattiszti próbaszolgálatra való felvételemet.

Személyi és családi viszonyaim:

Iskolai végzettségem és foglalkozásom: .....

Családi viszonyaim: (Szülők, úgy az édes-, mint a mostoha-, vagy örökbefogadó szülők életkora, lakóhelye, foglalkozása, vagyoni helyzete és jövedelmi forrásai. Pályázó testvéreinek, úgy az édes-, mint a mostoha- és féltestvérek száma, neme, életkora, esetleg foglalkozása, el van-e látva valamelyikük államköltségen, illetve élvez-e nevelési járulékot, alapítványt, ösztöndíjat. Szülők esetleges világháborús és közéleti érdemei, stb.)

A pályázati feltételekben foglalt követelmények igazolására csatolom:

1. Állampolgársági bizonyítványomat. (Ennek hiányában községi illetőségi bizonyítvány is csatolható.)

2. Újkeletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

3. Saját, valamint édesatyám és szülőanyám eredeti születési anyakönyvi kivonatát (keresztlevelét) és szüleim házassági anyakönyvi kivonatát. (Utóbbiak hiányában Nyilatkozatot kell csatolni, melyben a pályázó becsületére és kötelességére való hivatkozással kijelenti, hogy legjobb tudomása sze-

rint nagyszülőikig bezáróan tiszta keresztény származású.)

4. Főiskolai végbizonyítványomat.

5. Szülői beleegyező nyilatkozatot (csak kiskorúak részéről kell csatolni).

6. A 77.760/eln. 20.—1940. számú rendelet II. 6. pontjában előírt nyilatkozatot.

A 77.760/eln. 20.—1940. számú H. M. rendeletben közzétett próbaszolgálati és véglegesítési feltételeket tudomásul vettem.

.... darab melléklet.

(névaláírás, pontos lakáscím)

PASKAI ÁDÁM
szv. alhadnagy.

A szegedi V. csendőrkerület törzsgazdasági hivatalához beosztott Paskai Adám tényleges állományú szv. alhadnagy 1940. december 24-én életének 62. évében rövid szenvedés után agyhüdben Szegeden elhunyt. A cs. és kir. 23. gy. ezredtől mint tizedes 1903. április 19-én lépett át a m. kir. csendőrség állományába. — Tényleges szolgálati ideje a katonai szolgálattal együtt meghaladta a 40 évet. — Kerületi parancsnoka szeretetteljes szavakkal emlékezik róla, a hűséges alárendeltről: ... Elhunyt bajtársunk hosszú szolgálata alatt, minden időben és alkalommal mintaképe volt a kiváló kötelességtudásnak, a hivatását és nemzetét szerető magyarnak. Lankadaltan szorgalmával mindig kitűnt a bajtársai

közül; a csendőrségnél végzett tanfolyamokon mindig rangelőként vizsgázott. Páratlanul szeretetreméltó egyénisége s petás bajtársisága miatt szerette mindenki. Családi és magánélete mintaszerű volt. Kiváló munkatárs és nemes gondolkodású volt. Magyar csendőrhöz méltó szellemben élt és dolgozott, utolsó órájáig a magyar élet előbbrevitele utáni vágy hevítette.

Paskai szv. alhadnagy kitüntetései: a Magyar Bronz Érdemérem, a háborús emlékérem karddal és sisakkal, a 35 évi hű szolgálatért adományozott Díszérem, I. o. legénységi katonai szolgálati jel, katonai jubileumi kereszt és az 1912/13. évi emlékkereszt.

Paskai alhadnagyot 1940. december 26-án Szegeden temették el. Temetésén megjelentek: nemes hertelendi és vándornyalaki Hertelendy Ignác ezredes, szegedi V. csendőrkerületi parancsnok, a Szegeden állomásozó csendőrtisztkarral, továbbá a tényleges és nyugállományú csendőr altisztek és családtagjai, valamint nagyszámú polgári közönség. Özvegye és két gyermeke gyászolja. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Határsértés. Folyó hó 1-én éjjel Jádremetén (Bihar megye) a román granicások két magyar határőrséget agyonlőttek, egyet megsebesítettek. A határőrség őrsparancsnok is elesett.

Mai számunkhoz

levelezőlapot csatoltunk, kérjük olvasóinkat, hogy azt — kitöltve — mielőbb küldjék vissza hozzánk. Adatgyűjtésen kívül nincs más célunk a levelezőlapon feltett kérdésekkel. Az adatokat viszont mindnyájunk érdekében kérjük: a Csendőrségi Lapokat ugyanis, amelynek minden bajtársunk munkatársa, még tartalmasabbá, szebbé kívánjuk tenni. A kért válaszok pedig ezt segítik elő. A levelezőlapra ne felejtünk el 2 filléres bélyeget tenni.

Fegyverhasználat. Az ózdi őrs állományába tartozó *Nagy Miklós* cső. és *Tóth János* nt. cső.-ből állott járőr, Farkas József szabadságon levő tüzér ellen 1940 december 28-án 18 óra 40 perckor Ózdon, azért, mert korcsmai verekedésből kifolyólag járőr kiakartta kérdezni, a járőrtársát megtámadta, annak szuronyát megfogta, Nagy Miklós cső. jv. nevezett ellen szuronyfegyvert használt. Fegyverhasználat következtében Farkas tüzér karján, arcán és hátán sérült meg. Sérülése egyenként 8 napon belüli. Orvosi segélyben részesült.

Az ital. A felsődobszai őrs állományába tartozó *Rostás István* prbeső 1940 december 21-en 17 óra 10 perckor engedélyt kért, hogy a trafikba mehessen dohányt venni. Útközben betért Spitz Jenő kocsmájába, ahol aznap kb. 1/221 óráig tartózkodott és teljesen leittasodott. A laktanyában Rostás prbeső, Schvarekop prbeső-t meg akarta szűzni zsebkéssel, de Kovacs cső. azt megakadályozta, minek következtében jobbkeze kisujján könnyebben megsérült. Rostás prbeső-t elitogtak és megbilincseltek.

Dicséretetek: *A debreceni VI. kerület* állományába tartozó *U. Nagy János, Tulipán István* thts-eket, *David Sándor* őrm.-t, *Garamvölgyi János, Farkas Gyula, Helmeczi László, Joó Pál* és *Kiss P. Karoly* cső.-öket a m. kir. debreceni VI. honvéd hadtestparancsnokság 1940 november 12-én kelt 228—sgt. 1940. számú rendeletével, Kelet-Magyarország és Erdély egy részének visszaszerzésével kapcsolatban teljesített igen eredményes és hasznos szolgálataikért, a legfelsőbb szolgálat nevében, hadtestparancsnoki *okirati dicsérő elismerésben* részesítette. *A m. kir. kassai VIII. csendőrkörület* parancsnoka *okiratiilag megdicsérte: Nemes Lajos* és *Dobos György* thts-t, mert, mint opk., a porcsalmi és csengeri őrskörletekben több éven át sorozatosan elkövetett és kiderítetlenül maradt lopásokat 322—347 órai nyomozó szolgálat után, igen buzgó odaadással, körültekintéssel és szaktudással teljesített nyomozásával kiderítette, a tetteseket elfogta és az igazságszolgáltatás kezére jutatta; *Csala Koroly* őrm.-t, a közbiztonsági szolgálatban, az utolsó két évben pedig, mint nyomozó, az államrendészeti ügyek nyomozásában és felderítésében kifejtett eredményes szolgálataiért *kerületi nyilvános dicséretben* részesítette: *Orosz Lajos* és *Gö. ömbei Lajos* prbeső-öket, akik a porcsalmi és csengeri őrskörletekben 1935., 1937. és 1938. években sorozatosan elkövetett és kiderítetlenül maradt lopásokat 1940 október havában bevezetett és 300 órán felüli nyomozó szolgálat alatt őrsparancsnok-járőrzetítőjüket igen buzgó odaadással és fáradságot nem ismerő tevékenységgel támogatták, miáltal részesei voltak annak, hogy a lopások tettesei az igazságszolgáltatás kezére jutottak és ezáltal a sértettek közül egyesek anyagilag is kártalanítva lettek.

Öngyilkossági frísérlet. A turai őrs állományába tartozó *Takács István* próbaesendőr folyó hó 5-én 18 óra 35 perckor, az őrs oktatásosztályába szolgálati fegyverét 5 drb. tölténnyel, öngyilkossági szándékból magával vitte és ott betöltött. Nevezett szándékában megakadályozták és a puskát tőle elvették. Tekintettel arra, hogy Takács próbaesendőr öngyilkossági szándékától nem állott el, az őrs elfogta és megbilincselte. Hogy öngyilkosságot miért akart elkövetni, eddig ismeretlen.

A pestszenterzsébeti járőrtárs-iskolát Tarnai Gyula próbaesendőr végezte legjobb eredménnyel.

Csendőrségi Közlöny. 27. szám. Szabályrendeletek. Egyesülési jog korlátozásáról szóló 8110/1939. M. E. számú rendelet kiegészítése. Cukor kötött forgalmára vonatkozó jogszabályoknak a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területre kiterjesztése. Gabona kiürülésnek, kenyérszítésének és a liszttel való takarékos gazdálkodásnak szabályozása. Közszolgálati alkalmazottak félarú vasúti menetjegyének váltására jogosító arképes igazolványainak érvényesítése az 1941. évre. Gépjárműkerületek területének újabb megállapítása, valamint a visszacsatolt keleti és erdélyi területen a román megkülönböztető jelzésű gépjárművek megvizsgálása és magyar megkülönböztető jelzésekkel ellátása, továbbá a román gépjárművezetői igazolványok kieserlése. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen m. kir. rendőrkapitányságok szervezése. Sertések levágásának korlátozása. Fogadóknak (szállodákban, penziókban), vendéglőkben és kávéházakban foglalkoztatott alkalmazottak szolgálati viszonyával és közvetítésével kapcsolatos egyes kérdések szabályozásáról szóló 106.303/1940. K. K. M. számú rendelet kiegészítése és módosítása. Nyersbőrkereskedelem korlátozására vonatkozó rendelkezés hatálybalépésének elhalasztása.

Csendőrségi Közlöny. 28. szám. Szabályrendeletek. Huldékpapiros értékesítése. Mezei nyúl vadászati tilalmi idejének megállapítása.

Honvédségi Közlöny 44. szám. Személyes ügyek. Kitérítés: A Kormányzó Úr Ö Főméltósága 1940. évi november hó 26-án kelt legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatott, hogy *Dicsérő Elismerése tudtul adassék: vitéz Ferenczy László* századosnak, a gödöllői csendőrkülönítményen parancsnoki minőségben teljesített kiváló szolgálataiért.

Címadoományozás: A Kormányzó Úr Ö Főméltósága 1940. évi december 20-án, Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával *vitéz Szinte Gábor* nyugállományú csendőrezredesnek a *tábornoki*, *Dr. Torkos Béla* nyugállományú csendőrszázadosnak az *őrnagyi* rendfokozat címet kivételesen és kegyelemből adományozni méltóztatott.

Honvédségi Közlöny. 1. szám. Személyes ügyek. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága 1940. december 17. napján, Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy mindazok a tiszték (hasonállásúak), akiknek a világháborút követő események következtében elintézetlenül maradt kitérítési javaslataik alapján, háborús érdemeik utólagos elismerésül *Dicsérő Elismerése* tudtuladását rendelte el és a magyar királyi honvédelmi miniszter előterjesztésére még ezután is el fogja rendelni, az elmaradt háborús tiszti kitérítések kisebbitett alakját a jövőben *Dicsérő Elismerése* magyar koronás bronz érmének hadiszalagján viselhessek.

Honvédségi Közlöny. 1. szám. Szabályrendeletek. A sebesültek érmének utólagos elismerése a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek területén lakók részére az 1941/1. Honvédségi Közlönyben közzétett 114.856/eln. 8.—1940. számú körrendelet szerint történik. Részletes felvilágosítást készséggel adunk vagy ad minden honvéd csapat (önálló zlj. stb.) parancsnokság. *Elmaradt háborús tiszti kitérítések kisebbitett a'akjának a hadiszalagon való viselése.* A Kormányzó Úr Ö Főméltóságának 1940. december 17-én kelt legfelsőbb elhatározása szerint mind-

azok a tisztok (hasonállásúak), akiknek a Kormányzó Úr Ó Főméltósága a világháborút követő események következtében elintézetlenül maradt kiténtetési javaslataik alapján, háborús érdemeik utólagos elismerésül Dícsérő Elismerésének tudtuladását elrendelni és egyben megengedni méltóztatott, hogy az elmaradt háborús tisztai kiténtetésük kibővített alakját a Dícsérő Elismerés magyar koronás bronz érdemének piros-fehér keskeny szegélyezésű sötét smaragdzöld színű szalagján viselhesék és az 1930. október 15-én kelt 27. sz. Honvédségi Közlönyben (Szab. rend.) közzétett 9556/eln. 8.—1940. sz. körrendeletben foglaltak szerint — a m. kir. honvédelmi miniszter által kiállított és záradékkal ellátott „Igazolvány” birtokában vannak, a jövőben az előbb említett szalag helyett a *hadiszalagon* viseljük.

Családi nevek kiigazítása. A *Budapesti Közlöny* folyó évi 4. számában közzétett 70/1941. M. E. számú rendeletet közzéljük, „A visszacsatolt területeken az idegen uralom ideje alatt vezetett állami anyakönyvekbe bejegyzett családi név kiigazításának és idegen eredetű utónév megváltoztatásának szabályozása. A m. kir. minisztérium a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeknek az országgal egyesítéséről szóló 1938:XXXIV. t.-c. 4. §-ában, továbbá a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területeknek az országgal egyesítéséről szóló 1939:VI. t.-c. 7. §-ában, illetőleg a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrésznek a Magyar Szent Koronához visszacsatolásáról és az országgal egyesítéséről szóló 1940:XXVI. t.-c. 3. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli: 1. §. Ha a visszacsatolt területeken vezetett állami születési vagy házassági anyakönyvbe az idegen uralom ideje alatt magyar családi nevet elferdítve vagy idegen hangzású családi névre átalakítva jegyezték be, a bejegyzett családi nevet az érdekelt fél kérelmére anyakönyvi kiigazítási eljárás útján eredeti helyes alakjára ki kell igazítani. 2. §. Ha a visszacsatolt területeken vezetett állami születési anyakönyvbe a gyermek utónevétől vagy az ott vezetett állami házassági anyakönyvbe a házasság utónevétől az idegen uralom ideje alatt olyan idegen eredetű utónevet jegyezték be, amelynek a magyar nyelvben nincs megfelelő alakja és a bejegyzett utónév viselése a nemzeti érzést vagy az utónév viselőjének érdekét sérti, az utónév magyar utónévre változtatható. Az utónév ily megváltoztatását az anyakönyvi közvetlen felügyelő hatóság kérelemre engedélyezi meg. A kérelem előterjesztésére jogosult az idegen utónév viselője, ha pedig nem önjogú, törvényes képviselője. 3. §. A 2. §. rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni akkor is, ha az eredetileg magyar állampolgár vagy később magyar állampolgárrá vált gyermek vagy házastárs külföldön történt születését, illetőleg házasságkötését külföldi anyakönyvi kivonat alapján jegyezték be a magyar állami születési, illetőleg házassági anyakönyvbe. (1894:XXXIII. t.-c. 77—78. §.). 4. §. A jelen rendelet végrehajtásához szükséges részletes szabályokat a belügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértve állapítja meg. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. Budapest, 1940. évi december hó 13-án. Gróf Teleki Pál s. k. m. kir. miniszterelnök.”

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok.
A budapesti I. kerületben: Cselényi József t. örm. és Kadás Mihály örm. együtt 6 P 70 f., Takács Béla és Fehér Mátyas cső. együtt 4 P 70 f., Kálmán József thtts. és Szász Ferenc cső. együtt 4 P 68 f., Gál Albert és Dudás Péter örm. együtt 2 P 30 f., Belics Mihály örm. és Bodor Gergely cső. együtt 2 P., Parajdi Péter nt. thtts. és Rádóczi Pál cső. együtt 62 f., Kiss András III. t. örm. 2 P 35 f., Bujdosó B. József t. örm. és Illés Károly cső. együtt 14 P 82 f., Galambos Antal örm. és Kondor József cső. együtt 5 P; **a székesfehérvári II. kerületben:** Halmos Alajos thtts. és Molnár János prbeső. egyenként 2 P 48 f., Ács József t. örm. 2 P 69 f., Nagy Károly cső. 2 P 68 f., Molnár Imre thtts. és Komlósi Miklós cső. egyenként 4 P 97 f., Tóth József I. t. örm. és Solymos János cső. egyenként 1 P 50 f., Cseh János örm. és Zalka János cső. egyenként 4 P 97 f., Virágos György cső. és Fehér Lajos prbeső. egyenként 2 P 50 f., Kovács Gergely t. örm. és Tabi István örm. egyenként 1 P 24 f., Tóth Lajos thtts. és Orbán József II. örm. egyenként 2 P 48 f., Kovács István thtts. 4 P 38 f., Kara József t. örm. és Nagy József cső. egyenként 4 P 97 f., Erdélyi Bálint t. örm. 5 P 07 f., Rendes Géza cső. 5 P 06 f.; **a szombathelyi III. kerületben:** Léránt István és Borbély Antal cső. egyenként 3 P 79 f., Kántor István t. örm. 62 f., Gémesi Lajos és Sasvári Sándor t. örm. egyenként 4 P 97 f.; **a pécsi IV. kerületben:** Pap János thtts. 9 P 94 f., Lorányi Vilmos thtts. 5 P 84 f., Szabó Mihály t. örm. és Sütő Ernő prbeső. együtt 5 P, Molnár Ferenc t. örm., Szücs József és Kocsis Pál cső. együtt 5 P, Varga József VI. és Nagy István III. t. örm. együtt 4 P 84 f., Sárközi György thtts. és Hajba Dénes cső. együtt 5 P 40 f., **Gazdag Ferenc thtts., Puaí László nt. thtts., Sály Lajos, Aimasz László, Varga Ferenc I. t. örm., Szamos György örm. és Szabó Sándor V. cső. együtt 50 P, Nagy István XIII. thtts., Tölgyes Ferenc II. t. örm., Németh József I. t. örm. és Kis Pál prbeső. együtt 14 P 90 f.; a szegedi V. kerületben:** Cseh Sándor örm. és Bakaesi János prbeső. együtt 29 P 82 f., Hógye Mihály cső. és Varga Lajos prbeső. együtt 12 P 60 f., Balogh Imre és Palkovics László cső. együtt 5 P, Dudás István II. örm. és Nedves György cső. együtt 14 P 72 f., Nagy Pál II. t. örm. és Forgó István cső. együtt 14 P 70 f., Szücs István thtts. 2 P 70 f., Király Mihály és Bánfalvi Béla cső. együtt 1 P 08 f., Király Mihály és Bánfalvi Béla cső. együtt 84 f., **a debreceni VI. kerületben:** Juhos Benjámin t. örm. 60 f., Balázs Gábor örm. és Csikós Imre cső. egyenként 62 f., Beke József t. örm. és Csernyák András t. örm. egyenként 57 f., Szoboszlai János t. örm. és Birta András cső. egyenként 10 P 14 f., Pintér József t. örm. 9 P 84 f., Sarkadi Ferenc cső. és Nyíri Sándor cső. egyenként 3 P 10 f.; **a miskolci VII. kerületben:** Fehér János thtts. és Molnár János cső. együtt 10 P 12 f., Molnár Péter thtts. és Nagy Ferenc cső. együtt 1 P 76 f., Szekeres István thtts. és Pirigyi Elemér cső. együtt 18 P 42 f., Szabados József t. örm. és Egedi Mihály örm. együtt 9 P 94 f., Fügedi István nt. t. örm. és Szegedi Béla prbeső. együtt 5 P, Sándor Imre t. örm. és Timár Lajos cső. együtt 5 P, Nagy Kristóf t. örm. és Kovács Bertalan cső. együtt 3 P 70 f., Kocsis Zsigmond thtts.

IRIBON

RUHAZATI RT.

Jó minőségű ruházati cikkek jelenleg is

ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. T 139-281 és 131-297

Tichler János

papíráru, papírzacskó és gyógyszerészeti papíráru gyára

Budapest, VI., Ó utca 37. Tel.: 123-079

Nedves falak

száraztételéhez „SANIT”

habarcstömítő

Posnansky és Strelitz R. T.

BUDAPEST, V., ZSITVAY LEO-UTCA 13 SZÁM TELEFON: 12-28-29, 12-82-85

Klekner Lászlóné

ASZTALOS, LAKATOS, VASSZERKEZET és REDŐNYGYÁRA

BUDAPEST, X. BÁNYA-UTCA 6

TELEFON: 148-001. BAROSS SZÖVETSÉG TAGJA.

1 P 26 f.; a *kassai VIII. kerületben*: Fenyő János I. thts. és Piroks Mihály eső. egyenként 78 f., Pásztor Gyula tórm. 79 f., Mátyás László eső. 80 f., Fonyó Péter tórm. 19 f., Bene Mihály tórm. 20 f., Solymos Károly eső. 40 f., Kozák József eső. 20 f., V. Tarnai Miklós eső. 20 f., Kiss Sándor tórm. és Szojka János eső. egyenként 15 f., Higyed Kálmán tórm. 1 P 98 f., Gaál János prbeső. 2 P, Orbázi Imre thts. 13 f., Vida Sándor eső. 12 f., Varga Antal és Szabó Sándor eső. egyenként 10 P 70 f., Kovács Péter thts. 53 f., Bujdosó Sándor eső. 52 f., Kovács Pál II. eső. és Zelencsik György prbeső. egyenként 1 P 23 f., Busák András tórm. 3 P 11 f., Alfater Antal tórm. 3 P 12 f., Zsadányi László thts. és Mihuka Elek eső. egyenként 63 f., Csóka István és Pintér Sándor őrm. egyenként 11 f., Szénás Imre 53 f., Soós Antal prbeső. 54 f., Lengyel Ferenc őrm. 32 f., Tombor Sándor őrm. 30 f., Molmár József tórm. 68 f., Lovász Pál eső. 67 f., Borbély Viktor thts. és Csányi József eső. egyenként 1 P 95 f.

Megjelent a Shell Autótérkép az új határokkal. A most megjelent új Shell autótérkép, amely Erdély területének nagy részét is magában foglalja, már az új határokat is feltünteti. Az új térkép ötletes hajtogatási rendszerben készült és az útjelzéseken kívül pontos kilométerezések is fel vannak tüntetve rajta, úgyhogy bármely távolság könnyen és gyorsan leolvasható a térképről. Ára 3 pengő, az összes Shell-benzinkutaknál kapható. A közeljövőben Erdélyről külön autótérkép jelenik meg, amelynek ára 2 pengő lesz.

A pestszenterzsébeti csendőr gyalog tanalosztály, a főzében igen jól jártas szakácsot keres. Értekezés levélben. Közétkezés, Pestszenterzsébet, Csendőriskola címmel.

Nyugdíjas altisztnő naponta 2-3 óra köznapi elfoglaltság ellenében (nem takarítás!) lakást, fűtést és világítást kaphat. Mészáros-utca 12., III. em. 4. Tel.: 157-435.

Ki tud róla? Uglai György Érendréd, Fő-u. 254. sz. alatti lakos keresi testvérbátyját, Uglai Gábort, aki 1921. vagy 1922. évben a román hadseregben, mint főhadnagy teljesített katonai szolgálatot, majd onnan Magyarországra szökött és itt teljesített csendőri, vagy katonai szolgálatot. Aki a keresett személyről valamit tud, közölje a megadott címen. — **Fülöp András** demeterfalvai (Up. Nyárádszereda, Maros-Torda megye) lakos kéri azon csendőrtiszteket, akikkel 1916., 1917. és 1918-as években a volt m. kir. 155. honvéd gy. hadosztálynál mint tábori csendőr szolgált, — hogy egy levelezőlapon igazolják a tényleges csendőri szolgálatát, valamint azt is kéri igazolni, hogy a hadsereg feloszlása után 1918. december 31-ig szabadságolták.

Ki tud róla? Szántó Jánost, aki 1921. évben mint fő-törzsmester a budapesti I. csendőrkerületben szolgált és onnan a debreceni VI. csendőrkerülethez helyeztetett át, keresi leányát Máté Emma, aki 1924. március 17-én Kőny községben született. Anyja Máté Ilona. Aki tud valamit Szántó törzsmesterről, közölje azt a m. kir. csendőrség összekötő tisztjével, Budapest. Rendőrfőkapitányság.

SZEMÉLYI HÍREK.

Díszérem odaítélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a kassai VIII. kerület állományába tartozó **Kiss Sándor** alhdgy. és **Kovács Lajos III.** thts. részére 35 évi hű szolgálatukért a *Díszérmét* odaítélte.

Új őrsparancsnokok: a budapesti I. kerületben: Gombás Gyula tórm. ideiglenes őrsparancsnokká; **a szombathelyi III. kerületben:** Orbán György, Magyar Mihály, Kondor János thts.; **a debreceni VI. kerületben:** Ujj Sándor thts.; **a miskolci VII. kerületben:** Gyimes Márton, Kárpáti Béla, Vincze Antal thts. őrsparancsnokká, Kiss Lajos I., Hollán Lajos tórm. v. ideiglenes őrsparancsnokká kinevezettek.

Véglegesítették: a székesfehérvári II. kerületben: Csizsár Imre, Perjési István, Gyimesi Károly; **a szegedi V. kerületben:** Barna Kálmán; **a debreceni VI. kerületben:** Kovács András, Szücs Sándor, Méhes Gyula, Latorcai János; **a miskolci VII. kerületben:** Varga István I. csendőrököt a próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek: dr. Rónai Sándor főállatorvos Huszár Erzsébet úrhölgygel Budapesten, Lánecz László főhadnagy Janossy Marta-Gabriella úrhölgygel Salgótarjánban; **a budapesti I. kerületben:** Nagy Károly tórm. Schmoczer Sára-Jolánna Mándokon, Farkas Gyula tórm. Liszakay Máriával Alaacson, Gazdag Ferenc őrm. Kovács Évaival Budapesten; **a székesfehérvári II. kerületben:** Lajtai Antal tórm. Keindl Gizellával Bicskén, Horváth Lajos III. tórm. Goldschmidt Mária-Teréziával Felsőgallán, Várfi Imre őrm. Csizsár Máriával Tésén; **a szombathelyi III. kerületben:** Székely Kálmán thts. Balogh Jolánnal Tapolcafőn, Molnár Pál őrm. Kovács Irmával Répecelakon, Szabó Jenő őrm. Dévai Annával Kapuváron; **a pécsi IV. kerületben:** Katona Ferenc tórm. Várady Juliannával Budapesten, Kudari Márton őrm. Naszvadi Juliannával Vajszlón, Tamás József őrm. Arató Katalinnal Kémesen, Havasi József I. őrm. Beck Irénnel Sásdon, Horváth Antal I. tórm. Karlovits Aranka-Annával Balatonmáriafürdön, Galambos Lajos tórm. Kereszturi Annával Igalban, Nyerges Mihály eső. Schönveitz Rozáliával Pakson, Fekete József I. tórm. Krasznai Máriával Pécsen, Kerkai Sándor őrm. Pákozdi Rozáliával Balatonszárszón; **a szegedi V. kerületben:** Dudás István II. őrm. Ornyik Agnessel Csongrádon, Puskás Lajos őrm. Mucsi Mária-Magdolnával Kecskeméten, Fehér Emil őrm. Árvai Rozáliával Battonyán, Czák József őrm. Lázár Piroksával Jászládányban; **a miskolci VII. kerületben:** Gyöpös Gyula őrm. Várnagy Annával Lakócsán; **a kassai VIII. kerületben:** Czagány Sándor őrm. Horváth Erzsébettel Mezőzomboron, Galambos Kálmán tórm. Szalai Ilonával Csurgón, Barta András őrm. Bakó Margittal Ujzászón, Sohajda Sándor thts. Gyenis Katalinnal Pécsen.

Született: vitéz Biró József feleségének Mátyás fia; **a budapesti I. kerületben:** Lantos János II. thts. feleségének Mária-Julianna leánya, Balázs János tórm. feleségének József-Attila fia, Böröcz György őrm. feleségének Róza-Katalin leánya, Takó Ferenc őrm. feleségének Erzsébet leánya; **a székesfehérvári II. kerületben:** Nagy János II. tórm. feleségének Tihamér-Miklós fia; **a szombathelyi III. kerületben:** Jánossy Gyula thts. feleségének Judit-Terézia leánya; **a szegedi V. kerületben:** Tamás János őrm. feleségének György fia; **a debreceni VI. kerületben:** Olajos Mihály thts. feleségének Erzsébet-Borbála leánya; **a miskolci VII. kerületben:** Bognár Mihály thts. feleségének Mihály fia, Almási István őrm. feleségének Ilona-Borbála leánya; **a kassai VIII. kerületben:** Apostol Lajos thts. feleségének Lajos-Ödön fia, Pintér Sándor I. alhdgy. feleségének Sándor-László fia, Papp Ferenc I. thts. feleségének Csaba-Ferenc és Levente-György fiai.

MAGYAR-SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK Villamossági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-krt 36 Tel.: 120-739

DOXA A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVAJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.
ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

CSEPEL varrógépek

Felvilágosítások: MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R. T.
Agrárglobus BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÜT 12. ● Tel.: 12-681.

Szerkesztői üzenetek.

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átészolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és felhasználásán lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy nevélen kézírtással nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatlóni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul. A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzádk intézett levélre a szerkesztői üzenetben válaszolunk, jelige alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jelígeit nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyeggel mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzádk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok.

igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő. Nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapon tegyék.

Kétes ügy. Minthogy a cselekményt gyermek követte el, bűnvádi eljárásnak nincs helye. A szülőt a gyermek cselekményéből származó kár miatt a bíróság rendszerint csak akkor kötelezi kártérítésre, ha a gyermekfelügyelet körül súlyos mulasztást követett el, de viszont kimondotta a bíróság azt is, hogy a szülőtől nem lehet azt kívánni, hogy a gyermekét szüntelenül szemmel tartsa. Legjobb volna, ha a sértett gyermek szülei a fiú szülei veli kiegyeznének, mert az utóbbiakat a bíróság aligha fogja kártérítésre, illetőleg a gyógykezelésből származó költségek megfizetésére kötelezni.

77.777. Olyan községben vagy városban, ahol drogéria-üzlet vagy illatszerekkereskedés nincsen, vegyeskereskedők is árusíthatnak kozmetikai szereket, piperecikket és illatszeret, akkor is, ha az illető helységben gyógyszerár van, amely ilyen cikkeket is árusít. (77.832/1927. K. M. rendelet).

Hajdudorogi órs. Az 1. és 2. kérdésre az 5. leksikonválaszban adunk feleletet. 3. A Nyé. a nyomozó osztálynak a csendőrség számára kiadott házi kiadványa; az abban megjelenő nyomozatok nem perrendi jellegűek és így a Bkl.-ben megjelenő körözéseket sem pótolják. A Nyé. célja csupán az, hogy az elkövetett bűncselekmények és az elfogandó egyének stb. a csendőrség szerveinek minél gyorsabban tudomására jussanak; a bíróságok ettől függetlenül intézkednek, hogy nyomozóleveleik, személyleírás-körözéseik stb. a Bkl.-ban megjelenjenek. Ezért természetes, hogy ugyanaz a körözés a Nyé.-ben és a Bkl.-ban is megjelenhetik, de a kir. ügyészségek és a bíróságok számára kizárólag az utóbbi mértékadó.

Szombathelyi szárny. Tessék elolvasni az 1939. évfolyamunk 492. oldalán a 32. lexikonválaszunkat, ott részletes választ adtunk a kérdésre.

Igazságban a megértés. 1. Természetes, hogy felhasználhatja. 2. A panaszfelvételhez és a jegyzetkészítéshez szükséges papírt a csendőr a sajátjából szerzi be, a feljelentések fogalmazványainak és tisztázatainak elkészítéséhez szükséges papírt az órsparancsnok adja az irodaátalányból. Minthogy azonban az irodaátalány — különösen mozgalmal órsón — a tényleges

CSENDŐR GYŰRŰK

Ezüstből csendőrfejjel szép kivitelben monogrammal 14 pengőért 3 havi részletre is fizethető.

SASVARI JÓZSEF

Budapest, IV., Régi posta-utca 10. sz.

Irógépet

minden gyártmányút vásároljunk TÓTH BELA cégnél, GYŐR, Árpád-út 51/a.

Levélbelli megkeresésre díjtalan bemutatás.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK

ÉS KELLÉKEK
SAKÁL GÉZA
SZAKÜZLETÉBEN
V. DOROTTYA UTCA 11.

AZ ETERNA-ÓRA

olyan, mint a katona,
teljesen megbízható,
pontos és kitartó.
Világmárka 1856 óta.

kiadások fedezésére rendszerint nem elegendő, régi gyakorlat, hogy a csendőrök a feljelentések fogalmazványait és tisztázatait is a saját papírjukra írják, annál inkább, mert így azok beszerzési költsége annyira megoszlik, hogy egy csendőrré csak fillérek esnek havonta. Ha a csendőr az őrsparancsnok által adott papírra írt fogalmazványt vagy tisztázatot elrontja, azt a maga saját papírjából kell pótolnia.

K. V. Diósgyőr. Ha nem nyilvános helyen vagy nem többek jelenlétében mondotta, nincs miért feljelenteni. Különben is számár beszéd az egész.

Szatira. 1. A padlásra létrán szoktak feljárni, tehát a nyitott padlásajtóhoz támasztott létrán felmászás nem esik a Btk. 336. §. 3. pontja alá. Csak a rendkívüli, nem szokásos módon való behatolás minősíthető bemászásnak. 2. „Megbetegedésnek” általában a kórházi betegséget nevezzük; az őrsön a csendőr „gyengélkedik”. A megbetegedést azért kell az osztályparancsnokságnak jelenteni, mert az őrsön állományváltozással jár és költségkihatása van; a gyengélkedést pedig azért kell a szárnyparancsnokságnak jelenteni, mert ott vezeték az erre vonatkozó előjegyzést. 3. A kerületi parancsnokságnak kell bejelenteni az okmányok csatolása mellett. 4. Harminckét évig.

Tinnye. Ha bizonyítani lehet, hogy az istálló összeomlását az alatta levő pince okozta és a pince tulajdonosát valamilyen gondatlanság terheli, nincs kizárva, hogy a bíróság a pince tulajdonosát kártérítésre kötelezi. Ha a per tárgyának értéke az ezer pengőt meghaladja, ügyvédi képviselőt kötelező, ezen alul nem.

Cs. K. eső. Karád. A Pinczés-féle büntetőtörvénykönyv harmadik kötete, amely a kihágásokat fogja tartalmazni, körülbelül az idén júniusban fog megjelenni. Főéle a csendőrséget érdeklő teljes törvényi és rendeleti kihágási joganyagot, a csendőr számára szükséges magyarázatokkal. A könyv megjelenése korábban volt tervezve, de a legutóbbi idők eseményeivel kapcsolatban előállott különféle nehézségek miatt el kellett halasztani. Megjelenéséről annak idején hírt adunk.

Moson. Az arajelölt becsületlen kenyérkeresete a nőülés szempontjából akadályt nem képez. Olvassa el 1940. évi 10. számunk 346. oldalán „Tisza” jelű üzenetünket.

Kíváns. 1. A karhatalmi próbacsendőrök iskolába vezénylése részben megtörtént. 2. Az Erdélyi emlékérem adományozására azok tarthatnak számot, akik 1940. július 2. és 1940. szeptember 30. napja közötti időben legalább 28 napon át tényleges katonai vagy csendőrségi szolgálatot teljesítettek, továbbá a rendőrségnek és a pénzügyőrségnek ama tagjai, akik hivatásukból folyóan a trianoni határt a magyar királyi honvédség csapataival vagy azok előtt — tehát szeptember 4. és 13. közötti időben — lépték át. Az érem adományozásának idejét nem tudjuk, legyen fürelemmel.

HEGEDÜS

író és számológép vállalat

őskeresztény cég.

BUDAPEST, V., Szabadság-tér 7.

Telefonszám: 12-32-90

Ha petróleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

25 gyertyafényes kezelésmentes, lágytűnyelű világítás. Régi lámpáját átalakítjuk ismertetőt díjmentesen küldi!

Aladdin RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

Gallicza Gyula

írógép üzeme

Budapest, V., Zrínyi-utca 16. Tel.: 127-637

Az összes rendszerű írógépek kedvező fizetési feltételek mellett is.

Kolozsvár 1940. 1. Első kérdésére lapunk múlt évi 22. számának 791. oldalán a 48. lexikonválaszban feleltünk. Második kérdésére a múltévi 22. számunkban közölt „Ki mit követelt el?” című versenyfeladatunk megoldása ad választ.

Karaly. 1. Vitéz Apponyi Lajos tartalékos c. százados címe: Budapest, V., Vilmos császár-út 22. A másik cím ismeretlen. 2. Nem sikerült megállapítani. 3. Ha sehogyan sem sikerül valamilyen írást szereznie (egykorú levél, tábori levelezőlap, szabadságolási igazolvány, eltávozási engedély, orvosi bizonyítvány, személyazonossági igazolvány, stb.), igazoltassa háborús katonai idejét volt tiszt elöljáróival, ha ezt sem tudja, a községi elöljáróság előtt legénységi bajtársakaj felvett jegyzőkönyvvel. Elsősorban azonban írásbeli bizonyítékokra van szükség, azok után kutasson.

Bihari. 1. A táborisapkán levő két 15 mm átmérőjű dombornyomású koronás kigomb a csendőrnél és a próbacsendőrnél tábori barna színű, az őrmesternél és ennél magasabb rendfokozatú legénységnél ezüstözött. 2. Minthogy bizonyára huzamos ideje vannak most az őrsön, csak fizessék. Ez előnye a közzagzdalkodásnak is ök sem vallják kárát. Harmadik kérdésére később válaszolunk.

Kismarja. Mindkét esetet jelntse a legközelebbi szárnyparancsnoki szemlén.

K. T. Mint volt ny. járásőrmester olyan elbírálás alá esne, mint a mostani első fizetési fokozatban álló tiszthelyetes. A nyugdíj összegét csak abban az esetben lehetne hozzávetőleg megállapítani, ha a beszámítható szolgálati idő ismeretes lenne, de egyelőre még akkor sem, mert a visszacsatolt keleti és erdélyi területen lakó volt ny. csendőregyének ellátására nézve kormányrendelet még nincs. Az előmunkálatok folynak, de ehhez idő kell. Ha átmeneti ellátási előleget nem kap, azt kérheti a B. M. úrtól (VI. b. osztály). Ez az előleg a volt román nyugdíjának megfelelő összeg pengőértékre átszámítva. Levele szerint ezt kapja.

Hargita. 1. Visszamenőleg nem fizethet a magyar állam olyan nyugdíjat, amit a román kormánynak kellett volna fizetnie. 2. Ha a nyugdíjat élvező özvegy férjhez megy, a nyugdíjat nem kapja tovább, de kérheti a B. M. úrtól (VI. b. osztály) a nyugdíj megváltását. 3. Ha majd nyugdíjat kap, kérje akkor második felesége után családi pótlék kiutalását. 4. Csak abban az esetben tarthat igényt az említett özvegy nyugdíjra, ha férjével tényleges szolgálat alatt, vagy azt megelőzőleg kötött házasságot; ha a férfi házasságkötéskor még nem volt 57 éves; ha a házasság a férj halálát legalább 3 hónappal megelőzőleg kötötték és végül, ha az elhalálozaskor férjével együtt élt.

ZOHNA GYÖRGY

ASZTALOSMESTER

géperőre berendezett amerikai rendszerű írodabutor üzem.

Telefon: 14-37-14.

BUDAPEST, VIII., Tömö-ut-a 19.

ARCHÓ IRODAGÉPEK SZAKÜZLETE

OLÁHMIHÁLY BUDAPEST, V. SZALAY-U 5/a Tel 118-995

Az összes rendszerű író és számológépek és kellek raktáron Köztisztviselőknek nagy fizetési kedvezmény

Hegedű, Harmonika, Türogató,

Gramofon, Rádió

és az összes hangszeresek legjobbak

itt a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest VIII. Rákóczi-út 71. Árjegyék ingyen

SZEMÜVEGÉK, LÁTCSÓVER, FENYKEPEZŐGÉPEK és KELLEK

legolcsóbban beszerezhető

BARNA ANDOR

látás-recept nélküli. M. Kir. Honvédség, Mabi, Orba, Hév. Posta stb. szerződéses szállítója, optikai és fotoszaküzletében. Budapest, VI., Andrásy-út 26. Telefon: 318-646 (Operaház mellett) Videokészlettel küldi árjajánlatot foto VÁP-ú látású árjegyeket

Dés, Nagypolányban van most is.

Felsőgalla. Minthogy a honvédség hívta be, honvédségi illetményekben is részesült. A csendőri illetményekre nem tarthat igényt.

Ny. J. Székesfehérvár. Veszprémi cső. a taracközi őrsön van.

Északi-élet-Erdély visszatért. 1. A pályázatok eredményét „Megfejtések” rovatunk alatt közöljük időnként. Ott keresse majd. 2. Azt kérdezi, hogy miért nem közölhető a verse. Azért, mert nem jó. 3. Rossz fogainak rendbehozása végett kérheti olyan őrsállomásra vezénylését, ahol fogorvos van. Lehet, hogy át is helyezik, bár ez még nem ok arra. Kérelmét őrskihallgatáson kell előadni. 4. Legyen büszke arra, hogy Őnt tartják legalkalmasabbnak azokra a feladatokra. Minden erejével azon legyen, hogy erre a bizalomra méltónak is bizonyuljon. Ne nézze azt, hogy vasárnap is dolgozni kell, mert aki az élet indulásánál erre figyel, az nem sokra viszi. A csendőrnek élete alkonyán is ritkán adódik vasárnap. Nem ezen fordul meg a jókedv és a jó munka, hanem a legényen, az akaraton. Abban pedig ne legyen hiba — Önnél sem.

Nagykanizsa. Ha állomáshelyén Önnek kincstári lakást utaltak ki, oda kell költöznie. A helyi átköltözködési átalányra van igénye, mely a rendes átköltözködési átalány fele. Ez az összeg rendfokozat és a családi pótlékban részesülő családtagok száma szerint változó. Megtalálható ez az Illetményfüzetben (156.600/VI. b. 1925. B. M. rendelet).

Bezdán. Terjessze elő szolgálati úton a B. M. úrhoz honosítása iránti kérelmét.

Mecsekaljai bizakodó. Forduljon levélben a belügyminisztérium hadikölesön irodájához, ahol a szükséges felvilágosítást megkapja.

Gyergyó. 1. Odvassa el „Mecsekaljai bizakodó” jeligés üzenetünket. 2. Az iparhatóságnál (főszolgabíró), vagy a legközelebbi pénzügyőri szakasznál érdeklődjék.

B. J. Vágsellye. Címe: Debrecen, csendőrkerület.

Majdnem egyforma. Olvassa el 1940. évi 24. számunk 837. oldalán „Szabadka” jeligés üzenetünket.

Kitartás. Megtalálja a választ január 1-i számunk 29. oldalán „Szeretném tudni” jeligés üzenetünk 2. pontjában.

K. K. Budaörs. A kért cím a H. M. nyilvántartásában nem szerepel.

Tovább megyek. Az igényjogosultsági igazolvány elnyerésének feltétele testi és szellemi alkalmasság, jó minősítés és legalább 6 szolgálati év betöltése. Előbb nem kérhető. Aki nem végezte el legalább a középiskola IV. osztályát, az A. mintájú igazolványt kaphat, mely polgári altiszti, valamint azzal egy

tekintet alá eső állásokra való pályázatra jogosít. Ha azonban a középiskola IV. osztályát elvégezte, B. mintájú igazolványt kaphat, mellyel az állami rendszerű kezelői, az állami üzemeknél és körforgalmú vasúti vállalatoknál a segédtiszi, valamint az ezekkel egy tekintet alá eső állásokra pályázhat. A pályázat természetesen még nem jelenti azt, hogy az állást el is nyeri. Ez a minősültségtől, a pályázók és betöltendő helyek számától függ. 12 szolgálati év után az irodakezelési szakba tartozó tisztviselői állásokra jogosító C. mintájú igazolványt kaphat az a csendőr, akinek 4 középiskolai végzettsége van. Az igényjogosultsági igazolvány kiállítására irányuló kérelmet a kerületi parancsnoksághoz kell szolgálati úton előterjeszteni. Hogy mennyit kell a kiállítására várnia, azt mi nem tudhatjuk. Hogy miképpen történik nyilatkozat alapján a leszerelés, azt megtudja az őrsön. És még valamit: mi jóakaró bajtársak vagyunk, alapos megfontolást ajánlunk, mielőtt erre az életbevágó lépésre elszánná magát. Ismerjük töviről-hegyire a csendőri élet minden terhét, bűját-baját, mégis azt mondjuk, hogy ritka az a leszerelt bajtárs, aki megtalálta azt, amit keresett. Sok volt bajtárs hozzánk intézett szomorú levele tanúskodik erről. De ha akar, csak menjen tovább.

KEZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Tokaji aszú. Jó szobafelvételek, de igen beállítottak, mind a gép felé néznek. Az alakok egy-egy része is lemaradt a képről. Nem közölhetjük.

Hargitaváralja. Jó a gépe s jó az érzéke is, hogy mit és hogyan érdemes megörökíteni. Pár képét hozzuk.

Hargitaváralja (N. J.) Mai számunkban, a „Csodabogarak” helyén megtalálja válaszukat. Üdvözet.

Durazó. Cikke élvezetes. Köszönjük. Közöljük. Irja meg mielőbb nekünk, hogy miibe kerül havonta hűsleges társa, mivel látja el, hogyan gondoza. Szeretnénk a szolgálat érdekében is, ha cikke nyomán minél több őrsön, minél több bajtárs kapna kedvet szolgálati eb tartására.

Galóczás. Közöljük. Aki így tud írni, az ne szerénykedjék. Lássuk tehát gyakrabban! Üdvözet.

R. 186157. Átirással hozzuk.

Szék. Gyenge vers, nem adhatunk ilyenek helyet.

K. Gy. Kolozsborsa. Köszönjük, jól megírta, de nem közölhetjük, mert még román viszonylatban is súlyos vádakat tartalmaz. Esetleg bizonyítani kellene, Ön pedig adatokkal nem igazolta, na meg egyébként sincsen rá szükség, mert mindenki tudja, hogy mi volt ott a helyzet.

Alapítási év: 1921 Telefon: 144-192

KOZÁK ANTAL

ezüstkoszorus mester. Kardműves- és lakatosüzem

FÉMCSISZOLÁS CHROMOZÁS. NIKKELEZÉS. AUTÓFÉNYHÖRSZTÉS

Budapest, VIII., Üllői-út 58. (Futó-u. sarok, villamosmegálló)

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Döbörösi-tér 1 Telefon: 18-48-31, 18-48-32

Mint a honvéd jöletti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh levonás mellett: egyen ruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

SAPKA

különlegességek és felszerelési cikkek

Baross-tér 4. szám, a Keleti p.u. közelében.

HOKSÁRI JÓZSEF

Szíves támogatást kér

Winkelmayer Károly

Budapest VIII., Kisfaludy-u. 28/a. Tel.: 144-673.

Varrógép kerékpár rakár Nagy javító műhely

Phönix varrógépek családi használatra és minden iparág részére.

Felten és Guillaume

kábel- sodrony- és sodronykötélgyár rt.

Bowden lékpásmák és spirálisok.

Budapest, XI, Budafoki-út 60. sz.

Győjtőorgalom Szállítás Várolás Beraktározás Lombardirozás

BORON TRANSPORT Compagnie

nemzetközi és tengerentúli szállítványozás.

MAV. belsődi áruszállítási ügyintéző Baross Szövetség tagja

Bajkónai képviselő

Rézponti iroda: Budapest, V. Szil. István tér 4. Tel.: 114-285, 129-124 Távirat: Wadep

Írógépek legkedvezőbb fizetés feltételekkel kaphatók

HÖNSCH JÁNOS

hadirokkant-műszerész

szakszerű javítóműhely, vétele, eladás, csere

Bpest, VI., Gr. Zichy Jenő-u. 34. Tel.: 12-40-06.

KUNCZE BÉLA

ezüstkoszorus kötélgyártó mester

üzeme: Bpest, III. Árpád fejedelem útja 81. Telefon: 162-346

iroda: Budapest, III. Raktár-utca 39. sz. Telefon: 162-479

Ojtozi szoros. Sorra kerül.

Varga őrm. Hajasd. Jó esendőri munkájukhoz gratulálunk. Mai számunkban közöljük.

K. J., Keszthely. Derék munkát végeztek, érdeklődve olvastuk. Egyelőre még nem olyan, hogy közölhetnénk, de lesz olyan is, csak igyekezzék.

Magyar asszony. Valóban magyar asszony írása, örültünk neki. Sajnálattunkra nem közölhetjük, mert sok bajtárs írása vár közlésre.

Quo vadis. Jó írás. Úgyesen jellemzi a magyar ember nyugalmát, észjárását. Sajnáljuk, hogy nem nekünk való tárgya miatt nem szoríthatunk helyet. Szívesen látjuk esendőri vonatkozású munkával.

Vasér. Mulatságos eset ugyan, de szomorú is. Jobb, ha hallgatunk vele.

G. A., Gyergyószentmiklós. Megható részletek a székelyek szomorú szenvedéséről és haláltmegvető szabadságszeretetről. Értékes történelmi adatok ezek, de több oknál fogva nem közölhetjük.

T. L., Bükkzentkereszt. Karácsonyi cikke elkészt.

Várhegy. Hozzuk.

B. J., Őcsény. Nem felel meg a célnak.

77.777. Lélekből fakadó írás, de versnek gyenge. Nótaszöveggel sokkal jobb.

Gyöngyhalász. Egyik képe sem alkalmas közlésre. A szobafelvételek — különösen lámpafénynél — nehéz feladat elé állítják a fényképészt, nagy gyakorlat kell ehhez. A nappali kép még megfelelné, de közismert beállítás. A kisgyerek két képe erősen beállított. Az írásai — annál jobbak s bizonyára lesznek még jobb képei is.

H. I., Keszthely. A gép jó, a képek még nem egészen. Gyakorlat kell ahhoz, hogy a kiszemelt tárgyakat és alakokat a legjobb oldalról, beállításban és megvilágításban örökítsük meg. Akárhogyan nem jó.

Megfejtések.

I.

Az én családom

c. pályázatunkra igen szép anyagot kaptunk. A dolgozatok szépségét a sorokból áramló, szinte érezhető meleg: a szeretet, aggodás, féltés, tisztaság, öröm, boldogság — adják: akik olvasni fogják ezeket, azok nagyon szép percek részesei lesznek!

RÁDIÓ, csillár, gramophon és villamosági felszerelések megbízható bevásárlási helye

ERDŐS PÁL KAPOSVÁR, Fő-utca 20.
A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek. Hivatkozunk a Csendőrségi Lapokra.

KERÉKPÁR, fegyver, pisztolyok, lőszer, sportcikkék megbízható bevásárlási helye

Mihalicsko Károly

aranyéremmel kitüntetett puskaműves. Kedvesítő fizetési feltételek. A csendőrök elismert bevásárlási helye. KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 22. SZÁM.

IRÓGÉPEK

PAPÍRÁRUK
ÍRÓSZEREK

KIRÁLYFALVY-tól

a legkedvezőbb részletre

MISKOLC,
Horthy Miklós-tér 18.

A legjobbakat a február 14-i számunkban fogjuk közölni, mint a magyar esendőr életének egy fényképét.

A pályázatban azt mondtuk, hogy karácsonyi számunkban közöljük a legjobbakat és a jutalmakat is karácsonyra küldjük el. Elnézést kérünk, hogy ennek nem tehetünk eleget, ennek oka az, hogy Erdélyben levő bajtársainktól a határidőn túl (dec. 10.) is érkeztek dolgozatok, amelyeket a karácsonyi szám nyomdába adásáig már nem lehetett elbírálni és feldolgozni. Ezért halasztjuk a közlést a február 14-i számra.

A dolgozatok legjobbjait az alábbiak küldték:

Bertalan Sándor thtts. (Létka), Cser Károly cső. (Karád), Endrődi Imre cső. (Dunaföldvár), Farkas József II. thtts. (Budapest), Gerzsenyi György thtts. (Debrecen), Gyurka József thtts. (Curgó), Horváth Gábor alhdgy. (Nagyvárad), Horváth Mihály nt. törm. (Szabadszentkirály), Illés Mihály I. törm. (Ilosva), Karacs László őrm. (Tiszalök), Kerekes Pál thtts. (Rákocsa), Kiss István nt. cső. (Vámosgyörk), Kiss Miklós thtts. (Debrecen), Kovács István II. cső. (Csákvár), K. Nagy János őrm. (Alsódabas), Nagy József XI. thtts. (Ungvár), Orbán József I. thtts. (Jánosháza), Pethő István thtts. (Vaszar), Pintér János prbeső. (Körösgégyén), Takács Ferenc thtts. (Kassa), Török András nt. törm. (Balatonföldvár).

Nehéz volt a legjobbakat ezekből kiválasztani, nem is vállaltuk a döntést, a sorsra bíztuk. Aszerint pedig jutalmat kapnak munkájukért: Endrődi Imre cső., Gerzsenyi György thtts., Horváth Gábor alhdgy., Kiss Miklós thtts., Nagy József XI. thtts. és Pethő István thtts.

II.

A multévi 22. számunkban közölt „Ki mit követett el” című versenyzeladatunk megoldása a következők:

I. A Kovács Péter cselekménye ú. n. határeset, amin azt értjük, hogy vitatható, vajjon bűncselekményt követett-e el vagy sem. Minthogy azonban a csendőrnek a büntetendő cselekményeket a törvény betűje szerint kell minősítenie, két lehetséges minősítés közül pedig a súlyosabbat kell elfogadnia, Kovács Pétert a tárcsa értéke szerint lopás miatt kell feljelenteni, mert *alakilag* lopást követett el.

Más kérdés, hogy őt a bíróság lopás miatt elítéli-e? A bíróság mindenekelőtt a tárcsa tulajdonjogának kérdését tisztázza. Ha a tárcsát Kádár Imre lopta el, vagy ha az más büntetendő módon (pl. orgazdaság vagy a Kbtk. 129. §-ába ütköző kihágás útján) jutott a Kádár Imre birtokába, Kovács Pétert nem fogják megbüntetni, sőt Kádár Imrét büntetik meg lopás, orgazdaság vagy pedig a Kbtk. 129., esetleg 132. §-ába ütköző kihágás miatt. Ha azonban Kádár Imre jogosan jutott a tárcsa birtokába (pl. jóhiszeműen, rendes áron, esetleg zálogházi ár-

Mi bármely
reuszerű

Írógépet,
Kerékpárt,
Rádiót

ROZNÁR JÓZSEF cégénél
vásárolunk

Alkatrészek SZOMBATHELY,

Szt. Márton-u. 20. • Telefonszám: 214.

A m. kir. esendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek. Megbízható keresetű cég. Szakszerű javító üzem.

TÖRVÉNYEK ES RENDELETÉK gyűjteménye

Népszerű, közzétett törvénygyűjtemény a csendőrség részére! Ára 8.80 pengő. Megrendelhető kizárólag a

MARTINEUM
KÖNYVKERESKEDESBEN
SZOMBATHELYEN

FEINER GYULA

Márka órák
arany, ezüst, ajándéktárgyak megbízható
kivitelben. Kedvesítő fiz. feltételek, szakme-
rű javítások. • Keresetű magya. üzlet.
ÓRASÉKSZERESZ
SZOMBATHELY
GRÓF SZÉCHENYI-UTCA 9

verésen vette meg), akkor Kovács Pétert bűnösnek fogják ki-
mondani a Btk. 333. §-ába ütköző lopás, vagy pedig a 368. §-ba
ütköző birtoklopás miatt.

Általában: Ha a gyanúsított olyan dolgot vesz el másótól,
amelyre egészben vagy részben maga is jogot formálhat,
vagyis, amikor abban a tudatban cselekszik, hogy az eltulaj-
donítás jogos, a jogtalan eltulajdonításnak, mint a lopás
egyik fontos tényelemének célzatát nem lehet megállapítani,
tehát lopás sem froghat fenn. A csendőrnek azonban ilyen
esetben sem szabad abból kiindulnia, hogy a cselekmény a
gyanusítottnak be nem számítható, mert a lopás — mint
fentebb is mondtuk — *alakilag* fennforog. A gyanúsítottat tehát
akkor is fel kell jelenteni, ha a gyanúsított azt állítja, sőt
ha nem kétséges is, hogy az ellopott dolog az övé. Ha a
csendőr maga állapítaná meg, hogy az elvett dolog a gyanu-
sítottat illeti s nem lenne ellene feljelentést, ezzel elvonná
az ügyet a bíróság elől és annak végső bírójánál tenné meg
magát, amire azonban nincsen feljogosítva. Egy eset lehet
kivétel: amikor valaki a tettenkapott tolvajtól azonnal vissza-
veszi az ellopott dolgot; ilyen esetben semmiképpen sem lehet
lopást megállapítani, de az ilyen eset a tolvaj feljelentése
következtében amúgy is bíróság elé kerül.

A nyomzás során, természetesen, fel kell deríteni és a
feljelentésben meg kell említeni mindazokat a körülménye-
ket is, amelyek alapján a bíróság a dolog tulajdonjogát tisztá-
zani tudja, vagy ehhez legalább támpontokat kaphat.

2. A kereszmáros addig, amíg az eset le van írva, nem
követelt el büntetendő cselekményt. Az ügy polgári peres útra
tartozik.

A jómódú gazdaember által aláírt kötelezvény magán-
okirat. Minthogy azonban nem kétséges, hogy azt a gazda-
ember sajátkezűleg és önszántából írta alá, az aláírt köte-
lezvény tartalmát pedig a kereszmáros nem változtatta meg,
okirathamisításról nem lehet szó. Ha a kereszmáros a pénzé-
hez akar jutni, a gazdaembert be kell perelni, az utóbbi
pedig a per folyamán a kötelezvény érvényességét megtámad-
hatja azon a címen, hogy azt ittas, tehát beszámíthatatlan
állapotban írta alá. A bíróság fogja eldönteni, hogy ez a véde-
kezése mennyiben vehető figyelembe.

Magánokirathamisításnak a cselekményt azért sem lehet
minősíteni, mert a Btk. 401. §-a szerint — ellentétben a köz-
okirathamisítással — a magánokirat meghamisításával még
nem létesül magánokirathamisítás; ezt a bűncselekményt csak
akkor lehet megállapítani, ha a hamis vagy meghamisított
magánokiratot valaki arra használja, hogy azáltal valami-
lyen kötelezettség, vagy jog létezése, megszűnt, vagy meg-
változtatása bizonyíthatóság. A példákban foglalt esetben tehát
magánokirathamisításról — ha erről egyáltalában szó le-
hetne is — csak akkor beszélhetnénk, ha a kereszmáros a köte-
lezvényt követelésének bizonyítására a bíróság előtt bizonyítá-
sát végeztet be mutatja.

A kereszmáros cselekményét sokan uzsorának minősítették.
Az uzsorának egyik igen lényeges tényeleme a sértettnek va-
lamilyen szorult helyzete, ami itt — jómódú gazdaemberről
és aránylag csekély összegű követelésről lévén szó — nem fo-

rog fenn. Valakinek a könnyelműsége egymagában nem elég
az uzsora megállapítására; ha anélkül, hogy kényszerhelyzet-
ben volna, önként vállalt — bár a szolgáltatással arányban
nem álló — olyan kötelezettséget, amelynek vagyoni viszonyaihoz mérten könnyen eleget tud tenni.

Ha azonban a bíróság mégis úgy találja, hogy uzsora
gyanuja forog fenn, a polgári per iratait átteheti a kir-
ügyészséghez; a csendőr azzal is eleget tett a kötelezettségnek,
ha a feleket polgári peres útra utasította.

3. A gyanúsított súlyos testi sértés vétségét követte el a
Btk. 301. §-a szerint. Hatósági közeg elleni erőszakot csak ha-
tósági közeg ellen lehet elkövetni; magánszemély ellen csak
az 1914:XL. t.-c. 9. §-a esetében, amikor t. i. a magánszemély
hatósági közeg támogatására, védelmére kelt, vagy van ren-
delve.

Testi sértésnél a tettes nem a szándékért, hanem az ered-
ményért felel; ezt a szabályt nemcsak a hátrányára (amikor
a szándékán túlnem eredményt okozott), hanem a javára is
alkalmazni kell, feltéve, hogy súlyosabb bűncselekmény kí-
sérlete meg nem állapítható. Itt hatósági közeg elleni erőszak
kísérletét nem lehet megállapítani, de a gyanúsítottnak erre
irányuló szándékát a bíróság súlyosbító körülményként fogja
mérlegelni.

Leghelyesebben feleltek mindhárom kérdésre a következők:
Abajalvi Imre nt. thts., Abádszalók; Balaton József
thts., Békéscsaba; Balogh János I. thts., Balatonföldvár;
Bánföldi György eső., Püspökladány; Bakonyi Imre törm.,
Miskolc; Bati József prb. eső., Királyháza; Béni József örm.,
Hajdudorog; Boda István örm., Kolozsvár; Bódi Sándor eső.,
Érsekújvár; Bokács József eső., Oros; Bolla Mihály törm.,
Lillafüred; Borda Imre örm., Ungvár; Borda István eső.,
Meggyesfalva; Borbély Antal örm., Szombathely; Boros
Lajos II. örm., Szombathely; Buzás József eső., Egyek; Császi
Lajos eső., Nagyszénás; Cser Károly eső., Karád; Csetneki
Antal eső., Jóka; Csikesz István thts. Budapest; Dombóvári
(Dzsuro) József prb. eső., Kassa; Dömötör Lajos örm., Ka-
pócs; E. Dürgő János örm., Királyháza; Egedi Mihály örm.,
Bükkszentkereszt; Egri Sándor II. törm., Dunapentele; Ga-
lambos József örm., Pelsőc; Fias József örm., Szarvas; Fü-
leki József nt. alhúgy., Kaposvár; Hatvani István eső.,
Huszt; Héjjas János nt. törm., Csanádapáca; Illés Mihály I.
törm., Ilosva; Jeles Ferenc thts., Pincehely; Juhász Gábor
eső., Budapest; Juhász József nt. törm., Medgyesegyháza; Ka-
racs László örm., Tiszalök; Kávai Péter törm., Deszk; Kiss
János III. eső., Keszthely; Kiss Pál eső., Nagysalló; Kec-
kés János örm., Riese; Kisfügedi János thts., Berettyó-
széplak; Koós Sándor prb. eső., Nagyrákóc; Kovács Gábor

A. m. kir. csendőrség állandó szerződéses szövetszállítója és ruhakészítője.

AZ ORSZÁG EGYETLEN ÖSKERESZTÉNY POSZTÓGYÁRA
BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 127. SZÁM.

HEROLD JÁNOS és MICHNIK REZSŐ

műbutorasztalos és kárpitos díszítők, Styl és modern butorokat készítünk.

Asztalosüzem: I. kerület Győri-út 1. szám.

Kárpitosüzem: I. Hegyalja-út 9. Mintaterem: I. Márvány-u. 26.

Tel.: 367-035

AJAX

acélárak

RÁBA

teherautók,
autobuszok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szer-
szám-, szerkezeti-, rozsdá-, saválló-,
acélok. Acélföntvények. Szürkeöntvények.
Csavar és szerkezetiárak. Keskenyvágnányú
vasutli anyagok. Prés. Kovács idomdarabok.
— Vasszerkezetek. Hidak. Daruk.
Textilgéppalkatrészek. Szekérkerékek. Res-
szelők. Részelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R.-T
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. SZ.

örm., Egyek; Kukor Vince cső., Meggyesfalva; Lakatos Ferenc thts., Jánosháza; Lakatos Péter cső., Jókai; Lakó András cső., Miskolc; Lángos József, Hajdudorog; Makra Lajos cső., Berettyószéplak; Marosi Lajos cső., Gara; Mázsári Mihály cső., Méhkerék; Monori Ferenc cső., Bártfalva; Nagy György cső., Püspökladány; K. Nagy János örm., Alsódabas; Nagy József IV. örm., Tasnádszántó; U. Nagy József thts., Hajdudorog; Németh Ferenc III. cső., Káloz; Nyírő Lázár törm., Budapest; Orbán József I. thts., Jánosháza; Pál Imre cső., Miskolc; Perlaki Ferenc thts., Debrecen; Pesti Sándor cső., Záhony; Póbori Lőrinc alhdgy., Dombóvár; Polgár József thts., Pécs; Poór Pál törm., Bene; Pongrácz János thts., Székesfehérvár; Simon Gáspár cső., Csorvás; Simon János örm., Királyháza; Soós Lajos prb. cső., Magyarbánszék; Süveg József thts., Kerepes; Szabados István cső., Endrőd; Szabó József X. thts., Székesfehérvár; Szabó Mihály I. örm., Léva; Szalay Mihály thts., Bikszád; Szenczi György cső., Tasnádszántó; Szikszó Károly törm., Pécs; Szilágyi Lajos cső., Kosna; Tápai István thts., Alpár; Takács Ferenc II. cső., Csorvás; Tóth István I. cső., Medgyesegyháza; Tóth István törm., Bátaszék; Tóth Lajos II. thts., Nagydobos; Tóth Mihály cső., Naszód; Vig Imre törm., Nemesvid; Virág András cső., Debrecen; Végső György thts., Egeresehi. Egy megoldás (Hajdunás) nem volt aláírva, ezért azt nem vehettük figyelembe.

Jutalomtárgyat nyertek: Héjjas János nt. törm., Csánadapáca, Koós Sándor prb. cső., Nagyrákóc és Tóth Mihály cső., Naszód.

Versenyfeladatok.

I.

A szemlélő azt kérdi a próbacsendőrtől: „Milyen hosszú a puskája?” Felelet: „Éppen elég hosszú, százados úr!”

Mi lett volna a helyes felelet?

II.

Egyik járőrvezető egy cipőt vett őrizetbe. A bűnjeljegyzékbe ezt így írta: „Egykettőpár félecipő”.

Mi lett volna a helyes?

III.

A járőr idegen őrskörletben nyomozott. A szakaszparancsnok a feljelentés fogalmazványán megkérdezte, a Szut. 496. pontjára hivatkozással, hogy miért ment át a járőr más őrskörletbe. A jv. ezt jelentette: „...mert sem a gyanúsított, sem a sértett területenkívüliséget nem élvez”.

Egész röviden magyarázza meg a területenkívüliség fogalmát.

IV.

Az őrstérképén rajzoljon bárhol egy 4×4 em-es négyzetet. Mondja meg: *hány katasztrális hold ez a terület?* — Csak legénységi állományú bajtársaink pályázhatnak. *Határidő: február 1.*

...rovatunkban múlt év október 15-e óta a felületes fogalmazásnak és a kifejezések helytelen használatának sok példáját közöltük — okulásul. Bajtársaink levelei tanuskodnak arról, hogy szívesen olvasták ezt a mosolygással fűszerezett tanítást. Ennek őszintén örülünk, hiszen a mi szolgálatunkban mosolygással ritkán találkozunk.

Az október 15-i számunk „Versenyfeladatok” rovatában már jeleztük, hogy csak néhány esetet közlünk, mert — kevés a helyünk. Ezért mai számunkban be is fejezzük a *Csodabogarak* közlését. A beküldött s még nem közölt anyagot eltejtük. Felhasználjuk majd abban a könyvben, amelyet olvasóinknak ajándékolni tervezünk. Ez a könyv gyűjtemény lesz: *Csendőrhistoriák, Csodabogarak, a katona- és csendőréletről vett derűs leírások, mulattató rajzok lesznek abban...*

Később még hírt adunk erről. Akinél van vagy lesz *Csodabogár*, éppen ezért küldje csak hozzánk ezután is. Minél többet kapunk, ez a könyv annál értékesebb lesz, mert sok mosolyt fog fakasztani...

Köszönjük olvasóink nagy érdeklődését. Mai számunkban tehát búcsúznak a *Csodabogarak*; emlékezzünk azokra — mielőtt a fogalmazványunkat tisztáznánk, vagy — ha egy kicsit mosolyogni szeretnénk...

Az egyik őrs jelenti: „Megállapítást nyert, hogy a pénztárszekrénybe X. Y. is gyakran bejárt...”

Részlet egy feljelentésből: „X. Y. előadta, hogy ő a kerékkötő láncot személyesen ismeri...”

Fiatalt bajtárs vásárol a Palladis r. t. üzletében. A segéd: „Mit parancsol?” A csendőr: Palladis úr kérek egy jelszínórít!”

Egy feljelentés fogalmazványából: „Járőr N. N. orvvadászról megtudta, hogy előző héten egy kapitális szarvasbikát lőtt”.

— Nagy próbacsendőr! Mi a pontlövés?
— Pontlövés az, mikor a katona pont odalő, ahol az ellenség van...

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KALMAN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Györy Aladár igazgató.

Sport Maurer István
felszerelések
szaküzlete
Bpest, VI., Teréz-lát 4. Tel.: 118-194

BERTALANNÉ
keresztény bútorszálon

Hálóok, ebédlők, kombinált szobák, konyhák, előszobák kárpitos különlegességek. FIZETÉSI KEDVEZMÉNYEK!
Budapest, VII., Rákóczi-út 82. I. emelet
Telefon: 22-31-31. Díjtalan árajánlat. Vidékre ajánlatot küldök.

BRANDSTETTER FERENC

lakásberendező asztalos
BPEST, II., MARGIT-RKP. 20. Tel.: 358-128. Őskeresztény cég.
Stíl butorok, butorok átalakítását, tömegcikkkek és egyéb berendezések szakszertű készítését vállalom.